

Læsning for Børn.

Efter

Bartharias Copelius

ved

Nordahl Rolffen.

Anden Samling.

Med 6 Illustrationer og Forfatterens Portræt.

Læsning for Børn.

Efter

Bacharias Copelius

ved

Nordahl Rolffen.

Anden Samling.

Med 6 Illustrationer og Forfatterens Portræt.

Kristiania.

P. T. Mallings Boghandels Forlag.

1879.

Copelius:

Læsning for Børn.

Anden Samling.

Zacharias Topelius.

Læsning for Børn.

Efter

Bacharias Copelius

ved

Nordahl Rolffen.

Anden Samling.

Autoriseret Oversættelse for Norge og Danmark.

Kristiania.

P. T. Mallings Boghandels Forlag.

—
1879.

Ernæring for Børn.

af

Dr. med. J. J. Møller

af

Dr. med. J. J. Møller

Det Mallingske Bogtrykkeri.

Forord.

Da jeg for nogle Aar siden udgav en Samling Smaastykker, hentede fra den finste Digter Zacharias Topelius's „Läsning för Barn,“ fjerde Bind, bemærkede jeg i Forordet, at jeg kun medtog, hvad der ikke tidligere havde været oversat. Den Velvilje, hvormed Oversættelsen blev modtaget, overbeviste mig om, at Digteren ogsaa udenfor sit eget Fædreland og Sverige har en taknemmelig Læsefreds, og at det vilde være onfseligt, om et større Udvalg af hans Arbejder kunde være stadig tilgængeligt, især i en Tid, da den originale poetiske Produktion inden Børnelitteraturens Omraade er saare liden. Da jeg derfor havde bragt i Erfaring, at de danske Oversættelser, der indeholder Fortællinger, hentede fra de tidligere Bind af „Läsning för Barn,“ dels var fuldstændig, dels paa det nærmeste udsolgte og at vedkommende Forlægger ikke agtede at foranstalte nye Dplag, udbad jeg mig Digterens Samtykke til at udgive nærværende Samling (efter „Läsning för Barn,“ andet og tredje Bind). Jeg havde saameget mere Opfordring hertil, da jeg efter Overenskomst med Forfatteren skal oversætte femte Bind, der udkommer til Jul paa Finske og Svenske. Gjennem disse mine tre Samlinger vil da formentlig den udmerkede Forfatter være saa fyldig repræsenteret, som hans egen Betydning og Trangen hos den unge Læsefreds kræver det.

Trods en omhyggelig Korrektur har der indsneget sig nogle Trykfeil. Idet jeg forøvrigt henviser til en Fortegnelse bag i Bogen over

de væsentligste af disse, være det mig tilladt allerede her særlig at henlede Opmærksomheden paa en enkelt, da den ganske forstyrrer Meningen i vedkommende Linier:

Side 22, sjette Linie fra neden staar: „Klokker-Fuglens Kvidren; skal være: Klokkerne: Fuglens Kvidren osv.

Bergen i Oktober 1879.

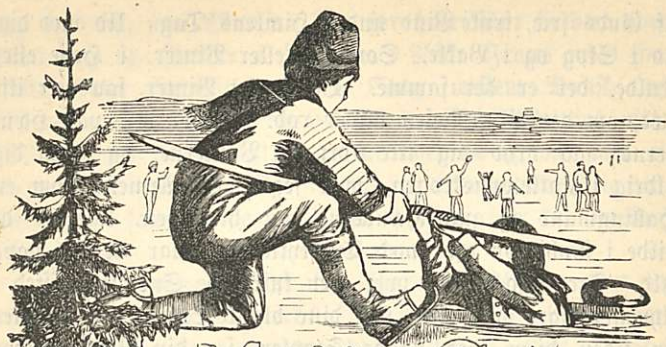
N. N.

Indhold.

Rjække Gutter:	Side.
I. Skoiteløberen	1
II. Gutten fra Brahestad	6
III. Eli Rehm	13
Kirkeklokkerne	17
Hansemand's Eventyr	29
Birken og Stjernen	68
Sampo Lappelil	80
Et Vintereventyr om Ekshøi og Taagefjæg	96
Om den Sommer, som aldrig kom	108
Hjertet af gummi elasticum	111
Fæstningen Heltteborg	117
Akfel og Stine	126

1871
 1872
 1873
 1874
 1875
 1876
 1877
 1878
 1879
 1880
 1881
 1882
 1883
 1884
 1885
 1886
 1887
 1888
 1889
 1890
 1891
 1892
 1893
 1894
 1895
 1896
 1897
 1898
 1899
 1900

1	I. Einleitung
2	II. Die Geschichte der Stadt
3	III. Die Bevölkerung
4	IV. Die Industrie
5	V. Die Handelsgeschäfte
6	VI. Die öffentlichen Gebäude
7	VII. Die Schulen
8	VIII. Die Kirchen
9	IX. Die Parks und Gärten
10	X. Die Kunst und Wissenschaften
11	XI. Die Literatur
12	XII. Die Musik und Theater
13	XIII. Die Sportarten
14	XIV. Die Vereine und Clubs
15	XV. Die Fremdenverkehrs-Büro
16	XVI. Die Post- und Telegrafenanstalten
17	XVII. Die Eisenbahn
18	XVIII. Die Straßenbahn
19	XIX. Die Wasserleitung
20	XX. Die Abwasserleitung
21	XXI. Die Feuer- und Lebensversicherung
22	XXII. Die Sparkassen
23	XXIII. Die öffentlichen Bibliotheken
24	XXIV. Die öffentlichen Museen
25	XXV. Die öffentlichen Sammlungen
26	XXVI. Die öffentlichen Anstalten
27	XXVII. Die öffentlichen Gebäude
28	XXVIII. Die öffentlichen Plätze
29	XXIX. Die öffentlichen Anlagen
30	XXX. Die öffentlichen Dienstleistungen
31	XXXI. Die öffentlichen Arbeiten
32	XXXII. Die öffentlichen Einrichtungen
33	XXXIII. Die öffentlichen Dienstleistungen
34	XXXIV. Die öffentlichen Arbeiten
35	XXXV. Die öffentlichen Einrichtungen
36	XXXVI. Die öffentlichen Dienstleistungen
37	XXXVII. Die öffentlichen Arbeiten
38	XXXVIII. Die öffentlichen Einrichtungen
39	XXXIX. Die öffentlichen Dienstleistungen
40	XXXX. Die öffentlichen Arbeiten
41	XXXXI. Die öffentlichen Einrichtungen
42	XXXXII. Die öffentlichen Dienstleistungen
43	XXXXIII. Die öffentlichen Arbeiten
44	XXXXIV. Die öffentlichen Einrichtungen
45	XXXXV. Die öffentlichen Dienstleistungen
46	XXXXVI. Die öffentlichen Arbeiten
47	XXXXVII. Die öffentlichen Einrichtungen
48	XXXXVIII. Die öffentlichen Dienstleistungen
49	XXXXIX. Die öffentlichen Arbeiten
50	XXXXX. Die öffentlichen Einrichtungen

Kjække Gutter.

I. Skøteløberen.

et er godt og vel at læse sin Leksje og sidde i sit Bærelse ved Bogen og ikke slippe den, før alt er færdigt til Morgendagen. Kan du ikke faa det ind i dit Hoved, saa dunk Bogen mod Panden og begynd paa nyt igjen! Vær ihærdig som en Hest i Tøiet, og tab ikke Modet. Løft Hovedet og tænk ved dig selv: Det gaar jo for andre, saa maa det gaa for mig ogsaa! Og naar du bare tænker saa og arbejder

ufortrødent, saa gaar det nok, ja det gaar ganske sikkert, og en Staffar er den, som hænger med Læberne og tuder: „Jeg kan aldrig lære det!“

Men naar du er færdig med Leksjen, saa sid ikke inde og vær ikke nogen forkjælet Dulle, som ikke taaler et Bust

af Guds frie, friske Vind under Himlens Tag. Ud med dig, ind i Skog og i Basse, Sommer eller Vinter, i Hede eller Kulde, det er det samme. Og er det Vinter, saa vær ikke ræd, om den lille Næsen bliver rød. Fryser du paa Hænderne, saa bryd dig ikke stort om Vanterne, og varm dig aldrig i Kaffelovnstrogen, men fegt med Armene som en Hallingmand og gnid Hænderne mod hinanden, ligesom de vilde i Robinsøn gjør med Træstykkeerne, naar de vil have Ild. Trav hjætt hen over den knirkende Sne, sæt afsted i flyvende Fart over Isen paa dine blanke Skoiter, og kommer du siden hjem med vaade Støvler, saa din Mor skjender paa dig, saa kys hende og sig: „Bliv ikke vred, Mama! Det er jo bare, for at jeg skal blive sterk og frisk!“

Men naar ældre og forstandigere Menneſter siger til dig: „Gaa ikke did, Isen er svag!“ saa lyd deres Raad og bliv vakkert paa Stranden. Thi det er kjætt at trodsse Faren, naar man kan udrette noget godt derved; men det er dumdriftigt at vove sit Liv uden Nødvendighed og volde sine Forældre stor Bekymring, og det er der heller ingen Gode ved.

Frans og Mathias hed to Brødre, og begge var flinke Gutter. I Skolen var der ingen Forskjel mellem dem; de passede begge sine Ting, og ingen af dem stod nogensinde fast i sine Leksjer; men hjemme hos Forældrene var de to unge Herreer meget forskjellig. Frans sad bestandig inde, og naar han ikke læste, stillede han med sit Duffetheater og skrev Stykker for sine Soldater og Riddere. Mathias streifede bestandig omkring ude, naar han var ferdig med Leksjen, fangede Fugle om Vaaren, fiskede Orret om Sommeren og byggede Snefestninger om Vinteren. Frans blev mager,

bleg og svag, men Mathias blev for hvert Aar bredere over Skuldrene og sterkere i Armene. Naar Frans med sine Duffesoldater fremstillede store Slag mellem Danske og Tyskere, mellem Kristne og Hedninger, sagde Mathias ofte: „Sid ikke inde bestandig! Kom ud med os og vær med at beleire Snefestningen! Der skal du faa se ordentlig Krig der, Gut! Der kan du faa en Kugle af Sne, faa det smelder i Troien.“

Men Frans vilde ikke; han sagde bestandig: „Det er bedre at være klog end sterk.“ „Ja,“ sagde Mathias, „men det er endnu bedre at være baade klog og sterk.“ Saa hændte det en Uge før Jul, da Gutterne havde faaet Ferier, at det blev ypperlig Skøite-Is. „Kom nu med!“ sagde Mathias. „Gaa du,“ sagde Frans, „jeg vil heller sidde hjemme og klippe Soldater.“

Saa gik Mathias, og Skøiterne tog han med.

Det var den prægtigste Is, en kunde ønske sig. Hele Sjøen var saa blank som det blankeste Spejl; der var endnu ingen Sne falden paa Isen, og rundt omkring paa Stranden stod grønne Graner og speilede sig i den blanke Is; de nøgne Birke stod ved Siden af dem, og der var Friskhed og Glæde i hele Naturen. Omkring en Snæs Gutter havde samlet sig paa Isen, og nogle af dem havde Smaapiger med, som de skød foran sig paa Rjælker. Hei, hvor det gik! Mathias spændte Remmerne ikors over Fødderne, og saa for han afsted som en flyvende Vind henover det blanke Speil. Den rappeste Hest kunde ikke have fulgt hans Løb, og ingen af Gutterne kunde det heller. De flinkeste Skøiteløbere kom overens om, at den, som kunde fange Mathias, skulde være Skøiteløberkongen, og den næste Dag skulde han

være General i Snefestningen. En, to, tre — saa satte de afsted og prøvede at fange ham, men ingen af dem kunde. Just som de troede, at de havde ham, var han igjen et langt Stykke borte, og saa drillede han dem med de gildetste Girkler og Snirkler, narrede dem fra hinanden og kom altid unda. Naar de saa var trætte, gjorde han en Dreining og løb baglængs lige ned imod dem, og naar de strakte Armene ud for at nappe ham i Trøien, var han i et Nu fløiet sin Kaas. „Bravo, bravo!“ skreg Smaapigerne og klappede med sine frosne Hænder. „Bravo, bravo!“ svarede Ekkoet fra de nøgne Strande, de graa Fjælde, den blanke Is og de grønne Graner. Det er deiligt at flyve som en Fugl i den friske, kolde Vinterluft og fare som en Solstraale over tindrende Speilglas!

Nu var Gutterne komne til et Sund, hvor den store Sjø flød ud i en mindre. Der stod en Husmand og huggede Bed paa Stranden. „Pas jer, Gutter!“ raabte han; „der er Strøm i Sundet, Isen bærer ikke.“

Mathias stansede straks og sagde: „Holdt, Gutter!“ lad os ikke gaa længer ud; Manden her ved, hvad han siger!“ Men de mest uvorne af Gutterne vilde ikke høre paa det, de raabte i en haanlig Tone: „Mathias er ræd, Mathias er en Staffar, som bryder sig om alt, hvad en gammel Dumrian staar og prater om“

Mathias blev ærgerlig. „Skal jeg gaa?“ tænkte han. „Nei, jeg gaar ikke; der er ingen Mening i det“ Bums, der brast Isen midt i Sundet, og den uvorneste Gutten, som havde kaldt Mathias en Staffar, faldt i og begyndte ynkeligen at raabe om Hjælp. Men de andre, som var ham nærmest, blev ogsaa rædde, de filede afsted det

bedste, de havde lært, og forlod sin Kammerat i Nøden. Hvad gjorde nu Mathias, han, som de for et Dieblif siden havde kaldt en Staffar? Han tænkte ikke paa sin egen Fare, han tænkte ikke mer paa Kammeratens Haansord, han for som et Lyn ind til Stranden, fik fat i en Gjerdestaur og løb med den ud til Sundet. „Grib fat i denne!“ raabte han og lagde sig paa Maven paa Isen.

Kammeraten tog i sin Nød et fortvivlet Tag i Gjerdestauren og havde nær truffet den med sig ned under Vandet, men Mathias slap ikke et Dieblif Taget, boiede Spidsen af sine Skøtter ned i Isen og holdt saaledes med stor Anstrengelse baade sig selv og Stauren fast, indtil Kammeraten kom op og var reddet. Nu jublede alle Gutterne, nu var der ingen, som vovede at kalde Mathias en Staffar, og saa togede de allesammen i Triumf tilbage til Hjemmet. Mathias kom hjem uden at sige et Ord om sin tapre Gjerning. „Kom her,“ sagde Frans til ham, „kom her, skal du saa se et vakkert Stykke! Dette er en Sjø, hvor Gutterne løber paa Skøtter. Pas nu paa, nu falder en af dem i Vandet . . . nu er han nærved at drukne, men saa kommer en tapper Ridder og trækker ham med Fare for sit eget Liv op paa Isen. Ser du, det kan jeg gjøre med mit Duffe-Theater, men hvad kan du?“

Mathias lo ved sig selv og sagde stilsfærdig: „Det vilde vel alle gjøre i Ridderens Sted.“ „Tror du det?“ sagde Frans. „Nei, slige tapre Riddere findes ikke mere i Verden. Jeg har læst om dem i Bøgerne, og det er bedre end at løbe omkring som du i Skog og Mark.“

Mathias tiede. Men den vaade Kammerat stod forlegen i Døren og havde hørt Fortællingen om Dufferidderens

Heltetmod. Han fik Graaden i Halsen; han kunde ikke længer tie. „Frans,“ sagde han, „det, som du har gjort i en Duffekomedie, det har Mathias virkelig udført paa en virkelig Sjø og i en virkelig Fare. Vi kaldte ham en Staffar; men nu ved vi alle, at det sande Mod ikke bestaar i at vove sit Liv for Moro Skyld, men i at vove det, naar det for fuldt Hvor gjælder Menneffers Frelse.“

„Og jeg, som stød for dig af mine Duffer!“ raabte Frans baade forstræffet og glad. „Ja, nu forstaar jeg det: det er godt at være klog hjemme i sin Stue, men det er bedre at være klog og sterk baade hjemme og ude.“

II. Gutten fra Brahestad.

Ved du, hvad det er at fornegte sig selv og leve for store Tanker? Jeg skal sige dig det.

Der var engang en Gut i Brahestad. Han var otte Aar gammel, frisk og sterk, djerv og raadsnar. Der var ingen Bakke saa brat, at han ikke stod ud over den paa sine lette, seige Ski. Der var intet Træ saa høit, at han ikke kunde naa dets svaiende Top. Han svømmede som en Maage, han sprang som en ung Fole, han flatrede som et Skorn. Han var første Mand i enhver Leg; ingen var flinkere til at slaa Bold, ingen skjød en sikrere Pil. Forældre, Søskende, Kammerater, alle elskede ham, for han var

lige saa snil som han var sterk, lige saa lydlig som han var djerv. Han var istand til at gaa i Jlden for sine Venner, og om hans Mor havde sagt til ham: „August, idag skal du læse hele Dagen, men du faar ingen Mad før imorgen!“ saa havde han kyssset hendes Haand og svaret med sin glade, kjæffe Mine: „Gjerne, Mama, naar du vil!“

Det sagde nu ikke hans Mor, men hun vænnede ham tidlig til at forsjage og lyde. Havde han et Stykke Legetøj, som han var rigtig glad i, saa hændte det undertiden, at han netop forærede det bort, og han gjorde det gjerne. Var det en Fornøielse, som han havde glædet sig meget til, saa hændte det, at hans Forældre sagde til ham: „Prøv, om du kan undvære den!“ August svarede: „Jeg skal prøve.“ Og det lykkedes. Sligt er ikke let, ikke morsomt; men man har en Binding af det for hele Livet. Thi i Livet hænder det ofte, at man maa forsjage det, man gjerne vil, og se, da gjælder det, at kunne forsjage med et lyst og freidigt Sind.

Augusts Forældre var hverken fattige eller rige; de havde, hvad de behøvede, og havde vel kunnet klæde sine Børn lige saa fint som andre, og traktere dem med lækre Retter og søde Sager. Men de opfostrede dem i Tarvelighed og holdt dem til strengt Arbeide. Husk vel paa det, at ingen stor Mand og ingen heltemodig Kvinde er bleven opdraget i Lediggang eller udstufferet som en Duffe og madet med Sukkergodt.

En Dag streifede August med nogle andre Gutter omkring paa Bakkerne i Skogen tæt ved Byen; han sprang med en Papirdrage. Det blæste stærkt, Dragen fløi høit, og jo høiere den fløi, desto stoltere saa det ud.

„Na, den som kunde flyve saa høit,“ tænkte August. „Det var noget, det, at stride saa kjæft mod Stormen deroppe i det blaa, at seile høit over Land og Hav.“ Saa kom de til nogle Windmøller oppe paa Bakken, og Bingerne gik med rasende Fart i den sterke Blæst. „Ja, det var ogsaa noget at flyve med Møllevingen,“ tænkte August, mens han stod og hørte paa Bingerens Susen, naar de skar gennem den oprørte Luft. En uimodstaaelig Lyst kom over ham: han tog et dygtigt Tag med begge Hænderne i den store Møllevinge, just som den strøg forbi . . .

De andre Gutter satte i et Skrig; men August var allerede høit oppe i Luften; han var ikke af dem, som let slipper Taget. Han hang fast som en Klæg — det saa rigtig stygt ud; men da Møllevingen havde løftet ham høit, høit op, saa at han hang lige over Kværnen, dreiede Bingen med engang nedover, og dette var August ikke forberedt paa. Han slap Taget og faldt fra en svimlende Høide ned mod den stenede Bakke, mens den store Møllevinge, ubekymret om hans Stjebne, susede over ham og blev ved at svinge.

Hans Kammerater sprang til og troede, han var død.

Men han levede endnu; han havde bare bruffet begge Armene og blev i denne Tilstand baaret hjem til Forældrene.

Du kan tænke dig deres Forfærdelse. Begge Armene, det var et Slag! Selv om han fik leve, — hvad kan man gjøre i Livet uden Arme? Na ja, der gives jo Krøblinger, som har været saa ulykkelige lige fra Fødselen og alligevel har lært sig Kunster, som vi ses for Penge . . . men, men, en Mand uden Arme, det er dog usigelig tungt . . . August saa sin Moder græde, og hun græd ikke for Smaating.

Dette gik ham mere til Hjertet end alle hans egne Smerter. Hans brækkede Arme værkede, som om de var blevne dyppede i brændende Ild, men han tænkte ikke derpaa; han sagde blot: „Du maa ikke være vred paa mig, Mama!“ og saa lo han, saa godt han kunde og trøstede Moderen: „Jeg bliver nok brav igjen; jeg skal være taalmodig.“

Der var dengang ingen Læge i Byen, og de hentede derfor en Kone, som pleiede at hjælpe ved saadanne Leiligheder. Hun spjækkede og forbandt de brækkede Arme. Det var heller ikke morsomt, det gjorde gruelig ondt; men August bed Tænderne sammen, saa paa sin Mor og nikkede til hende: „Vær ikke ræd, jeg blir nok brav!“ Se, saa meget havde han allerede lært af den store Kunst at glemme sig selv.

Og han blev brav, for Gutten var taalmodig og lydig og ikke bortskjæmt. Efter et Par Uger blev Spilerne tagne væk, og efterat han saa endnu i fjorten Dage havde været nødt til at ligge aldeles stille, kunde han saa smaat begynde at bruge Armene igjen.

Det var en slink Kone, hun, som stilledede med ham; hun gjorde dem ganske hele igjen, disse to smaa Arme, som engang skulde blive saa sterke og udføre saa tapre Bedrifter i Verden; det var ikke muligt at se nogen Feil paa dem. Havde hun levet, da den lille August siden blev en berømt Helt, vilde han sikkert have sendt hende en af sine mange Tapperhedsmedaljer, thi uden hende og uden Arme var han bleven en Krøbling og havde fristet et kummerligt Liv uden Navn og uden Daad i den lille nordiske By.

Nu voksede han til, blev stor og sterk og drog ud i

Verden. Der var noget mægtigt i hans Barm, som drev ham ud.

Alle Menneſker ſkabes ikke af Gud med det ſamme Sind. Nogle har han ſtabt til Livets ſtille Lykke, til Hjemmets Fred og Arbeide; andre har han ſat til at kjæmpe i Livets Storme og nogle til at ſtride for hele Menneſkeheden.

Men for ham er det ikke det vigtigſte, hvilken Vei man gaar; han ſer mere paa, om man vandrer Veien i Herrens Frygt og med en ærlig Vilje.

Den lille Gutten, ſom nu var bleven ſtor og havde ſaaet mange gode Kundſkaber, drog ud for at ſtride for Frihed og Ret. I hans eget Land boede et frit Folt, ſom levede i Fred og Enighed, beſkyttet af Lovene, men ikke alle Folkelag var ſaa lykkelige. Flere undertrykkes af haarde Herſkere, ſom ikke agtede Lov og Ret, andre ſønderreves af Borgerkrige. Gutten fra Norden ſyntes ikke, han kunde bruge de nye Arme bedre end ved at kjæmpe for de undertrykte. Han gik frivillig i Striden for de ſvage mod de ſterke, han blødte for dem i hundrede Kampe. Han kom til dem ſom en fremmed og blev ſom en af deres egne. Finland var hans Moder, Sverige hans Fædrenebygd, Norden hans Bugge, men den vide Verden hans ſtore Fædreneland. Hvert bravt og retſkaffent Menneſke var hans Broder og Søſter; enhver, der led uſkyldig, var ſelvfrevnen til hans Beſkyttelſe, enhver høiſindet Sjæl hans Ven og Vaabenbroder.

Vor Tid kjender ingen taprere Helt end denne nordiſke Gut, hvis Liv ſtraaler af Eventyr og Heltedaad. Han fandtes beſtandig der, hvor Fjæren var ſtørſt; mange Tusender faldt rundt omkring ham, han laa udmattet af Blodtab og halvdød paa de øde Slagmarker; han led ofte Hunger og

allags Nød, var fangen og forladt, forfulgt og plyndret,
 syg og forglemmt. Han svømmede gennem Floder mellem
 drivende Isstykker. Han klatrede over høie Mure, bevojsede
 med Torne. Han stred i Nattens Mørke, fringsat paa alle
 Kanter af Fiender, som ikke kjendte nogen Varmhjertighed
 og som sit Betaling for sine Fangers Hoveder. Næsten
 altid stod han med nogle faa mod en stor Overmagt og
 vandt alligevel Seir ved Guds Bistand og sin uforlignelige
 Tapperhed. Stundom fandtes der Forrædere blandt hans
 egne Krigskammerater, og naar han, træt af Dagens Stra-
 badser, om Avelnden kastede sig ned paa den haarde Mark
 med sin Feltkappe under sig og Himlens Stjerner over sig,
 var han nødt til at ligge vaagen med Haanden paa Sverd-
 fæstet for ikke at blive dræbt isovne. Dog bevarede Vorherre
 ham vidunderlig i alle Farer, og han mistede aldrig sit frei-
 dige Sind, hans Hjerte slog bestandig varmt for alle ulykke-
 lige. Han tjente sig op fra simpel Soldat til Anfører for
 flere Tusender, vandt stor Ære og mange Udmærkelser, men
 krævede aldrig mere for sig selv end det allernødvendigste
 og trak sig tilbage fra alle Æresbevisninger. Hvad brød
 han sig om at glimre for Mennesker? Han vilde ikke prale
 med sin velfortjente Berømmelse; han stred jo ikke for egen
 Ære og egen Binding, men for Friheden og Menneskeheden;
 naar de feirede, vilde han selv gjerne dø forglemmt.

Da han i syv Aar havde kjæmpet under et fremmed
 Navn for Grækenlands Frihed, og det gamle Grækenland
 endelig havde aftastet Tyrkernes Nag, søgte Grækerne ham
 forgjæves over hele Europa for til Bevis paa sin Taknem-
 melighed at tilbyde ham en stor Fordeiendom. Tilslut skjæn-
 dede de den til en anden, da de ikke vidste andet end, at deres

elskede Helt for længe siden var død. Men han levede i beffeden Tilbagetruffenhed snart i Sverige og Finland, snart paa en af de vestindiske Der; han var fattig, men modtog alligevel ingen Belønning. Han vilde ikke plette sit høie Maal og sit tapre Sverd med egen Fordel og jordist Rigdom.

Den lille Gut, som først kjæmpede mod Vindmøllen og siden med eller mod halve Europa, blev tilfidsst en graanet Helt, som, træt af Strabadser og ærefulde Saar, sluttede sit Liv i et fredeligt Hjem og blev lagt til Hvile i den svenske Føsterjord. Saa kjendte ham, ingen har nogensinde hørt ham omtale sine egne Bedrifter. Og hvad havde han ikke kunnet fortælle, hvis han ikke havde skyet egen Ros og givet Gud alene Æren, som ledsagede ham gjennem alle Farer! Andre, som har udrettet saare lidet i Verden, er sent og tidlig ude med sin egen Person, sin egen Ære og sin egen Merkelighed; han, hvis Bedrifter forbausede Samtiden, gjorde alt, hvad han formaaede for at gjemme sig bort og glemmes. Derfor kjender Verden ogsaa saa lidet til hans hændelsesrige Liv, og hans tapreste Bedrifter er maaske glemte for bestandig. Men Gud kjender hans ærlige Hjerte, hans faste Tro, og Menneskene ved tilstræffelig til at hædre hans Minde.

Hadde Gud forundt August Maximilian Myhrberg at stride for sit Fædreland, saaledes som han stred for de undertrykte, saa havde han kun havt en Ligemand, nemlig Italienernes Garibaldi. Nu stred han, længe ukjendt, navnløs for Menneskehedens Ret, for Folkenes Frihed, og derfor staar intet Folk i Taarer omkring hans Grav. Men Finland, hans store Moder, og Sverige, hans Faders Hjemland, vil igjennem alle Tider regne ham blandt sine tapreste

Helte. Hans Liv skal gjemmes som en Saga, der fortælles om Vintertvelden, og vækker Forbauselse og Beundring hos de kommende Slegter. Alt hos ham — hans Mod, hans Bedrifter, hans Uegenlykke, hans høifindede Hjerte og fremfor alt hans skjønne Selvfornegtelse — havde Sagaens og Eventyrets Storhed, og derfor maa hans Livs store Eventyr ogsaa faa Plads blandt disse smaa.

Nordiske Gut! lær, som han, at kjæmpe for det Rette paa Jorden! Lær som han at fornegte dig selv!

III. Eli Rehm.

Der borte i det store Amerika findes mange Jernbaner, hvor Bognenes Hjul løber meget hurtigt afsted i Render af Jern, og hvor der ikke er spændt Heste for Bognene; de drives med Vanddamp. Dampen stiger op af en kogende Kjedel i den første Bogn og driver Dampmaskinen, og Dampmaskinen driver Hjulene, og saa gaar den første Bogn fremover og drager alle de andre efter sig. Ofte er der en hel lang Række af Vogne, som er lænkede til hverandre, og da det gaar tre Gange saa fort, som en rask Hest springer, saa synes mange Menneſter om at reise med Dampvogn paa Jernbane. Derfor pleier for det meste alle Bognene at være fulde, nogle af Menneſter, andre af Kreaturer og andre af alleslags Varer, som føres fra den ene By til den anden.

Det er en god Ting at have Jernbaner, og de findes nu næsten i alle Lande. Sverige har mange Jernbaner, i Norge og Finland er de vanskeligere at bygge; der er saa mange Fjelde og Søer og Elve, og det koster mange Penge at sprænge sig gjennem Fjeldet og bygge sig Broer; i intet af de nordiske Lande er det saa let at bygge Jernbaner, som i Danmark, hvor Landet er ganske fladt. I de store Byer i Udlandet findes der undertiden Jernbaner over Høstagnene. og overalt bygger man dem, for at Mennesker og Varer kan komme fort frem; thi der er ingen Eiendom, som er kostbarere end Tiden.

Nu skal jeg fortælle jer noget, som hændte paa en Jernbane i de Forenede Stater i Nordamerika, — det er ikke længe siden.

Der er en By, som hedder York, og et Stykke, før man kommer til Byen, gaar Jernbanen fra Baltimore over en høi Bro. Nu hændte det, engang der for en Dampvogn over Broen, at der faldt glødende Kul fra Ovnen i Vognen ned paa Broen, og der opstod en Ildbrand. Da det blæste sterkt, og der ikke var Folk i Nærheden, saa stod hele Broen fort efter i lys Lue og brændte aldeles ned.

Der kom vistnok Folk til, som forsøgte at slukke, men forgjæves. Da var der en i Flokken, som raabte, at man om ti Minutter ventede et nyt Jernbanetog fra samme Kant som det forrige, og da der laa et Fjeld tæt ved Banen, som gjorde, at man ikke saa Broen, før man var ganske nær, saa kunde der ske den store Ulykke, at den, som styrede det nye Tog, og som ikke vidste, at Broen var brændt, tjørte med fuld Fart ligeud i Afgrunden med mere end hundrede Mennesker, som sad i Vognene. Der stod nu alle raadløse og

forstrækkede og vidste ikke, hvad de skulde gjøre for at underrette de kommende om Faren.

Da var der en Gut, som hed Eli Rehm, han var rasere end alle de andre. Han sprang hen over Jernbanelinjen saa langt han kunde, og det varede ikke længe, før han saa den lange Række af Vogne komme farende imod ham med rasende Fart. Hvad gjorde nu Eli Rehm? At raabe kunde ikke hjælpe stort, for ingen vilde have hørt ham under det Bulder, som Vognene gjorde. Han havde ikke lang Betænkningstid. Han stillede sig midt paa Veien, saa at alle Vognene nødvendigvis maate fjøre over ham, dersom de vilde frem, og der stod han og sfreg og sægtede med Armene og vinkede, alt hvad han orkede. Konduktøren, som sad paa den første Vogn og styrede Toget, troede, at Gutten var gal, og vinkede og sfreg igjen, at han skulde gaa af Veien. Men Eli Rehm blev staaende, ja han stod der med Døden for Dine, og alligevel rørte han sig ikke af Stedet, for han vidste, at det gjaldt mange Menneskers Liv.

Saa var Konduktøren nødt til at lade sine Vogne stanse for ikke at blive Aarsag i Guttens Død. Men han var saa sint, saa sint, at han straks, da Toget var stanset, sprang ned paa Veien og begyndte at slaa den stakkels Eli Rehm, fordi han havde understaaet sig at stoppe hele Jernbanetoget.

Men nu kom der Folk springende fra Broen og fortalte, at det var paa et hængende Haar, Vognene havde gaaet udover Styrningen. Da kan du tro, Konduktøren gjorde store Dine, og alle, som sad i Vognene, fik vide, at de, næst Gud, havde Eli Rehm at takke for sit Liv.

Der blev en ubeskrivelig Forsærdelse og Glæde paa en gang! Alle sprang ned fra Vognene, omfavnede og kyskede

Eli Rehm med Laarer i Dinene, og de stjød straks sammen til en stor Gave af hundrede Guldpenge. Saa gif de tilfods til den brændte Bro for at se Styrtingen, som nær havde opslugt dem alle. Og den kjæffe Eli Rehms Navn fløi snart over hele Byen, og han blev baaren i Triumf til sine Forældres Hus. Men der var en Ting, som glædede ham mer end Guld og Ore: det var, at han med den gode Guds Bistand havde reddet hundrede Menneskers Liv.

Ja, hvad vilde du have gjort i Eli Rehms Sted, om du havde staaet der, hvor han stod, midt paa Jernbanen, med de brujende Vogne lige imod dig og aldeles sikker paa at knuses, hvis Toget ikke stansede? Du havde vist gjerne villet gjøre en god Gjerning og redde mange Menneskers Liv, men havde du ogsaa havt Mod til at vove dit eget? og havde du ogsaa været saa snarraadig, at du ikke et Dieblit havde betænkt dig, men straks seet Døden i Dinene, medens det endnu var Tid? Ja, det er vel ikke saa sikkert. Der er mange, som har en god Vilje, men det er ikke alle, som har et mandigt Mod. Og mange, som baade har Vilje og Mod, har ikke den djerne Raadsnarhed, som den lille Eli Rehm, de staaer og betænker sig, til det er for sent. Huff det, Gut! naar det engang gjælder for dig at gjøre en god Gjerning! Betænk dig ikke! Haand paa Berket! Vær rask, klog og djerv, og Gud skal beskytte dig, som han beskyttede Eli Rehm!

Kirkeklokkerne.

De ringer, de ringer, de herlige, store, klare
Klokkerne, ringer de døde til Ro og
kalder de levende til at tilbede den al-
mægtige Gud, hvis Aande sufer gennem
Tempelhvælvet og gennem den hele Ver-
den. De ringer, de ringer til Bøn og Fred, de maner og
vækker; hør, hvor høit deres Toner lyder i den klare Som-
merluft, vidt over Sjø og Land! Naar du lytter til dem,
enten de ringer i Sorg eller Glæde, saa tak Gud varmt og
inderlig, fordi han bestandig banker paa dit Hjertes Dør og
siger til dig: „D kom til mig!“ Thi hvad andet siger vel
Klokkerne Dag efter Dag end de Ord: „Kom til Gud! Kom,
kom, du arme, forladte Barm, kom til Gud!“ Deres Toner
klinger ned til dig fra den rene Luft og kommer ligesom Lyset,
Barmen, og alt skjönt ovenfra, fra Gud i Himlen. Hør
derfor paa Klokkerne, og læg dig paa Minde, hvad de siger
dig, saa skal deres Klang nedkalde Betsignelsen over dig,
enten de saa ringer for dig om Liv eller Død.

Der var engang en gammel Kirke, jeg ved nok hvor, men det faar I gjette. Den var mindre end vor Tids Kirker og bygget af Sten, ja af saa store Stene, at intet Menneske kunde begribe, hvem der havde orket at løfte disse vældige Stenblokke. Den havde et meget steilt Tag, hvor Kajerne byggede sine Neder i Sprækkerne, og smaa lave Vinduer, i hvilke der fandtes malede Ruder fra den Tid, da Landet endnu betjendte sig til den katholske Lære. Iude i Kirken fandtes Billeder, der var saa gamle, at ingen mer kunde se Farverne, og Jomfru Maria og Jesusbarnet og de tolv Apostle, skaarne i Træ. Nogle af dem havde været forgyldte, men nu saa man ikke stort mere end Spindelvævene omkring de Helliges Tindinger og lidt Guld paa Apostlernes Skjæg. Det hellige skal man ikke tilbede i Træ og Sten, men i Aand og Sandhed.

I skjønner altsaa, at Kirken var meget gammel. Ingen vidste, naar den var bygget; den ene Slegt efter den anden var gaaet til den evige Søvn paa Kirkegaarden, og den ene Slegt var ikke klogere end den anden. Naar man spurgte nogen, hvor gammel Kirken var, saa fik man det Svar, at den vist ikke var meget yngre end Verdens Stabelse, for Jetterne havde bygget den — — det var ogsaa et Svar! Deraf skulde man rigtig blive klog!

Men nu skal vi tale om Klokkerne.

Kirken havde et Taarn, som var saa høit, at naar man klatrede op paa Hanen øverst oppe og stod paa Taaspidsen, saa kunde man se syv andre Haner i Sognene rundt omkring. Klokketaarnet stod tæt ved og var meget mindre, thi to store faar skjelden Rum ved Siden af hinanden her i Verden. Det var rødmalet, af Træ og var engang bleven

flyttet paa Kuller, hvilket var en stor Merkværdighed, saa der blev talt om det i lange Tider. Her fandtes to Klokker: Store-Kloffen og Lille-Kloffen. Store-Kloffen var ligesom Kirken saa gammel, at ingen vidste, naar den først havde begyndt at ringe. Der stod et Vers af Bibelen paa den og Stoberens Navn, hvilket er ret og billigt, thi naar man er død, saa lever ens Minde i det gode, man har gjort. Store-Kloffen havde haft en forunderlig Skjebne. Den var under den store Ufred for et hundrede og femti Aar siden bleven nedsjænket i Sjøen, for at den ikke skulde falde i Fiendens Haand, og de, som førte den did, døde siden, før der blev Fred i Landet, saa at ingen mere kunde sige Stedet, hvor den var bleven nedsjænket. Folket deromkring var fattigt og havde ikke Raad til at skaffe sig nye Klokker; man søgnede over hele Sjøen, men ingen fandt den tabte Store-Kloffe. En eneste i hele Sognet var paa Spor efter den; det var en liden Jente, Kirketjenerens Datter, lille Lise, og hun var bare seks Aar gammel. Hendes Fader boede ved Sjøen, og naar Lise af og til om Sommeren klatrede op i sin Faders Baad og roede ud Søndagmorgen, syntes hun, at hun hørte Kloffen ringe nede i Sjøen. Det fortalte hun, naar hun kom hjem, men alle fornuftige Menneſker i Sognet smilede til slikt Barneſnak. Saa hændte det tidlig en Midjommernorgen, da Solen randt op bag den mørke Jursfog paa den anden Side af Sjøen, at Lise i sin Baad hørte Kloffen ringe tydeligere end før. Kirketjeneren, hendes Far, roede ud med Mandſkab og fandt den; der blev stor Glæde, og den blev sat op i Klokketaarnet, som da blev bygget. Lige siden den Dag har den ringet med den klareſte og deiligſte Klang. Men klareſt og ſjønneſt ringer den dog,

naar et fromt Menneske dør, thi Klokkerne har ogsaa et Hjerter, skjønt det er af Malm; de fryder sig med Guds Engle, naar en Sjæl er vundet for Himlen.

Lille-Klokkerne havde ogsaa sin Historie, men den er ikke saa merkvaerdig. Da Krigen var endt, og Folket atter saaledes ved den gamle Kirke, kaldte ingen Klokker mere til Andagt og Bøn; thi den Tid laa Stor-Klokkerne endnu forglemt i Sjøen. Hvorfra skulde man da tage Penge til en ny Klokke? Mændene stod raadløse og tog sig vel hundrede Gange med Haanden bag Dret, hvilket er høieste Mode her i Landet, naar nogen ret grundigt vil overveie en Sag. Men Konerne og Jenterne vidste Raad. De satte sig ned at spinde og væve. Klokkerne surrede Dag og Nat, og Dag og Nat fløi Spolen som en Bil igjennem den fine Kending, og saa fik de mange hundrede Alen af det hvideste Lerred og mente, at det vel maatte forslaa til at kjøbe en Klokke for. Staffars Folk, de vidste ikke, at Malmen var dyr og Mesteren kanske endnu dyrere. Da de bød Stoberen i Stockholm sit Lerred, bød han dem igjen en Grødklokke, en saadan en, som man pleier at ringe med paa Fartøier, naar Grøden er kogt, og Klokkerne staar kobberrod med Sleven i Haanden i Kabysdøren. Hvad var der nu at gjøre? Man kunde jo ikke hænge en Grødklokke op i Klokketaarnet. Men paa den Tid regjerede i Stockholm en Dronning ved Navn Ulrika Eleonora; hun hørte Tale baade om Lerredet og Klokkerne, og Dronningen syntes meget godt om, at Koner og Jenter i Finland var saa flinke. Straks satte hun sine Hoffrøkener til at spinde og væve og spandt selv med, og det er vel muligt, at de fornemme Damer slog Krøller paa de fine Næser, men den Tid gif der meget an, som nu vilde

være umuligt. Alt, hvad der paa denne Maade blev spundet og vævet, det købte Dronningen, og Pengene blev straks sendte til Klokkestøberen. Saa fik man en Klokke, som ikke var meget mindre end Stor-Kloffen og meget blankere, og det er vist, at da den første Gang lod sin Malmstemme høre, da græd alle Konerne, Jenterne foldede sine bløde Hænder, og alle takkede i sit Hjerte Gud og den venlige Dronning; men hvad de selv havde gjort, det syntes de ikke, det var stort værdt at tænke paa.

Dette var Klokkernes Historie. Nu skal vi fortælle om Kirketjenerens Lise.

Hendes Fader var en sterk, grovlemmet Karl, som baade var Kirketjener og Ringer i Sognets Kirke. Hver Søndag, naar han havde laaset Kirkedøren op, lod han Folket stjøtte sig selv, gif med lange Skridt til Klokketaarnet og sprang let henover Tvertræet ved Stor-Kloffen. Da ruslede den lille Lise efter ham op over de høie Trapper, og i Begyndelsen vankede der Dast, fordi hun var saa uvorren, men hun blev snart vant til Veien og klatrede bare afsted uden at se sig om hverken til høire eller venstre. Der sad hun ganste stille og saa, hvorledes den tunge, vældige Klokke begyndte at svinge, først i smaa Svingninger, siden i større, og hvorledes den svære Klokkenevelen begyndte at gaa som Pendelen i et Ur og — dang — faldt ned mod Kloffens Side, saa at en klar Tone sprang ud af Malmens Hjerte og hørtes viden om. Høiere og høiere svang Stor-Kloffen, til den tilslut stod næsten ret op og ned og ikke vidste, enten den skulde staa eller falde, men saa endelig med en høi Klang gif ned og saa atter op paa den anden Side. Det burede i Luften og bragede i Klokketaarnet, saa at en maatte tro, at

Bæggene vilde ramle sammen. Men ligeunder den graagule Stor-Kloffe sad en liden, lysshaaret Jente stille og smilende paa et Trappetrin i Kloffetaarnet og tænkte aldrig paa, at Kloffen kunde styrte ned som et Bjerg over hendes Hoved og knuse hende saaledes, at ingen kunde sige, hvem det levende Væsen havde været, som sad paa det Sted, hvor Kloffen faldt.

Lise holdt af sine Klokker sliq, som en holder af det, der er en kjærest her i Verden, næst Gud og ens Hjertens-kjær. „Pas dig,“ sagde hendes Far; „naar en sidder sliq bestandig og hører paa Klokkernes Klang, blir en døv.“ „Hvad vil det sige, Far?“ sagde Lise. „Det vil sige,“ svarede Faderen, „at dine Ører ikke mere hører det vakre i Verden, Salmernes Toner og Fuglenes Sang, ikke heller, hvad Menneskene siger; og saa staar du ganske alene, med Mattens Stilhed rundt omkring dig.“ „Kan de døve høre Klokkerne?“ spurgte Lise igjen. „Ja,“ sagde Faderen; „jeg tror, at de fleste døve kan høre Klokkerne.“ „Nu, saa har det jo ingen Nød!“ mente Lise.

Men det git, som Faderen havde sagt. Jo ældre Lise blev, desto stillere blev Verden rundt omkring hende. I Begyndelsen hørte hun Nyggenes Summen i Skoven om Sommerkvelden, og det forekom hende, som om hun i lang Afstand hørte Klokkerne ringe. Efterhaanden fik enhver Lyd i hendes Ører en Lighed med Klokker-Fuglens Kvinden i Virens Ørene, Fosjeduren og Menneskenes muntre Tale, naar de samledes til Leg paa Kirkevolden om Sondagskvelden, alt ringede i Lises Ører som tonende Malm, og alligevel kunde hun ikke stilles fra sine kjære Klokker. Tilslut merkede nok alle, at Lise var døv, og mangen en var bedrøvet over det,

men mest hendes Fader, Kirketjeneren; for et hjærligere Bæsen end hun fandtes ikke blandt alle Bygdens Jenter. Men der var intet Raad for det, og saa tænkte ingen mere derpaa. Naar den vesle Jenten gik stille og lys sin vante Vej til Klokketaarnet, sagde Folk, som saa hende: „Der gaar Kirketjenerens Lise, som ikke hører andet her i Verden end Klokkernes Klang!“

Ved den Tid var Lise ti Aar gammel og legte, som Børn pleier at gjøre; men hendes Legetøi var de store Klokker i Taarnet. Med dem kjælte hun, som om de var hendes Duffer, og dem sfurede hun saa sfinnende blanke, saa der ikke fandtes det mindste Støvgran paa dem. Hun kaldte Klokkerne Store-Guld og Lille-Guld, hun skjændte paa dem, naar hun syntes, de ikke ringede pent, og roste dem, naar de ringede vakkert. Hun talte til dem, og de svarede hende med sine Stemmer af Malm; hun forstod deres Sprog bedre end Menneskenes Sprog; hun hørte jo ikke andet end dem.

Nu maa ingen tro, at Lises Liv var saa merkværdigt, og at det er derfor, jeg fortæller om det. Hendes Levnetsløb lignede andre Menneskers, som henlever sit hele Liv i Landsbygdens ensformige Stilhed. Men hun var en af dem, som Kirkeklokkerne havde kaldet til Gud allerede i Livets Morgentime, og derfor skal vi mindes hende, naar vi taler om Klokkerne.

Jo mere den ydre Verdens Porte stængtes for hendes Sjæl, saa at alle dens tusende Toner og Lyd lidt efter lidt tyftuede hen og forstummede, saa at tilslut kun Klokkernes manende Stemme raabte i hendes Drer: „Kom til Gud! Kom til Gud!“ desto mere vendte hendes Hu og Tanke sig indad til Sjælens høieste, inderste Liv i Gud, saa at alt

det jordiske for hende blev som et Skin og en Drøm; Gud alene var for hende det bedste og skønneste; ham tilbad hun overalt.

I sit daglige Liv var hun from og tjenstvillig, hun udførte sine Ting og arbejdede mer end nogen anden, men hendes bedste Glæde og Attraa var ikke knyttet til dette Arbejde. Hun var lig et stille Vand, som i sit klare Dyh spejler Dagens Sol og Nattens Stjerner og stedse bærer i sit Skjød Billedet af Himmelens uendelige Skønhed.

Dg Klokkernes Klang fulgte Lise igjennem hendes hele Liv, ligesom den følger alle Mennesker, skjønt der er mange, som ikke agter derpaa. „Hvis jeg kan begribe, hvad der gik af Lille-Kloffen den Dag, du bares til Daaben!“ sagde hendes Far, Kirketjeneren. „Jeg har aldrig hørt den ringe med en saadan Klang; det var som det reneste Sølv. Havde det været Stor-Kloffen, ja, da havde jeg forstaaet dens ding—dang, thi den er fra den katholske Tid; der er Sølv i den, det hørte jeg min Far sige; Støberen har smeltet et Helgenbillede fra Rom ind i den. Der er Troldskab i den Kloffe, det hører jeg paa Ringningen. Hver Gang en Tyv eller Kjeltring ringes ud af Livet, saa striger og jamrer det i Kloffen, saa man kunde tro, den var sprukken. Men ringer den for et fromt Menneskes Sjæl, se, da har den en anden Tone, da ringer den saa deilig som en Salme og en Bøn; det kommer du til at faa høre, naar der engang ringes for dig, fjære Barn!“

„Men her staar jeg jo og snakker over mig!“ raabte Kirketjeneren og lo. „Som om nogen kunde høre sin egen Sjæleringning.“

Lise læste paa hans Læber, hvad han sagde, og svarede

venlig og fromt, som hun pleiede: „Klokkerne har nok Forstand og Hjerte, og du behøver ikke at skyldes paa Trolddom, Far! Naar en from Sjæl flyr bort fra Jorden, saa klynger den sig fast til Klokkernes Toner og stiger med dem til Himmelen. Og da aander Sjælen sin egen Skjønhed ind i Tonerne, og de svæver klare og rene gjennem den lette, blaa Luft op til Gud.“

„Ja, ja, vi faar vel høre næste Pinse ved din første Altergang,“ sagde Kirketjeneren; og derved blev det.

Saa kom Pinjen. Kirketjenerens Lise var nu 16 Aar og skulde med de andre Konfirmander gaa til Herrens Bord. Den Dag vilde Kirketjeneren ringe vakkert, og det vilde Klokkerne ogsaa. Det var en Morgen i Sommerens første Barndom, da alle Væsener i Naturen synes unge og friske som blomstrende Børn. Og Klokkernes Klang var helligere og mere andagtsfuld end før; saa dybe og rene havde Tonerne aldrig været, og alle, som kom gaaende henover Kirkeveien, med Skoene i Haanden og Salmebogen indsvøbt i Lommedugen, blev forundret, gif uvilkaarlig hurtigere og sagde: „Herre Gud, hvor Klokkerne ringer vakkert idag.“ Inde i Kirken lod Salmerne, og den hvidklædte Ungdom traadte i lange Rækker op til Alteret. Der stod en from og ædel Prest; han nedbad Betsignelsen over de Unge, og de modtog vor Frelsers hellige Maaltid under Andagt og varme Taarer. Allersidst kom Kirketjenerens Lise. Hun var den eneste, som ikke horte Salmernes Toner og Prestens Betsignelse, hun hørte blot Klokkernes Klang; men den var for hende baade Salme og Betsignelse. Hun læste Guds Ord paa Prestens Læber og forstod det saa godt; ja, hun takkede

Gud mere end de andre og regnede siden denne Dag som en af de deiligste i sit Liv.

To Aar derefter stod Lise Brud, og hendes Brudgom var Klokkerens Søn, som ofte pleiede at ringe Lille-Kloffen ved Kirketjenerens Side, naar Lise sad med sin Søm i Taarnet. „Nu skal vi ringe, saa det skal høres over syv Kirkefogne,“ raabte Kirketjeneren og var saa glad, at han sikkert havde danset paa et Ben, hvis han ikke havde været saa gammel. „Pas dig,“ raabte han til Naboen, som den Dag ringede Lille-Kloffen, „pas dig bare, at ikke Skjodet af Badmelsfrakken din kommer imellem Kloffen og Rnevelen, for saa sprikker den, og da vilde Dronning Ulrika Eleonora vende sig i sin Grav. Hei! nu skal vi ringe!“ Og saa kastede han sig med hele sin Vægt i Klokkerebet, saa at Stor-Kloffen stod bent op og ned og klang, saa det hørtes over Bjerg og Dal. Og bing—bang! nu gif det løs med Liv og Lyft, og saa kom hele Brudfølget i Procession til Kirken, Spillemanden først, og Kirketjenerens Lise havde Krans og Krone paa og hørte Klokkernes Klang; det var det eneste, hun hørte paa sin Bryllupsdag, og alligevel var hun saa glad.

Saa gif der et Aar. Da bar Lise til Daaben sit første Barn, og Klokkerne ringede igjen med lyse og muntre Toner, og Lise hørte intet andet end dem. Men hun saa desto mere: hun saa sit lille, leende Barn. Og Klokkerne klang i Morgensolens Glans over den unge Moders Fryd.

Atter forløb der nogle Aar; da saa man Lise føre sin Førstefødte bort til hans tidlige Grav. Der laa han saa bleg og stille, med en grøn Krans paa Laaget af sin sorte Kiste. Og den unge Moder græd. Men Klokkerne ringede gjennem den mørke Høstdags Storm . . . deres Klang var

saa mild som et Barns Bøn, men vemodig som et sveget Haab og en skjøn, men tabt Fremtidsdrøm.

Saa gik der atter flere Aar hen, og saa kom den Dag, da Kirketjenerens Lise førte sin ældste Datter til Herrens Bord. Og atter ringede Klokkerne som paa Lises første Altergangsdag, og atter stod Sommeren i sin første, blomstrende Barndom og lyttede til de kjendte Toner fra Malmens Hjerter. Den lykkelige Moder hørte dem i sin Sjæl og græd af Glæde.

Marene fortsatte sit Løb og samlede meget af det gamle i Graven, men det nye og friske kom frem istedenfor det, som var henvisnet, og bestandig lod Klokkerne høre sin Røst i Sorg og Glæde. Kirketjenerens Lise ledsagede til den lange Hvile sin Fader, Kirketjeneren, og sin Mand, som hun savnede saa dybt; hun gjemte i Jorden fire af sine Børn og næsten alle Venner fra sin Ungdomstid. Den unge Slegt blomstrede op; hun førte sin Datter til Brudekammelen, hun holdt sine smilende Børnebørn over Daaben. Og hver Gang hørte hun Klokkerne ringe, og hver Gang takkede hun Gud af sit Hjertes Dyb for Sorgen og for Glæden.

Saa kom der en Jul, da Kirketjenerens Lise var gammel og graa og stod der, omgiven af de unge, som et levende, etfktet Minde fra svundne Dage. Da tænkte hun paa sin Barndom, da Julen var hende saa kjær, og bad sine Børn føre til Kirke med hende tidlig Julemorgen, og de gjorde det, skjönt de var ængstelig for den gamle; for Vinteren var streng, og Himmelens Stjerner skinnede kolde og klare i den mørke Decembormorgen.

Mens nu Bjelderne klang lystig og Slæderne for omkap henover Landeveien og man nærmede sig Kirken og

Lysene straaledede som en Dag gjennem de malede Kirkeruder, da hørte Lise endnu engang sine kjære Klokker ringe. Hun syntes, det var de sjønneste Toner i Verden, og med hendes varme Aandebæret steg gjennem den kolde Vinterluft et taknemmeligt Suk til Gud. Men da hun kom ind i den oplyste Kirke, vendte hun sig med glad Forundring til sine Børn, som fulgte hende, og sagde: „Jeg hører Salmerne!“ Og de sagde til hverandre: „Hvad mon det betyder, at Mor hører Salmerne, som hun ikke har hørt, siden hun var ti Aar gammel?“

Dag, da Gudstjenesten var endt og Klokkerne igjen begyndte at ringe, saa de, at den Gamle med foldede Hænder var sovnet hen og gaaet til en bedre Verden. Da sagde de til hverandre: „Nu ved vi, hvorfor Mor hørte Salmerne. Naar den evige Morgen stinner ind over Jordens Nat, da klarer i den sidste Time de frommes og retfærdiges Sanser, saa at de ser, hvad de ikke har set, og hører, hvad de ikke har hørt paa længe. Thi de staar allerede halvt inde i Himmelenes uendelige Klarhed.“

Og Klokkerne ringede endnu engang, og det var deres Sjæleringning for hende, som saa længe havde elsket dem, og ikke hørt noget andet i Verden end dem. De ringede med sin deiligste Klang, det juste saa sølvklart som en Betsignelse og en Bøn gjennem den kolde Vinterluft, og Folket, som stod paa Kirkevolden, foldede sine Hænder og sagde: „Hør, nu ringer Klokkerne for Kirketjenerens Lise! Herre Gud, hvor det er vakkert, naar Klokkerne ringer!“

Hansemands Eventyr.

Første Eventyr.

Om Hansemands Hjem samt om „Nordstjernen“
og det stribede Skjort.

t Stykke fra Beien ligger en Gaard, som hedder „Fridheim.“ Kanske du husker de to vakre Rognetræer ved det rødmalede Plankeverk og Brønden med den lange Stang og den store Vandbøtte og Haven med de deilige Ribs- og Stikkelsbærbuske, som altid bliver først grønne om Vaaren og ud paa Sommeren hænger lige ned i Marken med sine prægtige Bær. Bag Haven er der en Hestehage med høie Aspetræer, som juser i Morgenvinden; bag Hestehagen er Beien, bag Beien er Skogen, bag Skogen er den vide Verden. Men paa den anden Side af Gaarden ligger Sjøen og paa den anden Side af Sjøen ligger Landsbyen, og rundt omkring ser en Agre og Enge, gule og grønne.

I det lille pene Hus med de hvide Binduspøster, det venlige Bislag og den rensturede Trappe, som altid er bestrøet med finhakked Ener, bor snille, arbeidsomme og ordentlige Mennesker. Der bor Hansemand's Forældre, hans Broder Fredrik, Søster Lotte, gamle Lene og Jonas og Karo og Brunen og Pus og Kofeliko.

Karo bor i Hundehuset, Brunen bor i Stalden, Pus bor mest paa Kjøfentrappen og Kofeliko bor i Hønsesuset; det er hans Kongerige.

Hansemand er sets Kar gammel; han skal snart begynde paa Skole. Læse kan han ikke endnu; men han kan mange andre Ting: Han kan „stupe Kraake,“ staa paa Hovedet, „slaa Kolbotte,“ „trække Krog,“ fiske Mort, age paa Kjælke, slaa Bold, kaste Snebold, herme efter Hanen, ride paa Kjep, spise Smørrebrod og drikke Kjernemelk. Han kan gaa Støvlerne stjeve, rive Bukserne itu, slide Hul paa Albuen, snyde sig med Fingrene, slaa Tullerkener istykker, kaste Bolden gennem Bindusruden, tegne Soldater paa vigtige Papirer, trække Traaden af Roffen, trampe ned Sengene i Kjøkkenhaven, spise sig syg paa Stikkelsbær og blive frisk igjen af en Portion Ris. Forresten har han et godt Hjerte, men en daarlig Hukommelse; det er ham næsten umuligt at huske Papas og Mamas Formaning, derfor er det, han har saamange Gventyr.

Nu skal du bare høre.

En vakker Sommermorgen, da Hansemand vaagnede, sad hans Mama paa Sengekanten og kysjede ham og sagde til ham: „I dag er det den tyvende Juli. Gud velsigne dig, kjære Barn!“ I det samme kom ogsaa Papa og kysjede ham, og hans Søskende var alt paaflædte, og Lene og Jonas

stod henne i Døren, og alle saa glade og snille ud, og Karo slog med Halen, som han pleiede, naar han var i godt Humør og Brunen kneggede udenfor og Kofeliko holdt Tale borte ved Plankeverket. Det var bestandig samme Tale, der var ikke en Smule Forandring; men Taleren havde en høitidelig Mine og saa vigtig ud, det var Hovedsagen.

Det var ikke frit for, at Hansemand var en Smule forelegen. Han gned Sønnen af Dinene og smaalo med sig selv: Han vidste nok, hvad alt dette skulde betyde: Det var hans sjette Fødselsdag.

Med et Sprang var han ude af Sengen og vilde søge efter sine Klæder, som han havde kastet fra sig om Kvelden, hvor det kunde falde sig, for Hansemand var en stor Sluft, saa liden han var, og det hjalp ingen Ting, at Mama hver eneste Dag sagde, at han maatte lægge enhver Ting ordentlig paa Stolen. Men idag slap han alle Skjend, og hans Mor rakte ham splinternye Sommerklæder, graa Trøie, Bukser og Vest; — det var rart at gaa med Vest. Til og med Skjorten laa ny og finstroget paa Sengen, Strømperne hang flunkende nye paa Stolryggen, og de smaa Støvler, som havde været forfærdelig tilsolede Kvelden før, stod straalende blanke foran Sengen. Nu gik det som en Dans at blive pudset og fin, og det eneste besynderlige var, at Hans i Skyndingen stak den venstre Fod ind i den høire Støvle; det var Hastverksarbeide, det forstaar sig, men Synd kunde det ikke kaldes.

Inde i Stuen stod der et rigtigt Geburtsdagsbord med Blomster og Kranse, en Kringle og et Skib med Master, Seil, Bogspryd og ordentlig Taffelads; det havde Jonas arbeidet paa i lang Tid; han forstod sig paa slikt han, for

han havde været Sjømand. Et saadant Skib havde Hans længe ønsket sig, han blev uhyre glad og forlangte straks, at Skibet skulde have et ordentligt Navn, og det fik det ogsaa; det blev kaldt „Nordstjernen.“

„I Eftermiddag rør vi ud til Granholmen,“ sagde Faderen, „saa faar du prøve, hvad „Nordstjernen“ duer til.“

„Er det ikke bedst, at Hans seiler med Skibet i en Stamp?“ sagde Moderen; „jeg er ræd for Sjøen.“

„Skal „Nordstjernen“ seile i en Stamp?“ spurgte Hans fornærmet.

„Vi faar nu se, hvor snil du er,“ sagde Faderen. „Du kan tage „Nordstjernen“ med. Men du maa aldrig være alene i Baaden.“

Om Eftermiddagen roede de alle ud i den store Baad til Granholmen.

Det var deilig Beir, Sjøen laa ganske stille og Smaafiskenne svømmede i store Stimer lige op i Vandkanten og nappede smaa Larver, som var faldne ned fra Træerne. I Fjæren laa forunderlige Stene, nogle sorte, nogle hvide, og nogle var der, som var ligesom skabte til at „smaa Smut“ med.

Mama lod dække i Græsset; hun trakterede med Kaffe og Smørrebød, og det smagte aldeles fortræffeligt. Det eneste fortrædelige var, at Nygagene ogsaa havde en hyperlig Appetit og betragtede Hansemand som sit Smørrebød; men Hans slog fra sig med en Lovduss og stred som en tapper Helt, en mod Tusend. Og det er godt gjort, naar en bare er seks Aar gammel.

Da de vel havde spist, tog Papa sin Bøsse og gif tilskogs, mens Mama og Lotte plukkede Bær; Lene vaskede

Kopperne, og Jonas skulde passe paa Gutterne. Solen skinnede varmt, Fredrik sovneede, og Jonas, som havde vaaget Matten i Forveien for at faa „Nordstjernen“ færdig, sovneede ogsaa. Da fik Hansemand Lyst til at prøve sit Skib. Han gik ned i Fjæren, lastede „Nordstjernen“ med hvide Stene, satte en Myre til Styrmand og seilede til Spanien. Det blæste sagte fra Land, og „Nordstjernen“ gjorde sin Mester Vre. Hansemand syntes, han aldrig havde seet et vakrere Skib. Hvor det ghyngede stolt paa de krusede Bølger! Hvor det skjød Fart! Hvor det krængede prægtigt for Vinden! „Nordstjernen“ seilede til Spanien; men Hans stod i Fjæren med Seilgarn og passede Afstanden mellem Spanien og Granholmen.

Da kom der et Vindpust. Jult som Legen gik bedst, gled Seilgarnet ud af Hansemands Haand — og „Nordstjernen“ seilede paa egen Haand tilsjøs ud i den vide Verden.

Han sprang hen til Baaden, men den var stor og tung; han kunde ikke faa den ud. Han løb omkring i Fjæren, som om han var rent forstyrret og raabte: „Hold „Nordstjernen!“ „Nordstjernen“ rømmer! Den reiser for Alvor til Spanien!“

I Nærheden boede der en Fisser; hans Baad var ude paa Fangst; men der laa et hvælvet Deigtrug udenfor Stuen hans. Gutten betænkte sig ikke længe. Han skjød Truget ud i Vandet, sprang selv op i det og stagede sig frem med en liden Rjep.

Truget var lidt rankt; men i Begyndelsen gik det fortræffeligt. Vinden blæste fra Land og drev det ganske smaat ud paa dybere Vand. Alligevel halede ikke Hans stort ind

paa Rømningsmanden, for „Nordstjernen“ seilede meget fortere.

Da Hans ikke længere naaede Bund [med Rjeppen, blev han angst. Truget drev længere og længere ud; det begyndte at krænge for Bølgerne og var nær ved at kænre. Nu begyndte Hans at skrige af alle Kræfter; det var ikke langt fra, at hans første Eventyr var bleven det sidste.

Til al Lykke vaagne de Jonas og gjorde store Dine, da han langt ude paa Sjøen saa et lidet, gyngende Trug og en skrigende Gut. Tung paa Foden var han, den gamle, skikkelige Jonas; men nu fik han Fart i sig, sprang ned til Fjæren, satte Baaden ud og roede afsted, saa det knagede i Aarerne. Hans saa det og fik sit Mod igjen. „Du maa bare ikke tro, at jeg er ræd!“ sagde han og reiste sig fry i Truget. Men dette var mere end det skrøbelige Fartøi kunde klare, det kænrede straks, og Hansemand gik paa Hovedet i Sjøen.

„Skal en ha' seet sliq dum Gut!“ skreg Jonas og roede saa hvast, at den ene Aaren røg af. Han var nu kommen lige hen til Truget, fik fat i Hansmands Lug og trak ham op i Baaden. Aldrig var Hans bleven lugget sliq; men han merkede ikke stort til det, der han sad og skald paa Loften.

„No—o—orstjernen! No—o—orstjernen!“ var det første, han skreg, da han kom op af Fisseriget og endnu havde Munden fuld af Vand. Det dryppede af ham som af en Tagrende i Regnveir, og det sang i Støvlerne hans, naar han rørte Fødderne.

„Aa, reis til Bloksbjerg med No—o—orstjernen!“ brummede Jonas, — men han kunde ikke lade være at le, saa

forarget han var, — og kavede sig med en og en halv Aare tilbage til Fjæren.

Her var en Forstyrrelse! Papa skjændte, Mama græd, Lotte tudede, Vene vilde til at daane, og Jonas saa flad ud. Hansemand selv var slet ikke ræd, da han kjendte fast Grund under Fødderne, og mente, at det ikke var saa farligt, han kunde nok svømme.

„Ja, med Hænderne i Bunden,“ sagde Jonas og lo.

„Jeg kjendte ingen Bund,“ sagde Hans vigtig. „Du skulde have ladet mig være i Fred, saa havde jeg svømmet iland.“

„Men hvor faar vi nu tørre Klæder fra?“ sagde Mama. „Lotte, spring hen til Fiskeren, og hør, om du kan saa laane noget af Børnenes Tøi!“

Lotte sprang afsted og var snart tilbage igjen. „De har bare en liden Gut og en Sente, som er større end Hans,“ sagde hun. „Her er Sentens Linned og stribede Søndagskjørt og Strømper og Sko.“

„Skal jeg gaa i Sente Klæder?“ spurgte Hans.

„Det skal du, Gutten min,“ sagde Mama i den bestemte Tone, som det ikke var saa godt at sige imod. „Det skal være din Straf, og du kan være glad, at du slipper for saa godt Kjøb. Du havde fortjent en god Portion Ris.“

Det hjalp ikke. En liden Stund efter var Hans klædt om og tog sig ganske forunderlig ud i sit stribede Skjørt. „Kom her, skal jeg stille Haaret, saa du kan blive en rigtig Sente!“ raabte Lotte. Men Hans slængte med Armene og gik fornærmet ind i Skogen, mens hans Klæder blev tørrede.

Da han havde gaaet et Stykke, mødte han en Fæger,

som sagde til ham: „Du, vesle Jente! kan du sige mig, hvor Fisseren bor?“

„Jeg er ingen Jente,“ sagde Hans og gik stolt forbi.

Et Stykke derfra gik en Kone og plukkede Blaabær. Hans gik lige hen til hende, satte Armene i Siden og sagde: „Jeg er ingen Jente, jeg er en Kar!“

„Ja saa,“ sagde Konen og blev ved at plukke.

Længere inde i Skoven holdt nogle fattige Gutter paa med at kviste Løv af til Sauerne. „Se, der gaar Fisker-Brita,“ sagde de til hverandre; „hun skal hjælpe os med at bære Løvet ned i Baaden. Kom, Brita! hvad er det, du gaar der og dovner dig efter?“

„Jeg er ikke nogen Brita!“ sagde Hans og brød for Sikkerheds Skyld en Gren af.

„Nei, hør paa hende!“ raabte Gutterne, og saa begyndte de at kaste Grankongler efter den vesle Jenten.

Hans kastede igjen, og der blev et helt Slag. Kuglerne fuste mellem Træerne; men Fienden var overlegen, og Hansemand maatte tage Flugten. Det var ikke let at springe i Skjørt over Stubberne for den, som var vant til at springe med frihedselskende Ven. Fienden indhentede Hansemand og bombarderede ham med Kugler fra alle Kanter. „Vi skal lære dig at gaa og dovne dig, naar du kan gjøre Nytte!“ raabte Gutterne.

„Jeg er ingen Jente, jeg er en Kar!“ skreg Hans, og saa slog han om sig med Grenen. Da det ikke hjalp, løsnede han Skjørtet og lod det blive liggende paa Valpladsen: det blev hængende paa en Enerbust, og Hansemand satte afsted i en meget underlig Dragt. Gutterne lo, Noddestriken og Skjortet lo med, og hele Skoven kom i et fortræffeligt

Humør. Blussende og sved kom Hans tilbage til Fjæren. „Seg vil ikke være Jente, nei, jeg vil aldrig i Verden være Jente mere!“ raabte han paa langt Hold med Graaden i Halsen.

„Græd ikke, du, Gutten min!“ sagde hans Mama; „Jenterne er mangen Gang ligesaa gode som Gutterne. Se her, skal du faa dine egne Klæder, for nu er de tørre. Lotte skal gaa hen efter Skjørtet og sige Tak for Laanet hos Fiskeren.“

Hans klædte sig om, og det gik i en Fart. Han følte sig saa let og ledig i sine egne Klæder. Nu fik han være Gut igjen, nu var han Kar, nu syntes han, han kunde frige med Granfongler mod en hel Bataljon. Men han kunde ikke rigtig glemme Skjørtet, for han havde jo lidt en skræffelig Ydmygelse. „Hvorledes kan man være tapper,“ tænkte Hans, „hvorledes er det muligt at være en drabelig Helt, naar man er saa ulykkelig at være klædt i Skjørt?“

Saa reiste de alle hjem igjen. Hans sad ved Baadkanten og holdt sin Gren i Vandet, saa der bl. v en liden Fos omkring den. Fjorden var aldeles blank som Glas, og Aftenskyerne rødmede af Forundring, da de saa sin Skjønhed i Speilet. Det merkværdige var, at nede i Vandet var der ogsaa en Himmel, lige dyb som Himmelen deroppe var høi, og dernede svømmede ogsaa rosenfarvede Skyer. Hans tænkte ved sig selv, at hvis det blanke Vandet var af Glas, saa skulde det være morsomt at løbe paa Skøiter. Han syntes næsten det var Synd, naar Jonas knuste Glasjet med Aarerne, og Baaden brød en lang Sprække i Speilet. Da de kom henimod „Fridheim“, var det rigtig forunderligt at se, hvorledes alle Birkene stod paa Hovedet nede i Van-

det, og hvorledes Solen dernede paa Dybet skinnede igjennem det grønne Løv, og Fuglene fløi mellem Grenene under Bandet.

Knapt havde Baaden lagt til Bryggen, før Hans satte i et Skrig og sprang iland. Det var et Blædeskfrig: for der laa „Nordstjernen,“ hans eget stolte Skib og vuggede sig ved Stranden i den svage Dønning. „Nordstjernen“ havde havt en god Styrmand, som kjendte sin Navigation; Myren havde passet Roret som en helbefaren og styret bent imod den rette Havn. Skuden laa jo rigtignok en Smule paa Siden, og en Del af Lasten havde gjort Havari; men Lasten var nu ikke saa kostbar heller, der var nok af den i Spanien, og „Nordstjernen“ gjorde endnu mange Reiser, lastet med Stene, Myrer og glade Forhaabninger.

Forhaabninger er en let Ballast, som ofte kæntrer; men det gjør ingenting, naar bare Arbeidets Myre staar ved Roret og Skuden tilslut finder den rette Havn.

Andet Eventyr.

I Sukkerlandet ved Himmelbaffen.

Javist er det godt og varmt derinde i Kaffelovnsfrogen. Der kan den sidde, som er kjælen og klein og vek, og le af de andre, der er dumme nok til at more sig og springe omkring derude i den bidende Vintersno. Jeg skal sige dig

noget, som du kanske ikke har tænkt paa før: Ingen forkjælet Gut bliver nogensinde en dygtig Kar. Der er noget, som er værre end frosne Fingre, og det er at blive en fuldfjær Kryster al sin Tid. Slige Folk burde sidde i et Glasstak sit hele Liv eller leve og dø paa en Badstue-Bænk. Thi Verden og Livet er haardhændte, og en faar ikke være altfor ømtaalig, naar en skal tage Tag med dem. Det duer ikke for en Gut at have en saa fin Frøkenhud, at han ingen Ting taaler, for da er det sikkert, at han engang faar slide ondt i Verden.

Hvor er det ikke prægtigt, naar Solen skinner over den hvide Sne, og Bjælderne klinger, og det gaar som et Lyn ned over den glatte Bakke derborte ved Fjorden. Den, som fryser, kan pent blive hjemme; Kjælten har slinke Ben; den behøver ingen Hest og trænger aldrig at smage Svøben.

Hansemand brugte aldrig at fryse, selv om han havde glemt Vanterne hjemme. Blev han rød paa den lille Næsetippen, saa snød han sig og saa lige glad ud for det; verkede Fingrene i Frosten, saa gned han dem mod hinanden og slog „Floke.“ Rød var han sjelden, naar han ikke havde gjort noget galt. Men da var han bange for alle, der mødte ham. Gud sætter altid et Merke paa dem, som har gjort noget galt, saa andre Mennesker strax kan se det. Det gjorde han med Rain, og det gjør han med alle.

Der, hvor Beien bar ned mod Fjorden, var der en meget høi Bakke, som, fordi den var saa himmelhøi, kaldtes Himmelbaffen. Ingen turde kjøre der, men Gutterne agede Kjælkebakke, og det saa forunderligt ud; for Himmelbaffen var ligesom i to Afdelinger med et fladere Sted i Midten, og den, som var rød for at age lige fra Toppen, nøiede sig

med den sidste Halvpart, for da blev Farten ikke saa voldsom.

Saa var det en vakker Vinterdag, at Gutterne agede af Hjertenslyst i Himmelbaffen; nogle havde Smaapiger foran sig paa Kjælken, og da gjaldt det at styre godt i Svingningerne, og stundom hændte det, at Smaapigerne begyndte at strige. „Vær ikke ræd, det gaar nok brav,“ skreg Gutterne. Og brav gik det — langt ud paa Isen. Men saa hændte det vel ogsaa af og til, at en og anden kom til at slaa en Kolbøtte i Sneen og mistede Huen eller fik en Skramme og blødte Næseblod; men det var nu ikke saa farligt. En Stund efter saa man dem begynde paany, og de morede sig ligesaa godt som før.

Hans havde til Jul faaet en Kjælke, som var aldeles mageløs. Den havde Jernmeier, kunde styres med Tømmer, hvis man ikke foretrak at styre den med Hælene, og kaldtes „Kensdyret,“ fordi den naaede alle de andre Kjælker i Bakken og stangede dem i Ryggen. „Kensdyret“ og Hans var uadskillelige. Du skulde have seet dem i Himmelbaffen! Der fløi de fra øverste Toppen, saa Sneen stod som en Sky omkring dem. Det var ogsaa en Kjælke, som man kunde være stolt af, og Hansemand havde ikke noget imod at tale om „Kensdyrets“ Bedrifter.

Bed Siden af Himmelbaffen var et svært brat Sted, hvor der ikke var opgaaet nogen Bei, og det kaldtes for „Sukkerlandet,“ for den, som for ned der, han røg lige ind i tykke Sneen, saa at knapt nok Huen var synlig. Det var sjælden, at nogen vovede sig did, — selv de kjæfeste Gutter i Himmelbaffen var rædde for den Tur. Men Hans stolede

paa sit „Kensdyr“ og besluttede at gjøre et Streiftog ind i Sufferlandet.

Han betænkte sig ikke længe. Alle Gutter og Smaapiger stod og saa paa. Han klatrede op, og „Kensdyret“ fulgte lydig som en Hund efter ham. Da de var komne saa høit, de kunde komme, tog Hans Tommerne, satte sig og kommanderede: „Fremad Marsch!“ „Kensdyret“ adlød med Næsen bent ned. Saa gik det med Pilens Fart lige luft ind i Sufferlandet; først saa man ikke andet end Hansemand's Hoved, siden var det bare Huen; tilslut var det slet ingenting; „Kensdyret“ og Hans var forsvundne i Sneen.

Hans lukkede Øinene, da han kom ind i Sufferlandet. Han kjendte, hvor han sank og sank, ligesom naar en vingestudt Kraake falder ned fra Birketoppen, og saa fik han et dygtigt Stød. Da han saa op, stod „Kensdyret“ og han foran et stort Slot af Is med høie, skinnende Søiler og Sale af det blankeste Sølv. Ud fra Slottet kom Snekongen, klædt i Ulveskindspels og med et langt Skjeg af Rimfrost, og ved Haanden førte han Snedronningen; hun havde en lang, hvid Klædning og en Krone af Isdiamanter i Haaret. „Velkommen i mit Rige!“ sagde Kongen. „Nu er du her og slipper ikke mer herfra. Jeg liker slige raske Gutter; jeg udnævner dig til min øverste Muntrationsraad, og „Kensdyret“ og du skal komme til stor Ære.“

„Mange Tak for Æren,“ sagde Hans; „men jeg vilde heller have lidt varm Mad; det er længesiden, jeg spiste.“

„Kom hid,“ sagde Snekongen, „jeg skal dyppe dig i en Baag med iskoldt Vand, og du skal saa dig en saa delikat Krem, som du aldrig har spist i dit Liv; for den er vispet af frofsen Dug og sukret med knust Is.“

„Tusend Tak!“ svarede Hans; „jeg tror, jeg er mæt.“

„Hvad, din lille Slyngel!“ sagde Kongen fortørnet; „jeg skal lære dig at forjmaa mine udmerkede Retter. Kom hid, Snedronning! Pust paa denne Krabaten her og forvandle ham til en flyvende Snefugl i vort grænseløse Rige!“ Nu aandede Snedronningen paa ham — koldt som en isnende Nordenvind, — og i det samme blev Hans forvandlet til et lidet Snefug, som føg omkring blandt Millioner andre i Snekongens øde Rige. Det var baade fornøieligt og sørgeligt; det værste var, at han slet ikke vidste, hvad der var blevet af „Kensdyret.“

I det samme slog han sine Dine op og mærkede, at han laa hjemme i sin egen Seng, og at hans Hoved var tungt. Ved Sengen stod Far og Mor og sagde, da de saa ham vaagne: „Gud ske Lov! nu gaar det over!“

„Hvad?“ sagde Hans og reiste sig i Sengen; „agede jeg ikke med „Kensdyret“ i Sufferlandet? Traf jeg ikke Snekongen, som vilde dyppe mig i Baaken, og Snedronningen, som forvandlede mig til et Snefug? Hvordan i al Verden er jeg kommen her op i Sengen?“

„Nu snakker du over dig, Gutten min!“ sagde hans Papa. „Har du glemt, at du agede som et galt Menneske udover den høie Baffen? Der stødte du dit Hoved mod en Stubbe, og Kammeraterne traf dig op af Sneen. Resten har du drømt; men lig nu vakkert stille og brug Omflagene flittig, saa bliver du snart frisk igjen!“

„Men hvor er „Kensdyret?“ sagde Hans, som knapt kunde tro, hvad man sagde ham.

„Kensdyret“ har mistet Næsen og staar ved Kjøkken-trappen,” svarede Faderen.

Tredie Eventyr.

Den, som er doven, faar tage sig ivare for
Luggen sin.

Hans skulde nu begynde paa Skole. Han var jo seks Aar gammel; han kunde seile i Trug, age Kjælkebakke og udrette andre nyttige Ting. Desuden kjendte han i Billedbogen Løver og Tigre, Elefanter og Næshorn, for ikke at tale om, at han var en personlig Ven af Karo, Brunen, Bus og Kofelito. Men kom det an paa at læse i en ordentlig Bog, rigtig trykt, med Titelblad, Bemærk og smaa og store Bogstaver, ja da formaaede ikke Hans at se noget andet i Bogen end underlige Streger, den ene kroget, den anden ben, og allesammen sorte som Fluer. Hans mente, at det var den unødvendigste Ting af Verden at lære at læse. Han havde hørt, at Røverhøvdinge og andre tapre Mænd i fordums Tider hverken kunde læse eller skrive. „Naar jeg blir stor,“ sagde han, „tager jeg min lange Sabel og tegner mit Bomærke der, hvor mit Navn skal staa; og naar jeg skal have noget læst, saa sender jeg Bud efter en Munk og lader ham læse for mig; det gjør de andre Røverhøvdinge.“

„Hør nu, Hansemand!“ sagde hans Mor, „du vil da vel ikke blive Røver og slaa Folk ihjel eller plyndre andres Eiendom? Det er stygt det, Gutten min. Forresten findes der ingen Munke her i Landet.“

„Er der ingen Munke, saa er der vel Skolegutter.“ svarede Hans. „Jeg befaler dem at læse for mig.“

„Men naar du ikke kan læse, saa blir du narret op i Strø,“ sagde Faderen. „Du blir saa dum som et Fæ, og

alle andre Gutter ler af dig. Alt det gode og nyttige, som staar i Bøgerne, faar du ikke vide, og du faar ikke lære Guds Ord, og alle de vakre Eventyrene faar du ikke læse. Dren, som gaar paa Marken, brøler til dig: „Jeg er bedre end du!“ Karo, som knurrer ved Trappen, gjør imod dig: „Jeg er klogere end du!“ Naar du gaar i Stogen, raaber Træerne til hverandre: „Der gaar den dumme Hans, som ikke kan læse!“ Den mindste Sommerfugl, som slagrer omkring mellem Blomsterne, siger til dig: „Jeg kan alt, hvad jeg bør kunne; men Hans kan ikke alt, hvad han bør kunne, og hvad han snart vilde lære, naar han ikke var døven.“ Du gaar som et unyttigt Væsen igjennem Verden, og alle Ting i Naturen og alle fattige Børn raaber til dig: „Havde nogen bare lært os at læse, saa skulde vi vist ikke være saa dumme, som Hans er!“

„Men jeg vil ikke læse, jeg vil springe og lege hele Dagen!“ raabte Hans.

„Din Vilje!“ svarede Faderen. „Bed du, hvor din Vilje er? Den ligger bag Kaffelovnen. Imorgen skal du begynde at læse hos Frøken Rast, og dermed Punktum!“

Om Aften, da Hans gik tilfjængs, tænkte han ved sig selv: „Snat vil jeg ikke sove, og naar alt er stille, saa løber jeg tilfjængs! Der træffer jeg bestemt en Røver, og saa beder jeg ham lære mig at blive Røverhøvding, naar jeg bliver stor. Det er meget fornøieligere end at læse.“

Just som han spekulerede paa dette, kom Ole Lukøie med sin Sprøtte, og Hansemand sov som en Sten lige til om Morgenen.

Da Kloffen var syv, kom hans Mama hen til Sengen.

„Staa nu op og klæd dig paa,“ sagde hun, „saa skal vi gaa i Stolen, vi to.“

Hans begyndte at græde.

„Er det noget at græde for,“ sagde Moderen. „Du er vel ikke enfoldigere du, end alle de andre. Lad os bare prøve, saa skal du se!“

„Hvad skulde han gjøre? Han maatte afsted, saa nødig han vilde, og fulgte med tungt Hjerte og langsomme Skridt med til Frøken Rast.“

Frøkenen var en streng Dame, hvad Lærerinderne stundom bliver, naar de længe har strævet og slidt med dovne Gutter. Hun havde Rappe paa og en brun Kofte og et Par grønne Brillen med Messingindsatning, som klemte hende om Næsen. Hun sad i en høi Læderstol ved Bordet og havde ved Siden af sig en Strømpe og et Uldnøste og et Ris. Ved Bordet sad fire andre Børn, to Smaagutter og to Smaapiger. Der stod et stort Skab i Bærelset, og paa Bæggen hang der to Billeder fra Bibelhistorien, det ene om Absalon, som blev hængende fast med sit lange Haar i en Eg, det andet om Haman, som blev hængt i en Galge. Desuden hang der Tavler med Bogstaver og Tal, og i det mindste fire Merkebuge, som Smaapigerne havde syet. Paa en Stol tæt ved Skabet sad en liden Hund, som var noget grætten, og som knurrede sit Velkommen, da Hansemand traadte ind.

„Kjære Frøken Rast,“ sagde hans Mama, „vær saa snil at tage Dem af Gutten min og lær ham at læse! Er han doven, saa spar ikke paa Riset; han vil takke Dem for det, naar han engang bliver stor.“

„Naa naa,“ sagde Frøken Rast, „det er jo muligt, at

vi ikke behøver Riset. Jeg ser, at Gutten har en prægtig Lug.“

Det løb Hans koldt nedad Ryggen, da han hørte Tale om sin lange Lug, som han aldrig havde villet lade klippe. Han saa paa Frøkenens lange, magre Fingre og ønskede af Hjertet, at hans Hoved havde været saa snauklippet som en russisk Soldats. Nu gif hans Mama sin Bei, og saa begyndte Læsningen straks.

Det var lidt slemt i Begyndelsen; men det gif alligevel, for Hans kunde ikke glemme den lange Luggen og de endnu længere Fingre, der ligesom strakte sig ud efter den.

En Stund gif det saaledes brav nok; da begyndte Hans at blive modigere og tænkte: „Jeg er en Gut, og Frøkenen er bare en gammel Smaapige! Hun tør ikke røre min Lug; hun er bestemt bange for mig.“

I det samme fjørte en Kjerre forbi, og det flirrede i Vindusruderne. Hans kastede straks Bogen fra sig og sprang til Vinduet for at se. „Hvad er det, du gjør, Gut!“ raabte Frøken Rast. Men Hans lod, som han slet ikke hørte det. Han saa og saa og trykkede Næsen flad imod Vindusruden.

„Ja saa, er du af den Sorten?“ sagde Frøken Rast. Saa reiste hun sig ganske rolig og gif bare to Skridt fremover Gulvet; derpaa strakte de lange, magre Fingre ud efter den lange, prægtige Luggen og ruffede i den, saa en kunde se, at Frøkenen var vant til det Arbeide, og Hans blev trukket efter Luggen tilbage til Bordet. Der var ingen Barmhertighed.

Han skreg forstræffelig og følte sig i høi Grad fornær-

met. „Jeg vil gaa hjem til Mama og Papa!“ raabte han. „Jeg skulde bare være paa Prøve!“

„Ja, ja, nu har du prøvet lidt, og du skal gjerne faa prøve lidt til, hvis du ikke tier stille,“ sagde Frøken Rast. „En anden Gang er du opmærksom og artig, saa slipper du Lug, Gutten min!“

Hans betænkte sig. „Hvis jeg lader Luggen klippe,“ tænkte han, „saa faar jeg kanske smage det ælle Riset. Skulde jeg virkelig læse ordentlig? Ikke fordi jeg er ræd Riset! Men det er dumt at være dum. Tænke sig, at Oksen skulde synes, den var bedre end jeg! Og at Karo skal skjende paa mig! Og at de andre Gutterne skal le af mig og sige: „Se, der gaar den dumme Hans, som ingenting kan! Jeg skal vise dem, at jeg kan, jeg. Imorgen vil jeg læse ordentlig.“

Fjerde Eventyr.

Hans vil gjøre som Robinson.

Frøken Rast var et prægtigt Menneſte. Hun forstod saa udmærket at lære dovne Gutter at læse. Hvergang hun strakte sine lange, magre Fingre ud efter Hansemand's Lug, blev han med et saa mageløs flittig. Saa hændte det ogsaa, at Hanen begyndte at lægge Ug i ABC-Bogen, og Hans fandt, at Brystfukker smagte bedre end Lug. Først læste han:

A B C D,

Du skal bare se,

At du kan følge med;

siden lærte han de andre Bogstaver. Stavningen kostede Taarer; men da han fik en rigtig pen Begejnd, gik Indenadlæsningen som en Dans. Den Dag, da Hans kunde læse rent, slog Frøkenen sig løs, og trakterede Børnene med Tosfillingskager. Hans havde aldrig syntes saa godt om hendes lange Fingre.

Nu gif det fort nok med Abe'en og Katekismen. Ja, det hændte, at Hans hjemme hos Forældrene fik læse vakre Eventyr, naar han havde Ferier. Han begyndte at forstaa, at Frøkenen ikke havde lugget ham bare for sin egen Fornøielse.

En Dag fandt han oppe paa Loftet en gammel Bog uden Bind; der stod at læse om Robinson Crusoe, som rømte fra sine Forældre og kom til en ubeboet Ø, hvor han maatte hjælpe sig alene i mange Aar. Det var en merkbarlig Bog. Den, som havde været i Robinsons Sted! Hans tænkte slet ikke paa, hvor bittert Robinson angrede, at han var løbet bort fra sit gode Hjem.

Hans læste og læste. Jo mere han læste, desto fornøieligere syntes han, det maatte være at gjøre som Robinson. I Bogen stod der blandt andet, at Robinson var klædt i Skind fra Top til Taa. Nu laa der heldigvis paa Loftet en gammel Faareskindspels. Hans vendte det lodne ud og trak Pelsen paa sig. Du kan tro, han saa kjæk ud! Og borte i Krogen laa nogle store, svære, blaa Kræmmerhuse, som havde været brugt til Sukkertoppe, og i en Kurv laa der Fjær efter plukkede Fugle. Hans tog et slikt

Rjæmpekræmmerhus, pyntede det med vakre Karhanefjære og fandt, at det passede fortræffeligt til Hjelm. Derpaa tog han en Dot Stry til Skjeg, som han fæstede med Seilgarn omkring Dreene. Nu rettede han paa sig og saa rigtig vild ud.

Det var netop en Aften i Begyndelsen af Sommeren. Søster Lotte raabte i Trappen, at Aftensmaden var færdig og Hans maatte gaa ned. Belsen kom i en Fart hen i Krogen, den blaa Hjelm ved Siden af. Men Hans spekulerede sterkt den Aften, og om Natten kom der ikke Blund paa hans Dine. „Åt, du lykkelige Robinson!“ tænkte han ved sig selv. „En sliq Kar stulde jeg ogsaa have Lyft til at være, — bo i Skogen, bygge mit Hus selv, tage min Mad og skide alle Skogens Dyr med min tapre Bue. Åt, du lykkelige Robinson! Du raske, du kjække Robinson! Aldrig faar jeg det saa fornøieligt som du!“

„Men om jeg nu rømte?“ sagde han straks efter til sig selv. Hans Hjerter begyndte at banke sterkt. Han satte sig op i Sengen. Alle sov. Fredrik havde lagt sit runde, hvide Ben over Sengkanten, og Kofelito snorkede, saa det kunde høres ude i Gaarden. Den lyse Nat skinnede ind igjennem Vinduerne. En kunde tydelig se Rognetræets hvide Blomster i Haven, og borte i Skogen hørte man Trosten synge.

Hansmands Hjerter bankede sterkere og sterkere. Endelig klatrede han ganske stille ud af Sengen og klædte sig paa. Ingen vaagnede. Han gik gjennem Bærelserne. Da han kom forbi Skabet, tog han ganske sagte et Stykke Brød og en Bid Ost. Derefter listede han sig lige stille op over Loftstrapperne og fandt snart Belsen og Sufferktopshjelm.

Bogen om Robinson tog han med for at se, hvorledes han skulde bære sig ad, og saa bar det igjen afsted paa Strømpelæsten nedover Trappen og ud af Forstudøren.

Det var en frisk og deilig Nat med lys Himmel og perlende Dug i det grønne Græs. Hansemand gif ikke mere, han sprang, som om han havde en ond Samvittighed. Han var snart kommen til Skogen, og just i det samme gif Solen op saa rød i Kinderne, som om den netop havde faaet en Lug af Frøken Kast. Hans satte sig ned og begyndte at spise Ost og Brød. Han var slet ikke søvnic, han hørte Fuglene synge og syntes, at Heggen aldrig havde duftet saa deilig.

Derpaa begyndte han at bygge sig en Stue. Han tog sin Guldkniv og skar lange Kviste af de fleggede Graner. De sterkeste Kviste brugte han til Bjælker, med de mindre dækkede han Bægge og Tag, og snart var hans Granbarhytte færdig, med en gammel Træstub til Bænk og en Sten til Bord. Sengen vilde han rede af Birkeløv og Mos. Det var ubeskrivelig fornøieligt. Hans brød sig ikke det mindste om, at han fik Kvæe paa Fingrene.

Jeg skal sige dig, hvorfor han likte sig saa godt. Det er en herlig Ting her i Verden, naar man kan hjælpe sig selv. Det giver friskt og freidigt Sind, og jo større Hindringer en har overvundet, desto mere fornøiet er en. Men der hører jo rigtignok endnu en Ting til: man maa tænke lidt længere, end Næsen er lang. Men saa langt tænkte ikke Hansemand, stakkar.

Da Hytten var færdig, trak han Pelsen paa sig, tog den blaa Hjelm paa Hovedet og satte sig paa Stubben, som var hans Bænk, med Albuerne mod Stenen, som var hans

Bord. Han var tilmode, som om han var bleven kronet til Konge over hele Skogen. Skade, at han ikke havde noget Speil. Han saa forfærdelig vild ud, som han sad der og grundede paa, hvorledes han skulde regjere sit nye Kongerige.

Han havde arbeidet raftt, og den lille Maven begyndte at blive sulten. Osten og Brødet skulde nu have smagt som Pandekage; men der var desværre ikke en eneste Krumme igjen. Hans besluttede da at gjøre som Robinson: han gik ud i Skogen for at samle sig Rotosnødder.

Forunderlig nok voksede der ingen slige Nødder i hele Skogen. Hans stak Næsen iveiret og gloede op efter Træerne lige til Toppen; men de havde ikke andet at byde end ferste Granfongler. I Mangel af noget bedre smagte han paa en; men den smagte saa kvaet og sælt, at han spyttede den ud straks.

„Ja, ja,“ tænkte Hans, „det gjør ingenting! Jeg fanger istedet et Lamadyr, det skal smage mig godt til Frokost. Han tog altsaa sin Bue og gik ud paa Jagt. Noget Lamadyr saa han vel ikke, derimod sprang der en rapsfodet Hare i Smaaskogen, og det lille, behændige Skorn hoppede lystig fra Gren til Gren i Grantræerne. Hans sigtede paa Haren, han sigtede paa Skornet; men der maatte være noget iveien med Buen, han traf ikke. Forarget kastede han den fra sig. I det samme kom der en liden Jente, som gjætede. „Na kjære, giv mig lidt Melk,“ sagde Hans, for nu begyndte han at blive sulten for fuldt Alvor.

Da Jenten saa den lodne Skikkelse i den vrængte Pels, med Sulfertopshjelmene paa Hovedet, den vajende Fjær og det lange Skjeg, begyndte hun at skrige og sprang sin Bei. Hun kunde jo ikke tro andet, end at Hans var det sæle

Skogtrolld i egen Person! Hans sprang efter hende, og den stakkels Jente havde nær segnet af Angst; men heldigvis for hende snublede Hansemand i sin lange Pels og sturede sin Næse mod et Birketræ, som var faldet omkuld.

Saa, hvad hjalp det nu Hans at være Konge over hele Skogen, naar Hans Majestæt ikke havde noget at spise? Det var saa tidlig paa Sommeren, at ikke engang Blaabærene var modne. Han maatte være glad til, at han langt om længe fandt nogle sure Tranebær, og det var alt, hvad Robinson havde at spise den Dagen. „Bedre Lykke en anden Gang,“ tænkte Hans; „jeg skal se at saa fat i en Fredag, saa er vi to, og saa kan vi bedre forsvare os imod de vilde. Og saa redte han sin Seng af Mos, trak Faarestindspelsen opover Dreene og lagde sig til at sove; men sulten var han, frygtelig sulten.

Smidlertid havde Hansemand's Forældre søgt ham overalt og kunde ikke begribe, hvad der var blevet af Gutten. De begyndte allerede at tro, at han var falden i Sjøen, eller at han havde mødt Ulvene. Da kom den vesle Jenten og fortalte skrigende, at der huserede en skrækelig Busemand i Skogen, med lodden Hud og et aflangt Hoved, akkurat som en Sulfertop. Og da der nu fandtes mange overtroiske Mennesker i Bygden, som troede paa Skogtrolde, blev baade Mandfolk og Kvindfolk næsten lige saa forskrækkede, som Jenten selv. Flere af dem turde slet ikke gaa tilfogs den Dag og vendte sig ræd om, hvergang Blæsten rustede i de høie Graner. Men nogle, som var taprere, faldt paa den Tanke, at en Rømningsmand havde gjemt sig i Skogen, og besluttede at gaa ud om Natten for at anstille en Klapjagt og fange Rømningsmanden.

Hans som Robinson.

Hans vidste om ingenting, han, og sov bort alle sine Næringsforger, da Bønderne opdagede hans Hytte og omringede den; de nærmede sig med stor Forsigtighed, bevæbnede med Stænger og Spader, og kig ind. „Ja, der ligger Romningsmanden og sover,“ sagde de til hverandre.

„Bent lidt!“ sagde en af dem. „Der er noget loddent inde i Krogen; tænk, om det var en Bjørn!“

„Lad os slaa til ham, mens han sover,“ sagde en anden; „ellers hider han os.“

Hans drømte i det samme om Menneskeæderne, som kom til Robinsons D og vilde stege ham til Eftasvel. Drømmen var saa livagtig, at han i sin Forstrækkelse reiste sig op, og i det samme hørte han Bønderne sige: „Lad os slaa til ham!“ Han maatte naturligvis tro, at det var Robinsons Menneskeædere, som vilde have sig en god Steg. Saa tapper han var, saa begyndte nu Modet at svigte ham. Han tænkte ved sig selv, hvor forfærdeligt det maatte være at blive oppist af andre just nu, da han selv var saa gruelig sulten; og hvad vilde hans Papa og Mama og Søstende sige, naar de fik høre, hvorledes det var gaaet ham, stakfæls Gut? — Her begyndte Hans at græde bitterlig og kunde ikke sige andet end: „Na kjære Menneskeædere, staa mit Liv! Jeg er saa mager at stege, jeg har paa lang Tid ikke spist andet end Tranebær!“

„Hvad er dette for noget?“ sagde en af Bønderne. „Sandt for Dyden tror jeg ikke, det er Hans, som vi har søgt efter hele Dagen! Op med dig, Gut! Og hjem til dine Forældre! Ellers faar du hufte paa, at hele Skogen er fuld af prægtige Nis!“

Hans stod op, meget slau, og slauue var de, som havde taget ham for en Bjørn. De førte ham hjem i Procession, og forat det skulde se rigtig høitidelig ud, klædte de Faare-skindspelsen paa ham og satte Suffertopshjelmen paa Hovedet. Men Forældrene blev saa glade, at de ikke engang fik Tid til at blive vrede. „Stygge Gut!“ sagde de, „du har gjort os saa bange; men det faar være din Straf, at du har maattet leve en hel Dag af Tranebær.“

Hans kysede sin Fars og Mors Hænder. Han vilde gjerne have bedet dem om Forladelse; men han kunde det ikke, for han havde Munden fuld af ferske Voller. Han tænkte ved sig selv, at Kotosnødder og Lamadyr kan være brave nok; men for Diebliffet vilde han gjerne sælge hele Robinsons D for et Stykke Smørrebrød.

Han var lidt slau og skamfuld, især da han havde spist sig mæt. Jeg ved ikke, om jeg skal fortælle, hvad han gjorde Natten efter. Han smøg sig endnu engang ud, barbenet og sagte, og saa travede han aasted til Skogen; der tog han op en Æske Svovlstikker, som han havde med sig, og stak Ild paa Granbarhytten, som han havde bygget Natten iforveien. Han stod nu meget alvorlig og saa paa, hvorledes Luerne slog høit op imod Nattehimmelen, saa at de smaa Fugle blev bange og flygtede for Røgen, og Morgensolen af Forfkrættelse gjemte sit vakre Ansigt i en Sky. „Der brænder mit Kongerige!“ tænkte Hans ved sig selv.

Ja, ja. Det var ikke det første Rige, som er gaaet op i Røg, og det bliver vel heller ikke det sidste. Men Hans smøg sig forsigtig tilbage til sin Seng i det lune Barnekammer, og skjont han havde slidt saa meget ondt paa sin

ubeboede D, kunde han alligevel ikke lade være, da han traf Tæppet op over Dreene, at sukke ganske sagte:

„Na, du lykkelige Robinjon!“

Tjente Eventyr.

Hans gaar paa Jagt, og kan umulig træffe det, han sigter paa.

Nu var det Vinter; men det lakkede mod Vaaren, saa at Skaren kun bar om Morgenens. Hans havde faaet sig et Par Ski fra Byen, og det var en prægtig Fornøielse at staa udover Skaren. Snart bar det afsted henover Markerne, snart paa Sjøen; snart tilstogs og snart gjennem Bygden. Nedover Bakkerne gif det i tusende Fart. Men Hans holdt sig paa Benene, og det kunde ikke alle gjøre. I Begyndelsen, da han skulde lære sig, bar det overende: Næsen i Sneen og Benene iveiret! Siden gif det bedre, og tilslut kunde Hans staa paa Ski nedover Himmelbalken, og den var jo saa høi, at Kirketaarnet ikke var stort høiere. Da var han try. „Gjør mig det efter!“ sagde han. „Nei Tak,“ sagde de andre Gutterne; de nøiede sig med at age paa Kjælke udover den bratte Bakke.

Det var lige før Paaske, og Gutterne skulde have Paaskeferier; der var bare en Læsedag igjen. Uheldigvis var det rigtig vakkert Veir den Dag; Solen skinnede saa deiligt paa Sneen, Træerne var aldeles hvide af Rimefrost. Hansemand kom i en Fristelse, som han ikke kunde modstaa-

Tidlig om Morgenen drog han afsted med et Stykke Smørrebrød i Lommen og Buen i Haanden; han stod paa Ski og vilde tilfogs. „Jeg gaar paa Jagt,“ tænkte han. „Kanskje møder jeg en Ulv, og den skyder jeg straks. Jeg har jo en Knappenaal i Pilen. Jeg vil bare være borte en liden Stund. Jeg kommer nok altid hjem i betids, saa jeg kan faa læst over Leksen min.“

Nu ja, den Gang mødte ikke Hans nogen Ulv, — det hændte en anden Gang, som du skal faa høre i næste Kapitel. Men han saa Rypespor i Sneen mellem Birkene og længere frem saa han Harespor. „Det kan være ligesaa godt, at jeg skyder en Hare,“ tænkte Hans. „Den kan nu i det mindste spises, og Mama skal vel bli forundret, naar jeg kommer hjem med en Haresteg til Middagen.“

„Ingen ved, hvor Haren gaar,“ siger et gammelt Ord, og Hans vidste det nu ikke; han fulgte Sporene; men Bus vilde slet ikke lige frem mellem Bustene. „Jeg faar nøie mig med en Rype,“ tænkte Hans. „Den skal smage ganske godt med Sauce, Agurker og Tyttebærshyltetoi.“

Merkværdig nok fik Hans heller ikke se nogen Rype, bare Sporene. „Jeg tror, jeg skyder et Iskorn,“ sagde han. „Men jeg skal bare skyde det lidt i Næsen, saa at det falder ned, og siden sætter jeg det i Bur og lader det springe paa Kullen. Jeg synes, jeg hører Lotte le af det!“

Ganske rigtig, der sprang netop et Iskorn i den høie Gran. Hans stillede sig under Træet og spændte Buen. Men Iskornet hoppede fra Gren til Gren og gjemte sig undertiden lange Stunder. Hans gik rundt omkring Granen, snart var han paa den ene Side, snart paa den anden, men det vilde aldrig lage sig, saa han kunde faa et godt Sigte.

Saa iog Skornet med engang et langt Sprang, og vips var det borte i et andet Træ og forsvandt.

„Nu er det nok bedst, at jeg gaar hjemover igjen,“ tænkte Hans, for det var Slut med Smørrebrødet. „Paa Veien træffer jeg vel en Skjære, den skyder jeg. Men skal jeg give den til Ratten eller skal jeg spigre den op over Stalddøren? Jeg tror, jeg spigrer den op. Det ser saa kjæft ud. Saa siger Jonas, hver Gang han gaar i Stallden: „Der er den Skjæren, som Hans har skudt!“

Nu ja, det havde vel kunnet ske, hvis Hans bare havde mødt nogen Skjære. Men han kom slet ikke til at træffe nogen, og det ærgrede ham. Da han kom hjem, tænkte han: „Jeg vil skyde tilmaals efter Vinduet i Hønseshuset, saa faar jeg se, hvor langt Pilen gaar.“

Han spændte straks Buen, Pilen fløi afsted. Men den slog imod Bæggen og faldt ned igjen. „Det var da mærkværdigt, at jeg ikke skulde træffe Vinduet, tænkte Hans, og saa skød han igjen, baade en og to Gange. Endelig traf han. Ruden blev knust og Pilen fløi ind af Vinduet og traf Kofeliko, som sad der i sin Uskyldighed og stegte sig i Solfinnet.

„Kofeliko!“ skreg Hanen. Da blev Hans meget forstræffet og lufkede ganske stille afsted til sit Værelse, uden Ulv, uden Hare, uden Rype, uden Skorn, uden Skjære, med Vindusruden klirrende i Ørene paa sig og den ulykkelige Kofelikos Mord paa sin Samvittighed.

Det varede heller ikke længe, før der blev Undersøgelse og Dom. Leksen — ja den var glemt, den huskede han ikke en Stavelse af. Saa kom Lene ind og jamrede sig for Hanen, som laa paa sit Yderste. Hans kunde ikke negte, at

det var ham; han pleiede desuden aldrig at lyve. Nu, hvorledes tror du det gif? For det første fik han smage Papas gode Spanskrør — den Gang brugte man det Slags Instrument —; det var for Kofeliko! For Leksen fik han den Straf, at han skulde sidde inde og læse hele den næste Dag, mens Gutterne havde Ferier og morede sig af alle Kræfter, det bedste de kunde.

Jeg synes endnu, jeg ser ham sidde tungsindig med Haanden under Kind og se gennem Ruden, hvorledes de andre Gutter ager Kjælkebætte derude i Himmelbakken; nogle har feiet Sneen væk fra Isen og løber paa Skøiter. Bogen ligger rigtignok opslaaet ved Siden, men det smager ikke den unge Herre at læse, for Tanterne tumler sig omkring med Kammeraterne ude i Sneen. Stakkels Hans! Hvorfor skulde det netop igaar være saa vakkert Veir, og hvorfor skulde Kofeliko netop falde paa at sidde i Vinduet? Ingen kan sige paa en Prik, hvor en Gut springer, og hvor en Pil flyver. Men bedst er det, at en ikke lader sig narre ud, før en har lært sin Leksje. Ellers kan det vel hændes hvemsomhelst, at han springer tilfogs og slaar ihjel en Hane, og faar sidde i Vinduet og se paa, mens alle Kammeraterne morer sig i Sneen.

Sjette Eventyr.

Ulvejagten.

Det var engang om Vaaren, lidt før Midtsommer. Hans havde hørt, at der var mange Ulve i Skogen, og det

havde han ikke noget imod. Han var umaadelig tapper. Naar han sad paa Skolen mellem sine Kammerater, eller naar han sad hjemme mellem sine Søskende, pleiede han ofte at sige: „En Ulv er ingenting; der faar da i det mindste komme fire!“ Naar han tog Dag med Klaus Degaard eller Wilhelm Holm og kastede dem i Bakken, sagde han: „Saaledes vilde jeg gjøre med Ulvene!“ og naar han skjød Pilen i Ryggen paa Jonas, saa det sang i Faarekindspelsen, sagde han igjen: „Saaledes skulde jeg skyde dig, hvis du var en Ulv!“

Der var nok en og anden, som syntes, at Gutten skrød lidt. Men man fik vel tro ham, siden han selv sagde det. Derfor pleiede Jonas og Vene at sige om ham: „Se der gaar Hans, som skyder Ulve!“ og de andre Gutter og Smaapigerne pleiede at sige: „Se der gaar den tapre Hans, som tør gaa alene mod fire Ulve!“

Men der var ingen, som troede saa sikkert paa det, som Hans selv. En Dag besluttede han at gjøre Alvor af det og skræmme Livet af Ulvene. Han tog med sig sin Tromme, som havde Hul i det ene Skindet siden dengang, han klatrede op paa den, for at naa en Klase Rognebær, og sin Tinsabel, som var lidt sønderhacket, — for han havde engang med drabeligt Mod hugget sig igjennem en hel fiendtlig Armé af Stikkelsbærbuste. Han glemte heller ikke at væbne sig til Tænderne med Pennerør, Bue og Vindpistol. Han havde en brændt Kork i Bukselommen, forat han kunde skaffe sig Moustacher og en rød Hanesjær til at sætte i Huen, — han vilde se rigtig blodtørstig ud. Desuden havde han i Trøielommen en Guldkniv med Benskaft, for at han kunde skjære Dreene af Ulvene, naar han havde slaaet dem ihjel; han

vilde ikke være saa grusom at gjøre det, medens der endnu var Liv i dem.

Det traf sig netop saa heldig, at Jonas skulde en Tur til Kværnen med Korn, og Hans fik sidde paa Lasset, medens Karo sprang ved Siden af og bjeffede. Strafs de kom til Skogen, saa Hans sig forsigtig om for at erfare, om der muligens sad nogen Ulv i Bussene, og han undlod ikke at spørge Jonas, om Ulvene var rædde for Trommen. „Det forstaar sig,“ sagde Jonas. Hans begyndte straks at tromme af alle Kræfter og holdt paa med det saalænge, de for igjennem Skogen.

Da de nu kom til Kværnen, spurgte han straks, om der nylig havde været nogen Ulv i Nabolaget. „Ja desværre,“ sagde Mølleren. „Snat har Ulvene revet ihjel den fedeste Buxen min, ikke langt herfra, der borte ved Laden.“

„Ja saa,“ sagde Hans. „Mon tro, der er mange?“

„Det er ikke saa godt at vide,“ svarede Mølleren.

„Det gjør ingenting,“ sagde Hans; „jeg spørger bare for at vide, om jeg skal tage Jonas med mig. Tre klarer jeg nok alene, men er der flere, saa kan det nok hænde, at jeg ikke rækker at slaa dem alle ihjel, før de springer sin Dei.“

„Jeg vilde i Hansemand's Sted gaa alene,“ sagde Jonas; „det er der større Ure ved.“

„Nei, det er vist bedst, at du kommer med alligevel,“ sagde Hans. „Der er vist mange.“

„Jeg har ikke Tid nu,“ sagde Jonas, „og desuden er der sikkert ikke flere end tre; dem klarer nok Hans alene.“

„Ja,“ sagde Hans, „det gjør jeg nok; men jeg skal sige dig, Jonas: hvis der er tre, saa kan det hænde, at en af

dem bider mig i Ryggen, og da vil det ikke bli saa let at slaa dem ihjel. Naar jeg bare vidste, at der ikke var mere end to, saa var det ingen Sag, for da skulde jeg tage en i hver Haand og lugge dem værre, end Frøken Rast pleiede at gjøre med mig selv."

"Der er ganske sikkert ikke mere end to," sagde Jonas, "de pleier altid at være to, naar de river ihjel Børn og Buffer. Hansemand lugger dem nok alene, han."

"Men ser du, Jonas," sagde Hans, "hvis de er to, saa kunde det jo hænde, at den ene slap unda og bed mig i Benet, for, ser du, jeg er ikke saa stærk i den venstre Haand som i den høire. Du faar komme med, du, og tage en dygtig Staur med dig, hvis der virkelig er to. Men er der bare en, saa tager jeg fat i den med begge Hænderne og kaster den levende paa Ryggen; saa faar den sparke, saa meget den vil, jeg skal nok holde fast."

"Naar jeg rigtig tænker over Sagen," mente Jonas, "saa er jeg næsten sikker paa, at der bare er en. Hvad skulde to med en Buf? Det er jo ikke Mad til mere end en."

"Kanskje det var bedst, at du kom med alligevel, Jonas?" sagde Hans igjen. "Ser du, jeg tør nok vove mig ikast med en, men jeg er lidt uvant endnu. Det kan hænde, at den river Hul paa min nye Trøie."

"Hør, ved du hvad?" sagde Jonas, "jeg begynder at tro, at Hans ikke er saa tapper, som Folk paastaar. Først vilde han slaaes med fire, saa med tre, saa med to, saa med en; og nu vil han have Hjælp mod den ene. Det gaar aldrig i Verden an; hvad vil Folk sige derom? de er istand til at indbilde sig, at Hans er en Rujon."

„Ja, men det er Løgn, det!“ sagde Hans. „Jeg er aldeles ikke ræd, men det er morsommere, naar vi er to. Jeg vil bare have nogen, som kan se paa, hvorledes jeg banker Ulven, saa at Støvet ryger om Dreene paa den.“

„Naa, saa kan du jo tage Møllerens lille Anne med dig. Hun kan sidde paa en Sten og se paa,“ sagde Jonas.

„Nei, hun blir bestemt ræd,“ sagde Hans, „desuden passer det sig ikke for en Jente at gaa paa Ulvejagt. Kom du med, Jonas, saa skal du saa Skindet; jeg skal nøie mig med Dreene og Halen.“

„Nei, mange Tak,“ sagde Jonas; „Hansemand kan beholde Skindet selv. Nu ser jeg nok, at han er ræd. Sy, for en Skam!“

Dette var mere, end Hans kunde taale. „Jeg skal vise, at jeg ikke er ræd,“ sagde han, og saa tog han Trommen, Sablem, Hanehjæren, Joldekniven, Pennerøret og Bindpi-stolen og gik ganske alene ind i Skogen paa Ulvejagt.

Det var en vakker Kveld, og Fuglene sang i alle Grene. Hans gik meget langsomt og forsigtig; ved hvert Skridt saa han sig om til alle Sider, — om der håndelsesvis skulde sidde nogen og lure bag Stenene. Han syntes bestemt, at der var noget, som rørte sig derborte i Grøften. „Det er bedst, at jeg trommer lidt, før jeg gaar derhen,“ tænkte han.

Irrrrr . . . , saa begyndte han at tromme. Der var igjen noget, som rørte sig Koaks! koaks! der fløi en Kraake op af Grøften. Straks fik Hansemand sit Mod igjen. „Det er brav, jeg har Trommen med mig,“ tænkte han, og saa gik han med modige Skridt fremover. Han kom nærmere og nærmere til Løden, hvor Ulvene havde revet Bukken ihjel. Men jo nærmere han kom, desto uhyg-

geligere syntes han, Laden saa ud. Den var saa graa og gammel. Der kunde gjemme sig mange Ulve der! Kanstede de sad der endnu i en Krog, de, som havde ædt op Bukken. Siffer kunde en ikke være. Der var ikke et eneste Menneske i Nærheden.

„Det vilde være sølt at blive spist op saaledes midt paa lyse Dagen,“ tænkte Hans. Og jo mere han tænkte paa det, desto styggere og graaere blev den gamle Lade, og desto forfærdeligere syntes han, det vilde være at blive Ulvemad.

„Skulde jeg vende om og sige, at jeg sloges med en Ulv, men at den slap unda?“ tænkte han. „Fy,“ sagde hans Samvittighed. „Mindes du ikke, at Løgn er den allerstørste Synd baade for Gud og Mennesker? Lyver du idag og siger, at du sloges med Ulven, saa kan du være sikker paa, at den spiser dig imorgen.“

„Jeg gaar til Laden, jeg,“ tænkte Hans, og saa gif han. Men han gif ikke helt hen. Han gif bare saa langt, at han kunde se Bukkens Blod, som farvede Græsset rødt, og nogle Ulddotter, som Ulvene havde revet af det stakfars Best. Det saa rigtig uhyggeligt ud. „Jeg undres paa, hvad Bukken tænkte, da de spiste den!“ sagde Hans til sig selv. Og i det samme løb det ham koldt nedover Ryggen fra Trøiekraven lige ned til Støvleskaftet.

„Det er bedst, at jeg trommer,“ tænkte han igjen, og saa begyndte han at tromme. Det klang saa underlig. Der kom et Ekko fra Laden, som lignede en Ulvs Tuden. Trommestikkerne stivnede i Hansemand's Hænder, og han tænkte: „Nu kommer de!“

Ganste rigtig! I det samme kom et rødbrunt, loddent

Ulvehoved frem under Laden! Hvad gjorde nu Hansemand? Jo, den tapre Hans, som kunde tage fire paa sin Samvitighed, kastede Trommen, tog Benene paa Nakkem og sprang og sprang, det forteste, han havde lært, tilbage til Kværnen.

Men, o ve! Ulven sprang efter. Hans saa sig om. Ulven var rappere paa Foden og blot nogle Skridt bag ham. Desto fortere sprang han. Han var rent ude af sig selv af Angst, han hverken hørte eller saa noget mere, han sprang over Stot og over Sten og over Grøfter, mistede Trommestikkerne, Sabelen, Buen og Vindpistolen og snublede i Farten over en Tue. Der blev han liggende, og Ulven satte ind paa ham . . .

Hu, det var en skrækkelig Historie. Nu tror du vist, at det er slut med Hans og alle hans Eventyr; men bliv ikke bange, det er ikke saa farligt endda. Det var en skuffelig Ulv, den Ulv. Den sprang nok ind paa Hans, men den rustede ham bare i Trøien og snusede ham i Ansigtet. Hvor han skreg! Ja, han skreg aldeles forfærdelig!

Til al Lykke hørte Jonas igjen hans Nødraab, for det var jo ganske nær Kværnen. Han sprang til og hjalp ham paa Benene. „Hvad er paa Færde,“ sagde han, „siden du skriger saa forfærdelig?“

„Ulv! Ulv!“ raabte Hans, og det var det eneste, han kunde sige.

„Hvad for en Ulv?“ sagde Jonas. „Jeg ser ikke nogen Ulv.“

„Pas dig, den er her, den har bidt mig ihjel!“ jamrede Hans.

Da begyndte Jonas at skoggerle, ja han lo sliq, at Skindbeltet, som han havde om Livet, holdt paa at springe

istykker. „Ja saa,“ sagde han, „var det den Ulven? Var det den, som Hans skulde lugge og tage i Nakken og kaste om paa Ryggen, om den sparkede aldrig saa meget? Se bare lidt nærmere paa den. Det er jo vor gamle Ben, vor egen skikkelige Karo. Han har vel fundet et Ben af Bukken borte ved Laden, tænker jeg. Da du trommede, frøb Karo frem, og da du sprang, sprang Karo efter, som den saa ofte gjør, naar du springer om og leger. Husk, Karo! du maatte skamme dig, som har skræmt en saa stor Helt paa Flugten!“

Hans stod op, meget flad. „Hush Karo!“ sagde han, baade glad og ærgerlig. „Det var jo bare en Hund. Havde det været en Ulv, skulde jeg nok have slaaet den ihjel! . . .“

„Nei, hør nu, Hans! lyd mit Raad og stryd en anden Gang mindre, saa udretter du mere,“ trøstede Jonas. „For Hans er jo ikke nogen Kujon?“

„Jeg? du skal saa se, Jonas! Hvis vi bare kunde træffe en Bjørn! Det er sliq, ser du, at . . . jeg synes ligesom bedst om at slaaes med Bjørne.“

„Ja saa,“ lo Jonas. „Er vi nu der igjen? Kjære Hans! Husk paa, at det er bare Kujoner, som stryder; en rigtig kjæf Karl taler ikke om sin Tapperhed.“

Birken og Stjernen.

u skal jeg fortælle jer en Historie fra gamle Dage om en Gut og en Jente, som gik frem gennem Livet med et eneste Maal. Hvor mange blandt os kan sige det samme om sig selv?

For et hundrede og femti Aar siden var der stor Nød i Finland. Krigen herjede videnom, Bygder brændtes, Kor-
net trampedes ned og mere end hundrede tusend Mennesker
bukkede under for Sverd, Hunger og forfærdelige Sygdomme
eller gik i Landflygtighed; der var ikke andet at høre og se
end Suk og Taarer, Klage og Sorg, Afse og Blod, og de,
som haabede længst, vidste tilslut ikke, hvad de havde at
haabe. Thi Guds Svøbe gik over Landet, og Minderne
fra den Tid glemmes aldrig. Det hændte ogsaa i al denne
Glendighed, at mangan en Familie spredtes, saa at nogle af
dens Medlemmer fortes til Fiendens Land og andre flygtede
til Skoge og Ødemarker eller langt bort til Sverige. Og
en Hustru vidste ikke mere om sin Mand, og en Broder ikke
mere om sin Søster og en Fader ikke mere om sine Børn,
enten de var levende eller døde. Derfor, da Freden endelig

kom, og de, som endnu levede, vendte tilbage, hver til sit, da var der meget faa, som ikke havde nogen af sine kjære at savne og sørge over. Ligesom vi læser i Eventyret om Ridder Blaaskjægs unge Hustru, at hun sendte sin Søster op i Taarnet, hvor man kunde se langt udover Veien, og bestandig spurgte: „Søster Anna, ser du nogen komme?“ — saa spurgtes der ogsaa nu, naar Stuen syntes saa tom, og man intet hørte til sine kjære: „Ser du ingen komme? — ser du endnu ingen komme?“ og som oftest blev der svaret: „Ingen, ingen!“ Men stundom hændte det, ligesom i Eventyret om Blaaskjæg, at der langt borte paa Veien viste sig en liden Støvsky; Skyen kom nærmere, og tilslut saa man en Skare Flygtninge, som spurgte efter sine Frænder. . . . Da søgte Faders og Moders Dine sine kjæreste, og fandt de dem efter de mange, lange Aar, da var der en Fryd, som om der aldrig havde været Sorg, og Hytterne reiste sig atter raft, og Agrene bar atter sin Høst, og en ny Tid gryede over de tunge Sorger.

Under den lange Krig var, blandt mange andre, to smaa Søskende, en Gut og en Pente, blevne førte langt bort til et fremmed Land, og der havde de fundet kjærlige Hænder, som tog sig af dem. Aarene gik, de to Søskende voksede op og led ingen Nød, men i al sin Overflod kunde de ikke glemme Fader, Moder og Fædreland. Det var med dem, som med de fangne Jøder i Babylon, der hængte sine Harper i Piletræerne og ikke kunde synge, ikke spille, ikke danse i det fremmede Land; thi deres Hjerter var i Jerusaleem.

Da de nu fik høre, at der var Fred i Finland, og at alle, som vilde og kunde, fik vende hjem, da blev det Bør-

nene for tungt i det fremmede Land, og de bad om at faa gaa hjem.

De fremmede, som havde fostret dem, lo og sagde: „Gaa hjem?“ Hvad er det, I tænker paa, Børn? Bed I vel, hvor langt I da maatte gaa? Mere end hundrede Mile!“

„Det er det samme,“ svarede Børnene, „naar det bare bærer hjemover.“

„Men har I ikke fundet et nyt Hjem hos os? Her har I Klæder og Mad i Overflod, deilige Frugter at spise, Mælk at drikke, vakker Bolig og venlige Menneſter, som holder af jer. Hvad vil I mere?“

„Det er ſandt,“ ſagde Børnene. „Men vi vil gaa hjem.“

„I eders Hjem er der ſtor Nød og Mangel paa alting. Der vil I komme til at leve i ſtor fattigdom, have Mos til Seng og Granbar til Tag, Blæſt og Froſt til ſtadigt Selſkab, Træernes Bark til dagligt Brød. Eders Forældre, Brødre og Søſtre og alle eders Venner er døde for længe ſiden; naar I søger efter dem, vil I kun finde Sporene af Alvene, ſom har luſtet frem over Sneen paa den øde Plads, hvor eders Stue har ſtaaet.“

„Ja,“ ſagde Børnene. „Men vi vil gaa hjem.“

„Men det er jo ti Aar ſiden, I førtes bort derfra. Dengang var I bitte ſmaa og ſjønne ikke ſtort: en Broder paa fem og en Søſter paa fire Aar. Nu er I femten og fjorten Aar gamle og kjender endnu ſaa lidet til Verden. I har glemt alt, baade Veien did og eders Forældre, og ligesom I har glemt dem, har de glemt jer.“

„Ja,“ ſagde Børnene. „Men vi vil gaa hjem.“

„Hvem skal vise jer Beien?“

„Gud,“ sagde Gutten. „Desuden mindes jeg, at der paa mine Forældres Gaard staar en stor Birk, hvor mange vakre Fugle synger i Morgensolen.“

„Og jeg mindes,“ sagde Jenten, „at om Kvelden lyser der en Stjerne gennem Birkens Løv.“

„Det er jo taabeligt at snakke slig,“ sagde de fremmede; „det vilde jo være eders egen Fordærvelse.“ Og de forbød Børnene at tænke mere paa det.

Men jo mere de forbød dem, desto mere tænkte Børnene paa det, og det var ikke af Ulydighed, men fordi Længselen efter Fædrelandet ikke vilde tie.

Endelig en maanelys Nat, da Gutten ikke kunde faa en Blund paa sine Dine, sagde han til sin Søster: „Sover du?“ „Nei,“ svarte hun, „jeg kan ikke, for jeg tænker paa vort Hjem.“ „Slig er det ogsaa med mig,“ sagde Gutten. „Kom, lad os lægge vore Klæder i et Kynthe og flygte herfra. Det er, som om Gud uafsladelig siger til mig: „Gaa hjem! gaa hjem!“ og hvad Gud siger, det kan ikke være Synd.“

„Det kan det ikke,“ sagde Søsteren. Og saa gik de stille bort.

Derude skinnede Maanen klart over Beie og Stier; det var en vakker Nat. Da de havde gaaet en Stund, sagde Jenten: „Du, Bror! jeg er saa bange for, vi ikke finder Beien hjem.“

Broderen sagde: „Lad os bestandig gaa mod Nordvest; der ser vi Solen gaa ned om Kveldene — for den gjør det ved Midssommertid — og der er vort Hjem. Og det skal være vort Mærke, at naar vi ser Birken i Gaarden og den

klare Stjerne, som lyser gjennem dens Løv, da ved vi, at vi har fundet vort Hjem."

En Stund efter sagde Søsteren igjen: „Du Bror! Jeg er saa bange for, at vilde Dyr og Røvere skal gjøre os Fortræd." Broderen sagde: „Gud skal beskytte os. Husker du endnu den Bøn, vi lærte hjemme, da vi var smaa:

Hvor jeg mig i Verden vender,
Staar min Lykke i Guds Hænder."

„Ja," sagde Søsteren, „og Gud vil lade sine Engle gaa ved vor Side i det fremmede Land."

Saa drog de med freidigt Mod videre. Gutten skar sig en god Kjepe af et ungt Egetræ til at forsvare sig og sin Søster med; men der hændte dem intet ondt.

En Dag kom de til et Sted, hvor to lige brede Veie gik hver til sin Kant, og de vidste ikke, hvilken de skulde vælge. Da begyndte de smaa Fugle at synge paa Veien tilvenstre.

„Kom," sagde Broderen; „dette er den rette Wei, det hører jeg paa Fuglesangen." „Ja," sagde Søsteren, „vore Fugle er noget mere end andre Fugle; Guds Engle har klædt sig i Fugleham for at følge os hjem."

De gik videre, og Fuglene fløi fra Gren til Gren foran dem, ikke fortere, end at de godt kunde følge. Børnene spiste Stogens Frugter og Bær, de drak Kildernes klare Vand, og sov om Nætterne paa bløde Senge af Mos. Og de syntes, det var mærkværdigt, at hvor de end kom om Dagen, fandt de Mad, og hvor de end stansede om Kvelden, fandt de en Plads til at hvile paa. Det kunde de ikke for-

klare. Men hvergang de saa Fuglene, raabte de: „Se, Guds Engle følger os!“ Saa gif de et langt, langt Stykke . . .

Tilslut begyndte Søsteren at blive træt og sagde til Broderen: „Skal vi ikke snart begynde at søge efter Birken?“ Gutten sagde: „Ikke før vi hører Folk tale det Sprog, som Far og Mor talte.“

Saa gif de igjen et langt, langt Stykke mod Vest og Nord, og det begyndte at luffe mod Enden af Sommeren, og det blev kjøligt og raat i Skogen. Søsteren sagde: „Kan du ikke endnu se Birken vor?“ Broderen svarede: „Ikke endnu.“

Landet, hvorigjennem de gif, begyndte nu at faa et andet Udseende. De havde hidtil gaaet over store Sletter, men nu kom de til et Land med Bakker og Bjerge, Elve og store Søer.

Søsteren sagde: „Hvorledes skal vi komme over de bratte Bjerge?“ Broderen sagde: „Jeg skal bære dig.“ Og han bar hende.

Saa sagde hans Søster igjen: „Hvorledes skal vi komme over de stribe Elvene og de store Søerne?“ Broderen sagde: „Vi skal ro.“ Og han roede over Elvene og Søerne, thi naar de kom ned til Stranden, fandt de altid en Baad, der ligesom laa og ventede paa dem. Men over nogle af Elvene svømmede Gutten med sin Søster. Og de flød let som Sjøfuglen paa Bølgen; thi Englene fløi ved deres Side i Fugleham og banede dem Vej.

En Dag havde de gaaet lige fra om Morgenens uden at hvile og var meget trætte. Om Aftenen kom de til en enselig Gaard, som netop var bleven optømt af grovt Lømmen paa Aften af et nedbrændt Hus. Ude paa Lunet stod et

lidet Barn og skrællede Næper. „Na, giv os en af Næperne dine!“ sagde Gutten.

„Gjerne det,“ sagde Barnet; „kom ind i Stuen til Mor, saa skal I saa Mad.“

Da klappede Gutten i Hænderne, faldt om Barnets Hals, kysede det og græd af Glæde. „Hvorfor er du saa glad, Bror?“ spurgte Søsteren. „Skulde jeg ikke være glad?“ sagde Gutten. „Barnet her taler jo Fars og Mors Sprog. Nu kan vi begynde at søge efter Birken og Stjernen.“

Saa gik de ind, og de blev venligt modtagne. Folkene i Stuen spurgte dem, hvorfra de kom. Gutten svarede: „Vi kommer fra et fremmed Land og søger efter vort Hjem, men vi har intet andet Mærke, end at der staar en Birk paa Gaarden, hvor Fuglene synger i Morgensolen, og om Aftenen lyser der en klar Stjerne gennem Birkens Løv.“

„Staffars Barn,“ blev der svaret. „Paa Jorden vokser der tusende Birke og paa Himmelen lyser mange tusende Stjerner. Hvorledes er det muligt for jer at finde de rette?“

De to Søskende sagde: „Gud hjælper os. Har ikke hans Engle allerede ført os den lange, lange Vej til vort Land? Vi er jo alt halvveis hjemme.“

„Finland er stort,“ sagde Folkene i Stuen og rystede paa Hovedet.

„Men Gud er endnu større,“ svarte Gutten. Saa takkede de for sig og gik videre. Det var nu godt for dem, at de ikke mere behøvede at spise og sove i Skogene, men kunde gaa fra Gaard til Gaard; skjønt der laa store Ødemarker mellem hvert Hus og var stor Fattigdom overalt, fandt de alligevel Husly og Brød, naar de behøvede det, thi alle

havde Medlidenhed med dem. Men Birken og Stjernen fandt de ikke. De søgte dem fra Gaard til Gaard, og saa mange Birke og mange Stjerner, men ikke de rette.

„Ak,“ sukkede Søsteren. „Finland er saa stort, og vi er saa smaa! Vi finder aldrig hjem.“ Men Gutten skjændte paa hende og sagde: „Tror du paa Gud?“ „Ja,“ sagde Søsteren. „Da ved du ogsaa,“ sagde Gutten, „at der er steet større Undere end dette; da Hyrderne vandrede om Natten til Bethlehem, gik Stjernen foran dem. Den gaar ogsaa foran os, naar vi bare tror.“

„Ja,“ sagde Søsteren, — hun pleiede altid at svare ja til det, som Broderen sagde. Og saa gik de med freidig Tro videre.

Saa kom de endelig en Aften til en ensom Gaard, og det var paa andre Aaret af deres Vandring, en Pintsfeften i Slutningen af Mai, da Sommerens første Løv begyndte at springe ud paa Træerne. Idet de kom ind gjennem Grinden, saa de en stor Birk med stolt Krone og ungt Løv, og gjennem det lysgrønne Løv skimtede i den halvdunkle Aften den straalende Aftenstjerne. Det var allerede saa sommerlyst, at man blot kunde se den ene Stjerne paa Himmelhvælv; thi den var den største og klareste af dem alle.

„Der er vor Birk!“ raabte Gutten straks. „Der er vor Stjerne!“ sagde Søsteren paa samme Tid. Og begge faldt hverandre om Halsen og takkede Gud, medens Glædestaarer strømmede ned over deres Kinder.

„Her er Stalden, hvor Far pleiede at sætte Hestene ind,“ sagde Gutten. „Og der er Brønden, hvor Mor pleiede at vande Kreatturene,“ sagde Tanten.

„Der staar to smaa Kors under Birken, hvad mon de betyder?“ sagde Gutten.

„Jeg er saa ræd for at gaa ind i Stuen,“ sagde Jentten. „Tænk, om Far og Mor ikke lever, eller om de ikke kjender os mer! Gaa du først, Bror.“

„Lad os vente lidt ved Døren,“ sagde Gutten med bankende Hjerte.

Birken og Stjernen.

Ende i Stuen sad en gammel Mand med sin Hustru; ja gammel var egentlig ingen af dem, men Sorger og Nød havde før Tiden furet deres Bander.

Manden sagde til sin Hustru: „Ja, nu er det Pintse, da Gud sendte Trøstermanden ned til de bedrøvede Hjerter; men til os kommer der ingen Trøst. Alle vore fire Børn er borte; to sover under Birken, to er bortførte til Fiendens Land og kommer vist aldrig mere tilbage til os. Det er tungt at være alene, naar en blir gammel.“

Hustruen sagde: „Er ikke Gud almægtig og varer ikke hans Miskundhed evindelig? Han, som førte Israels Børn ud af Fangenskab, kan vel ogsaa give os vore Børn igjen, om han finder det tjenligt. Hvor gamle vilde nu vore yngste Børn være, hvis de endnu levede?“

Faderen sagde: „Gutten vilde nu være sexten og Tjente femten Aar. Al, en saadan Herrens Velsignelse har vi ikke fortjent, at vi skulde faa de kjære Børn igjen.“

Medens han endnu talte, aabnedes Døren, og ind traadte en Gut og en Tjente, som sagde, at de vare komne langvejsfra og had om en Vid Brød.

„Kom nærmere, Børn,“ sagde Faderen, „og bliv hos os i Nat! Al, saa store vilde ogsaa vore yngste Børn have været, om vi havde faaet beholde dem.“

„Vakre Børn!“ sagde Konen. „Al, saa vakre havde ogsaa vore Børn været, hvis de endnu havde levet og været her hjemme hos os.“

Dg begge Forældrene græd bitterlig. Da kunde Børnene ikke længer holde sig; de kastede sig under Taarer i Fars og Mors Favn og raabte: „Kjender I os ikke igjen?“

Vi er jo eders Børn, og Gud har paa en vidunderlig Maade ført os tilbage til jer fra det fremmede Land."

Og Forældrene trykkede dem i navnløs Kjærlighed til sit Bryst og faldt saa med Børnene paa Knæ og takkede Gud, som paa selve Pintfeasten havde skjænket dem alle en saa stor Trøst.

Siden fortalte de hinanden, hvad de havde oplevet, og hvor megen Sorg de end havde haft paa begge Sider, — nu var den aldeles glemt, der var bare Glæde.

Faderen prøvede Sønnens Arme og glædede sig over, at de var saa stærke, og Moderen glattede Datterens brune Haar og kysjede vel hundrede Gange hendes blussende Kind.

"Ja," sagde Moderen med barnlig Glæde, "jeg tænkte nok, der vilde hænde noget idag, for her har været to fremmede Fugle, som har sunget saa vakkert og muntert i Birken."

"Dem kjender jeg nok," sagde Jenten, "det er to Engle i Fugleham, som hele Veien har fløiet foran os, og nu glæder de sig med os, fordi vi har fundet vort Hjem."

"Kom, lad os endnu engang hilse paa Birken og Stjernen," sagde Gutten. "Ser du, Søster! Under Birken sover vore smaa Søskende. Tænk, om det nu var os, som sov der under den grønne Tue, og vore Søskende, som stod her i vort Sted og saa paa vor Grav!"

"Da var I sikkerlig Engle hos Gud," sagde Moderen.

"Nu ved jeg det," sagde Jenten. "Englene i Fugleham, som har fulgt os hele Veien, og som idag har sunget i Birken om vor Hjemkomst, det var vore smaa Søskende, som sover i Graven. Det var dem, som bestandig sagde til os: "Gaa hjem! gaa hjem, for at I kan trøste Far og Mor!" Det var dem, som i Wildmarkerne viste os Veien, saa at vi

ikke fultede ihjel, som redte. Senge for os af Mos, saa vi ikke fros ihjel, og som ved de stride Elvene sendte os Baade, saa vi ikke druknede. Det var ogsaa dem, som sagde til os: „Der er den rette Birk, der er den rette Stjerne,“ blandt de mange tusende. Thi Gud havde udvalgt dem og sendt dem til vor Bestyttelse. Tak, kjære Søskende! Tak, gode Gud!”

„Ja,“ sagde Gutten, „og se, hvor forklaret Himmelens venlige Stjerne skinner gjennem Birkens Løv! Nu har vi vundet hjem; nu gaar vi ikke længere, Søster!”

„Kjære Børn,“ sagde Faderen, „et Menneſkes Liv her paa Jorden er bestandig en Vandring mod det evige Maal. I skal endnu længere frem; gaa med Gud i eders Hjerte, og slip aldrig det evige Maal af Sigte! I havde Englene til Beviſere paa Veien hjemover; gid de maa vise jer Veien bestandig! I gif efter Birken; den betød eders Fædreland. Lad det være eders Kjærligheds og eders Arbeides Maal, saa længe I lever! I gif efter Stjernen; den betegnede det evige Liv. Lad den lyſe for Eder hele Livet igjennem!”

„Amen, det ſke!“ sagde Børnene og Moderen med foldede Hænder.

Sampo Lappelil.

En Historie fra Lapland.

er var engang en Lap og en Lappefone.
Bed du, hvad det vil sige?

Lapperne er et Folk, som bor nordenfors Svensker, Nordmænd og Finner, høit, høit oppe i Nord. De har hverken Ag eller rigtig Skog eller ordentlige Huse, men bare store, øde Myrer og høie Fjelde og smaa Hytter, som man maa krybe ind i gjennem et Hul. Lappernes Land er et forunderligt Land. Det halve Aar er der næsten bestandig lyst, saa at Solen aldrig gaar ned midt paa Sommeren, og det andet halve Aar er der næsten bestandig mørkt, saa at Stjernerne skinner hele Dagen om Vinteren. Ti Maaneder om Aaret er der Vinter med Slædeføre, og da ser man de smaa Lapper og Lappefoner kjøre over Sneen i smaa Baade, som kaldes Pulker, og der er ingen Hest spændt for Pulken, men en Ren. Har du seet en Ren? Den er saa stor, som en liden, graa Hest, den har høie, grenede Horn, en ludende

Hals og et vakkert, lidet Hoved med store, klare Dine; og naar den springer, knager det i Hoverne, og det gaar i flyvende Fart over Bjerg og Bakke. Da liker Lappen sig, naar han sidder i Pulken, og han onsker, det var saa godt Slædeføre hele Vinteren igjennem.

Der var, som sagt, en Lap og en Lappetone. De boede langt oppe i Lapland, paa et Sted, som hedder Nimio, og som ligger oppe ved Tenojoki eller Tana-Elv. Det kan du se allerøverst paa Finlands-Kartet, hvor Lapland findes aftegnet som en stor Mathue paa Finlands hoieste Hoved. Dette Sted er øde og vildt, men Lappen og hans Kone troede saa sikkert, at man intetsteds paa hele Jorden kunde saa se saa hvid Sne, saa klare Stjerner og saa prægtige Nordlys som i Nimio. Der havde de bygget sig en Hytte, saaledes som Lapperne pleier at bygge. Der, hvor de bor, vokser ingen

ordentlige Træer, men bare tynde smaa Birke, som mere ligner Buske end Træer, og hvor skulde de saa faa Tømmer fra til Stuen? Derfor tog de smale, lange Stoffe, stødte dem ned i Sneen og bandt de øvre Gænder sammen. Derpaa hængte de Rensdyrhuder over Stoffene, saa at det altsammen saa ud som en graa Sukkertop, og saa var deres Hytte færdig. Men øverst oppe i Sukkertoppen lod de være et Hul, hvorigjennem Røgen slap ud, naar de tændte paa Varmen i Hytten, og et andet Hul fandtes der paa den søndre Side, hvorigjennem man kunde krybe ind og ud. Slik saa Lappehytten ud, og Lapperne syntes, den var prægtig og varm, og littede sig godt derinde, skjønt de ikke havde nogen anden Seng eller noget andet Gulv end den hvide Sne.

Manden og Konen havde en liden Gut, som hedte Sampo, og det betyder Lykke i Lapland. Men Sampo var saa rig, at han havde to Navne; det var ikke nok med et. Engang var der kommet fremmede Herrer i store Bælse, som havde hvilet i Hytten. De havde med sig haarde, hvide smaa Snestykker, som Lappekonen aldrig før havde seet og som kaldtes Sukker. Af den søde Sne gav de Sampo nogle Stykker, og saa klappede de ham paa kinden og sagde: „Lappelil! Lappelil!“ Andet kunde de ikke sige, da de ikke kunde tale Lappisk. Og saa reiste de endnu længere nordpaa til Is-havet og Europas nordligste Spids, som kaldes Nordkap. Men Lappekonen syntes godt om de fremmede Herrer og deres søde Sne; derfor begyndte hun fra den Tid at kalde sin Gut Lappelil.

„Jeg synes, at Sampo er et meget bedre Navn,“ sagde Manden ærgerlig, „Sampo betyder Rigdom, og jeg siger dig, Mor, skjæm ikke Navnet ud! Vor Sampo skal endnu

blive Lappernes Konge og regjere over tusend Kener og femti Lappehytter. Du skal bare se, Mor, du skal bare se!"

"Ja, men Lappelil klinger saa vakkert," sagde Konen. Og saa kaldte hun Gutten Lappelil, og Manden kaldte ham Sampo. Han var forresten ikke døbt endnu, thi den Tid fandtes der ingen Prest paa tyve Miles Afstand. „Næste Aar reiser vi til Presten og kristner Gutten," pleiede Manden at sige. Men næste Aar kom der noget iveien, og Reisen blev ikke af, og Gutten blev ikke kristnet.

Sampo Lappelil var nu en liden lubben Krabat paa en fyv, otte Aar, med sort Haar og brune Dine; han havde Stumpnæse og bred Mund, aldeles som Papa selv, men i Lapland hører det til, naar et Ansigt skal være rigtig vakker. Sampo var ingen daarlig Karl for sin Alder; han havde sine egne smaa Ski, og paa dem dansede han nedover de høie Bakker ved Tana, og sin egen lille Ken, som han spændte for sin egen Pulk. Du skulde have seet, hvor Sneen feg omkring ham, naar det bar afsted udover Isen og de høie Snedriver, saa at der ikke kunde sees mere af hele Gutten end en liden Tufs af hans sorte Lug!

„Jeg blir aldrig rigtig tryg, før Gutten er døbt," sagde Lappekonen; „Ulvne kan tage ham en vakker Dag her paa Fjeldene. Eller ogsaa kan han møde Hiisis Ken med de forgyldte Horn, og Gud naade da den Staffar, som ikke er døbt!"

Sampo fik høre dette og begyndte at spekulere paa, hvad det kunde være for en Ken, som havde forgyldte Horn. „Det maa være en prægtig Ken," sagde han. „Den skulde jeg nok have Lyst at kjøre med engang; saa vilde jeg reise til Kaste-

kais!" Rastekais er et meget vildt og høit Fjeld, der kan sees paa fem eller seks Miles Afstand lige til Nimio.

"Ja, du kan bare understaa dig at snakke sliq, din uborne Knegt!" sagde Moderen og skjændte paa ham. "Paa Rastekais er det just, at Troldeue holder til, og der bor Hiisi."

"Hiisi, hvem er det?" spurgte Sampo.

Konen blev forlegen. "Spørge skal han nu om alting, den Gutten," tænkte hun ved sig selv. "Hvorfor staar jeg nu ogsaa og snakker om sliq, saa han hører paa det? Men jeg skal da ialfald skræmme ham fra Rastekais!"

Og saa sagde hun: "Kjære Lappelil, reis aldrig til Rastekais, for der bor Hiisi, den store Fjeldkonge, som æder en Ken i hver Mundfuld og sluger Smaagutter som Myg!"

Sampo begyndte at spekulere dygtig, da han hørte dette; men han sagde intet. Ved sig selv tænkte han: "Det skulde ret være rart at se et sliq Utyske som Fjeldkongen, men bare paa langt Hold!"

Det var nu allerede tre eller fire Uger efter Jul, og endnu var det aldeles mørkt i Lapmarken. Der fandtes ikke Morgen, Middag eller Kveld, det var bestandig Nat, og Maanen lyste, og Nordlyset spragede, og Stjernerne skinnede klart hele Døgnet igjennem. Sampo begyndte at kjede sig. Det var saa længe, siden han havde seet Solen, at han næsten havde glemt, hvorledes den saa ud, og naar nogen talte om Sommeren, huskede ikke Sampo andet, end at det var dengang, da Myggene var saa slemme og holdt paa at spise ham aldeles op. Derfor syntes han, at Sommeren gjerne kunde blive vække for bestandig, naar det bare blev saa lyst, at man kunde gaa ordentlig paa Ski.

En Dag ved Middagstid (det var jo forresten mørkt) sagde Lappen: „Kom hid, saa skal du saa se noget!“ Sampo krøb ud af Hytten og stirrede mod Syd, for det var i den Retning, Faderen pegede. Der saa han en liden rød Stribe længst nede paa Himmelen.

„Bed du, hvad det er?“ spurgte Lappen.

„Det er Sydhys,“ sagde Gutten. Han havde god Greie paa Himmelstrøgene og vidste godt, at man ikke kunde se Nordlys i Syd.

„Nei,“ sagde Faderen, „det er Solens Forbud. Imorgen eller iovermorgen faar vi se Solen selv. Se bare, hvor forunderlig det røde Skin lyser paa Toppen af Kastekais.“

Sampo vendte sig mod Vest, og saa, hvorledes Sneen farvedes rød langt borte paa Kastekais's mørke, vilde Top, som han ikke havde seet paa længe. Straks randt det ham paa ny ihu, hvor forfærdelig morsomt det vilde være at se Fjeldkongen — paa langt Hold.

Sampo spekulerede paa Sagen hele Dagen og halve Natten. Han skulde sove, men kunde ikke. „Nei,“ tænkte han, „det skulde da rigtig være rart at se Fjeldkongen engang!“ Og saa længe spekulerede han, til han endelig ganske sagte krøb ud af Kjenfelden, hvor han laa, og ud gennem Dørhullet. Det var saa koldt, at Stjernerne gnistrede og Sneen knirkede under Fødderne. Men Sampo Lappelil var ingen Frysepind, og han brød sig ikke det mindste om Frosten. Desuden havde han Skindtroie, Skindbuks, Lappesko, Skindhue og Skindvanter. Saaledes udrustet saa han paa Stjernerne, og vidste ikke selv egentlig, hvad han nu skulde gjøre.

Da hørte han sin lille Ken skrabe i Sneen et Stykke

derfra, hvor han stod. „End om jeg kjørte lidt?“ tænkte Sampo.

Som sagt, saa gjort. Sampo spændte Reuen for Pulken, som han pleiede at gjøre, og saa bar det raadt afsted udover den store, øde Snemark. „Jeg vil kjøre et lidet Stykke henimod Kastekais, bare et lidet Stykke,“ tænkte han ved sig selv. Og saa kjørte han udover den frozne Elv og op paa den anden Side af Tana-Elven, og da var han i Kongeriget Norge, eftersom Tana-Elven udgjør Grænsen. Men det vidste nu ikke Sampo.

Du, som læser denne Historie om Sampo Lappelil, har du nogensinde sunget: „Spring, min kjække Ren?“ Kjender du den prægtige Vise af den kjære, gode Biskop Franzén, som hele Sverige og hele Finland elsker, og har du seet Titelbladet paa fjerde Del af hans vakre Viser? Der ser man Lappegutten kjøre med sin Ren over Sneen, og det er netop Sampo Lappelil. Netop saaledes sad han og sang for sig selv:

„Dagen er saa kort,
Veien er saa lang,
Hør nu paa min Sang:
Lad os ile bort!
Her, hvor Ulve bo,
Har vi ingen Ro.“

Og mens Sampo sang, saa han i Mørket Ulvene springe som graa Hunde omkring Slæden og glesse efter Reuen; men det brød han sig ikke om. Han vidste godt, at ingen Ulv var saa rap paa Foden, som hans flinke Ren. Hei, hvor det gif over Bakker og Stene, saa det susete om Ørene!

Sampo Lappelil lod det bare staa til; det knagede i Renens Hover, og Maanen paa Himmelen sprang omkap med Renen, og de høie Fjeldene syntes at springe tilbage, men Sampo Lappelil lod det bare staa til. Det var morsomt at kjøre, andet tænkte han ikke paa. Da hændte det sig i en knap Bending udover en Bakke, at Pulken væltede og Sampo faldt ud og blev liggende i Snedriven.

Men Renen mærkede det ikke; den troede, at han endnu sad inde i Pulken, og saa sprang den sin Wei, og Sampo fik Munden fuld af Sne, saa at han ikke kunde raabe ptttrro! (Det bruges forresten til Heste og ikke til Rensdyr). Der laa han som et Lemend uden Fod i den mørke Nat, midt i den umaadelige Bildmark, hvor der ikke boede noget Menneſte paa flere Miles Afstand.

Sampo blev en Smule forskrækket i Begyndelsen, det kan man ikke undres paa. Han kavede sig ud af Sneen og havde ikke slaaet sig det mindste, men hvad kunde det hjælpe? Saa langt han kunde se i det svage Maanefkin, saa han bare Snedriver og Snemarker og høie Fjelde. Men et Fjeld ragede høit over alle de andre, og Sampo skjønnede, at han nu var ved Rastekais. Med et randt det ham i Hu, at her boede den fæle Fjeldkongen, som tog et Rensdyr i en Mundfuld, og spælgede Smaagutter som Mng. Da blev Sampo Lappelil ræd. At, hvor gjerne havde han nu været hjemme hos Far og Mor i den varme Hytten! Men hvorledes skulde han komme did? Vilde ikke Fjeldkongen komme og sluges ham med Bukse og Vanter, som en anden stakkars liden Mng?

Ja, nu sad Sampo Lappelil der alene i Sneen og Mørket paa Laplands øde Fjeld. Og det var saa underligt,

faa forfærdeligt at se den høie, sorte Skygge af Bjerget Rastefais, hvor Fjeldkongen boede. Det hjalp aldeles ikke, at han sad der og græd, thi hans Taarer frøs allesammen paa Diebliffet til Is og trillede som Erter ned paa hans laadne Kænskindstroe. Derfor tænkte Sampo, at det ikke kunde nytte noget, han græd, og saa reiste han sig op af Sne-driven for at springe sig varm.

„Bli'r jeg staaende her, saa fryser jeg ihjel,“ sagde han til sig selv. „Nei, da vil jeg heller gaa til Fjeldkongen. Spiser han mig, saa spiser han mig. Men jeg vil sige til ham, at det er bedre, han æder Ulvene her paa Fjeldet; de er federe Stege end jeg, og han har mindre Bryderi med Pelsen.“

Saa gav Sampo sig til at klatre op over de høie Bjerge. Han havde ikke gaaet langt, før han hørte noget komme luffende paa Sneen, og straks derpaa sprang en stor laadden Ulv frem ved Siden af ham. Det kvak i Sampo, og hans lille Lappehjerter bankede stærkt, men han besluttede at lade, som han ikke var det mindste ræd. „Lad være at springe iveien for mig!“ raabte han til Ulven. „Jeg har Errende til Fjeldkongen, og hvis du vil hytte Pelsen din, saa gjør mig ingen Fortrød!“

„Naa, naa, tag det med Ro!“ sagde Ulven, thi paa Rastefais kunde alle Dyr tale. „Hvem er du, lille Pusling, som kaver dig frem i Sneen?“

„Jeg hedder Sampo Lappelil,“ svarede Gutten. „Og hvem er du?“

„Jeg er Fjeldkongens overste Mesterulv,“ svarede Uhyret, „og jeg har sprunget fra Bjerg til Bjerg for at hente hans Folt til den store Solfest. Siden du skal samme Dei, kan

du sætte dig op paa min Ryg, saa faar du ride lige til Kongen."

Sampo betænkte sig ikke længe, han klatrede op paa Ulvens laadne Pels, og saa bar det afsted over Kløster og Stup. „Solfesten, hvad vil det sige?" spurgte Sampo.

„Ved du ikke det?" sagde Ulven. „Naar her har været mørkt i Lapland hele den lange Vinter og Solen for første Gang stiger op paa Himmelhvælvingen, da feirer vi Solens Høitid. Da samles alle Dyr og alle Trolde her paa Rastefais, og den Dag faar ingen Lov til at gjøre nogen Fortræd. Det var din Lykke, Sampo Lappelil; for ellers, ser du, havde jeg for længesiden ædt dig op."

„Er der samme Lov for Fjeldkongen ogsaa?" spurgte Sampo.

„Det forstaar sig," sagde Ulven. „En Time før Solens Udgang og en Time efter dens Nedgang vover selve Fjeldkongen ikke at krumme et Haar paa dig; men du maa passe dig, naar Fristen er forbi; for hvis du da endnu er paa Fjeldet, saa farer hundrede tusend Ulve og tusend Bjørne løs paa dig, og Fjeldkongen griber den, han først faar fat, og da er det snart forbi med Sampo Lappelil."

„Kanste du er saa snil at hjælpe mig tilbage, naar her blir Fare paafærde?" spurgte Sampo med bankende Hjerte.

Ulven begyndte at le (thi paa Rastefais kan Ulvene le). „Indbild dig aldrig det, kjære Sampo," sagde han. „Jeg vil nok være den første til at sætte Labben i dig. Du er en fed og prægtig Gut; jeg merker, at du har mæsket dig med Kemmelt og Kemost. Du skal smage mig fortræffelig til Frokost paa Morgentvisten."

Sampo spekulerede paa, om det ikke var lige saa godt at

hoppe ned fra Ulvens Ryg straks, men nu var det for sent. De var allerede komne til Toppen af Fjeldet, og der saa han et underligt Syn. Der sad den store Fjeldkonge paa sin Trone af stuehøie Klipper og skuede langt udover Bjerge og Dale i den dunkle Nat. Paa sit Hoved bar han en Hue af hvide Sneestyer; hans Dine var som Fuldmaanen, naar den gaar op over Stogen, hans Næse som en Fjeldtop, hans Mund som en Bjergkloft, hans Skjæg som lange Istapper; hans Arme var saa tykke som den tykkeste Furu paa Fjeldet; hans Hænder lignede Granens Grene, hans Ben var som Kjælkebæller om Vinteren og hans store Fels som et Bjerg af Sne. Men spørger du, hvorledes en kunde se Fjeldkongen og hans Folk midt om Natten, saa maa du vide, at Sneen kastede et Skjær over alt rundt omkring og at der over Himmelhvelvingen spillede det vakreste Nordlys.

Rundtomkring Fjeldkongen sad Millioner af graa Bjergtrolde og Tomtegubber saa smaa, at naar de trippede paa Skaren, viste der sig ikke større Spor efter dem end efter et Storn. De havde samlet sig her fra Verdens yderste Guder, fra Nova Semlja og Spitzbergen og Grønland og Island, ja fra selve Nordpolen, for at tilbede Solen, ligesom de vilde af Frygt tilbeder det onde Bæsen; thi Troldene synes aldeles ikke om Solen og saa helst, at den aldrig mer gik op, efterat den engang er gaaet ned bag de øde Fjelde. Længere borte stod alle Laplands Dyr i lange, tætte Rader, tusend og atter tusend, fra Bjørnen, Ulven og Serven til det fromme Kendsdyr, det lille Lemend og den flinke „Kensloppe,“ men Myggene havde faaet Forfald; de var frosne ihjel.

Alt dette saa Sampo Lappelil med stor Forundring og

klatrede saa i al Stilhed ned fra Mesterulvens Ryg og gjemte sig bag en stor Sten for at se, hvad der nu vilde komme.

Fjeldkongen reiste sit høie Hoved, saa at Sneen føg omkring ham, og se, da stod det vakre Nordlys som en Glorie omkring hans Pande. Det for i lange, stjerneformede, blegrode Straaler ud over den blaa Nathimmel; det spragede og det juste, som naar Skovbrandens Flammer bugter sig op imod Furuens Krone; snart videde det sig ud, snart trak det sig atter sammen; snart var Glansen meget sterk, snart blegnede den, og det ene Lysglimt efter det andet for som en Fling ud over de snedækte Fjelde. Det morede Fjeldkongen. Han klappede med sine isede Hænder, saa at Ekkoet fra Bjergene klang som Tordenbrag, og Troldene peb af Glæde, og Dyrene rundt omkring skreg af Forstrækkelse. Men det morede Fjeldkongen endnu mere, saa at han raabte høit ud over Bildmarken: „Saa skal det være! saa skal det være! Ewig Vinter og evig Nat! det synes jeg om!“

„Ja, saa skal det være! saa skal det være!“ skreg Troldene af fuld Hals, thi de syntes allesammen bedre om Vinteren og Natten end om Sommeren og Solfinnet. Men blandt Dyrene blev der en Snakken og Mumlen, thi alle Rovdyrene og Lemendene med dem syntes som Troldene, men Kendsdyret og de andre Dyr havde ikke havt noget imod Sommeren, hvis de ikke med det samme var kommet til at tænke paa Myggene i Lapland; det var bare den lille „Kendsdyrloppen,“ som absolut holdt paa Sommeren, og derfor peb den, saa høit den orkede: „Herre Konge, vi er jo komne hid for at vente paa Solen!“

„Vil du tie, dit usle Kryb,“ brølede Isbjørnen tæt ved den. „Det er bare en gammel Stik, at vi samles her. Men iaar blir det Moro; iaar blir Solen borte for bestandig; Solen er sluknet! Solen er død!“

„Solen er sluknet! Solen er død!“ mumlede alle Dyrene, og der gik en Gysning gennem hele Naturen. Men Trolde-
dene fra Nordpolen lo sig, at Huerne fløi af dem. Og den store Fjeldkonge opløstede sin Tordenstemme og raabte ud over Bildmarkerne: „Saa skal det være! saa skal det være! Solen er død! Hele Verden skal falde ned og tilbede mig, den evige Vinters og den evige Nats Konge.“

Dette forargede Sampo Lappelil, der han sad bag Stenen. Han gik frem og raabte med sit lille, næsvise Neb: „Du lyver, Fjeldkonge, du lyver, saa lang du er. Skaar saa jeg Solens Forbud i Skyen, og Solen er ikke død. Dit Skjeg kommer nok til at smelte, naar det lider imod Mid-
sommer.“

Ved disse Ord blev Fjeldkongens Pande mørk som en sort Sky, og han glemte Loven og løftede sin forfærdelige, lange Arm for at knuse Sampo Lappelil. Men i det samme blegnede Nordlyset, og en rød Stribe sprang frem paa Him-
melen og skinnede Fjeldkongen lige ind i hans iskolde An-
sigt, saa at han pludselig blendedes og lod Armen falde. Og nu saa man Solens gyldne Rand løfte sig langsomt og majestætisk op over Horizonten og oplyse Fjeldene, Bild-
markerne, Snedriverne, Klosternes, Trolde-
dene, Dyrene og den lille mandhaftige Sampo Lappelil. Der faldt med engang en Glans paa Sneen, som om mange Millioner Roser havde regnet ned over den, og Solen skinnede ind i alles Dine, ja lige ind i alles Hjerter. Og saa de, som havde glædet sig

over, at Solen var død, blev nu inderlig glade ved at se den igjen. Det var løierligt at se Troldenes Forundring. De stirrede paa Solen med de smaa, graa Dine under de røde Nathuer, og blev mod sin Vilje saa rent ude af sig af Glæde, at de stod paa Hovedet i Sneen, og den forfærdelige Fjeldfonges Skjeg begyndte at smelte og dryppe ned som en rindende Bæk over hans store Pels.

Men da alle havde seet en Stund med saa ulig Glæde paa Solen, var den første Time næsten forbi, og Sampo Lappelil hørte en af Kenerne sige til sin lille Kalv: „Kom, kom, kjære Barn! Nu maa vi bort, for ellers blir vi opspiste af Ulvene! — Da huskede ogsaa Sampo paa, hvad der forestod ham, hvis han blev der længer. Og da han ved Siden af sig saa en Ken med gilde, forgyldte Horn, saa betænkte han sig ikke længe, men sprang op paa Kenens Ryg, og saa bar det afsted i strakt Galop udover det bratte Fjeld.

„Hvad kan det være for en underlig Dur, vi hører bag os?“ spurgte Sampo en Stund efter, da han var kommet sig lidt efter det voldsomme Ridt. „Det er de tusend Bjørne, som labber efter os for at sluge os,“ svarede Kenen. „Men vær ikke ræd: Jeg er Fjeldfongens egen Trold-Ken, og ingen Bjørn har endnu gnaget mig i Hælene.“

Saa red de en Stund igjen. Da spurgte Sampo: „Hvad kan det være, som puster og stønner saa underlig bag os?“ — Kenen svarede: „Det er de hundrede tusend Ulve, som sætter efter os i fuld Galop for at sønderslide dig og mig. Men vær ikke ræd: ingen Ulv har endnu sprunget omkaf med mig heroppe i Bildmarken.“

De red igjen en Stund; da sagde Sampo Lappelil: „Tordner det mellem Fjeldene her bag os?“

„Nei,“ sagde Kenen og begyndte at ryste over alle Lemmer, „det er Fjeldkongen selv, som kommer med Kjæmpeskridt efter os, og nu er det forbi med os begge to, for ham er det umuligt at undslippe.“ „Er der intet Raad?“ sagde Sampo. „Nei,“ sagde Kenen, „her findes ikke nogen anden Redning end at forsøge, om vi muligens kunde naa til Prestegaarden der borte ved Enare Sjø. Kommer vi did, saa er vi reddede, for Fjeldkongen har ingen Magt over de kristne.“ „Ja,“ sagde Sampo; „spring nu, min flinke Ken, over Bjerg og Dal, saa skal jeg give dig Guldhavre i en Sølvkrybbe!“

Kenen sprang og sprang; det gik i en rasende Fart, og netop som de havde naaet ind i Prestens Stue, var Fjeldkongen udenfor og hamrede saaledes løs paa Døren, at alle troede, hele Huset skulde ramle ned. „Hvem er det?“ sagde Presten.

„Det er mig!“ svarede Tordenstemmen ude i Gaarden. „Luf op for Fjeldkongen! Der er et udøbt Barn derinde, og alle Hædninger hører mig til!“

„Bent lidt, til jeg faar Kappe og Krave paa, saa jeg kan tage værdig imod en saa fornem Herre!“ svarede Presten indenfor.

„Men skynd dig!“ brølede Fjeldkongen; „skynd dig, ellers sparker jeg Bæggen ned.“ „Straks, straks, naadige Herre,“ svarede Presten.

Men i det samme tog han en Skaal Vand og døbte Sampo Lappelil til et kristent Menneſte i Gud Faders, Gud Søns og Gud den Helligaands Navn.

„Naa, er du ikke færdig endnu?“ brølede Fjeldkongen og løstede allerede sin forfærdelige Fod for at sparke Huset ned. Men da aabnede Presten af sig selv Døren og sagde: „Vig bort, du Mattens og Vinterens Konge, thi med dette Barn har du ikke mere at skaffe! Guds Naades Sol skinner nu over Sampo Lappelil, og han hører ikke længer dig, men Guds Rige til!“

Da blev Fjeldkongen saa rasende, at han sprak paa Stedet og blev til et forfærdeligt Snefog, og det sneede saa tæt, at Sneen naaede helt opover Taget paa Prestegaarden, og alle ventede at blive levende begravet. Presten selv var rolig og læste sine Bønner af den hellige Skrift og biede paa Morgenstunden. Og da Morgenens endelig kom, skinnede Solen paa Sneen, og Sneen smeltede væk, og Prestegaarden var reddet, men Fjeldkongen var forsvunden, og alle mener — skjønt ingen ved det sikkert — at han endnu lever og regjerer paa Mastekais.

„Sampo Lappelil takkede den snille Prest og sit laane en Pulk af ham. Derpaa spændte han Renen med Guldhornene for Prestens Pulk og for saa hjem igjen til sin Fader i Uimio. Og der blev stor Glæde, da Sampo Lappelil kom saa uventet tilbage. Men hvorledes han blev en stor Herre, som forede sine Ren med Guldhavre af en Sølvkrybbe, det er en anden Historie, som det vilde blive for langt at fortælle nu. Det siges, at Lapperne fra den Tid ikke mere opfatter saa længe med at lade sine smaa Børn døbe; thi hvem vilde gjerne se sit Barn opædt af den forfærdelige Fjeldkonge? Sampo Lappelil ved, hvad det vil sige. Han ved, hvorledes det er, naar Tordenen høres i Fjeldene.

Et Vintereventyr om Skyhøi og Taageskjæg.

angt borte i den store, vilde Skog stod to høie Furuer tæt ved hinanden. De var aa gamle, saa gamle, at ingen længer vidste, naar de havde været unge, og man kunde allerede paa lang Afstand se deres mørke Toppe rage høit op over de andre Trær. Om Vaaren sang Trosten sine friske Viser i deres Grene, og de smaa blegrode Lyngblomster saa op til dem saa inderlig ydmygt, som om de vilde sige: „Gode Gud! Er det muligt at vokse saa høit og blive saa stor og gammel i denne Verden?“ Men om Vinteren, naar Uveiret rasede, saa hele Skogen stod i en eneste Røg af Sne, naar Græsset var visnet og Lyngblomsterne sov dybt under det hvide Dække, da for den vilde Storm gennem Furuernes Kroner og feiede Sneen fra deres eviggrønne Grene; og Orkanen bortførte store Huse og omstyrtede hele Skoge, men Furuerne stode urhyggelige og svigtede aldrig; de knækkedes ikke, naar alt andet brast rundt omkring. Det vil sige noget at være saa sto og stærk.

Ikke langt derfra ser man endnu en Bakke i Skogen, hvor der ligger en liden Husmandsstue med Torvtag og to smaa Vinduer. Der boede den fattige Husmand og hans Kone, og de havde en Jordsflet til Potetes og en liden Ager tæt ved Stuen. Men om Vinteren huggede Husmanden Tommer i Skogen og kjørte det siden ned til det store Sagverk en Mil derfra og fortjente dermed saa meget, at han affurat havde Smør og Brød, Mælk og Potetes, og det er ikke saa galt; for mangen en faar nøie sig med Barkebrød og smager aldrig Smør.

Husmandsfolkene havde to smaa Børn, en Gut, som hed Sylvester, og en Jente, som hed Sylwia. Det er ikke saa godt at vide, hvorfra de havde faaet slike Navne; kanske fra Skogen, thi Silva betyder Skog. Men Sylvester staaer i Almanacken og er den sidste Dag i Aaret, saa at Gutten hvert Aar havde sin Navnedag paa Nytaarsaften.

Nu hændte det sig en Vinterdag — og det var netop en Sylvesterdag — at begge Børnene gik ud for at se efter sine Snarer i Skogen, for der var mange Hare og Ryppe. Og ganske rigtig, der sad en Hare i Sylvesters Snare og en hvid Rype i Sylvias. Men baade Haren og Rypen levede og var bare blevne hængende efter Benene; og de begyndte at pibe saa ynkelig, at Børnene forundrede sig: „Slip mig, saa skal du saa noget godt!“ sagde Haren.

„Ja, slip mig, saa skal du saa noget godt!“ sagde Rypen.

Børnene forbarmede sig over dem og slap dem løs. Da kilede Haren, det forteste, den kunde, ind i Skogen, og Rypen fløi alt, hvad Bingerne vilde bære, og begge raabte: „Spørg Skyhøi og Taagestjæg! Spørg Skyhøi og Taagestjæg!“

„Hvad skal det sige?“ sagde Sylvester forarget. „De utaknemmelige Bester sagde ikke Tak engang.“

„De bad os spørge Skyhøi og Taageffjæg,“ sagde Sylvia. „Hvem kan det være? saa forunderlige Navne har jeg aldrig hørt.“

„Jeg heller ikke,“ sagde Sylvester.

I det samme for en skarp Vind gjennem de to høie Furuer tæt ved, og det susete i de mørke Kroner, og Børnene hørte gjennem Susen forunderlige Ord.

„Staar du endnu, Broder Skyhøi,“ sagde den ene Furu.

„Ja vist staar jeg,“ sagde den anden. „Men hvorledes er det med dig, Broder Taageffjæg?“

„Jeg begynder at blive gammel,“ svarede Taageffjæg. „Vinden brød af en Gren af min Krone.“

„Du er jo bare BARNET mod mig,“ sagde Skyhøi. Bare tre hundrede og femti Aar, og jeg har fyldt mine tre hundrede og otte og otti. Bare BARNET! bare BARNET!“

„Nu kommer Stormen igjen,“ sagde Taageffjæg. „Det er bedst vi synger lidt, saa har mine Grene noget at tænke paa.“

Dg saa begyndte de at synge sammen i Stormen:

Hør vort Ord!
 Hoit i Nord,
 Dybt i Finlands Fosterjord
 Staar vor Fod,
 Gaar vor Rod,
 Stormen ta'r vi kjæft imod.
 Vintersneen
 Har os tynget,

Sommerduggen
 Os forynget;
 Tidens Elv den saa vi rinde;
 Slegter komme og forsvinde,
 Stuen styr med vildsom Hast,
 Men vi gamle, vi staar fast.

Stovets Son!.

Boks ilon!

Boks som vi,

Stærk og stor,

Plantet i

Finlands Jord.

Boks i Storm,

I Slud og Savn,

Boks i Lys

Mod Herrens Favn!

Boks med Panden, som vor Top,

Løftet høit mod Himlen op!

„Lad os nu snakke lidt med disse Menneskebørn,“ brummede Styhøi.

„Jeg undres paa, hvad de vil sige os,“ sagde Sylvester.

„Nei kom, lad os gaa hjem,“ hvistfede Sylvia. „Jeg er saa ræd for de høie Trær med deres underlige Viser.“

„Bent, der ser jeg Far komme med Øksen paa Stakken,“ sagde Sylvester. Og i det samme kom Husmanden. „Se, der staar just et Par slige Trær, som jeg behøver,“ sagde han. Og saa løftede han Øksen for at hugge til Styhøi.

Men Børnene begyndte at græde. „Kjære Far, hug ikke Styhøi ned!“ sagde Sylvester.

„Gode, snille Far, hug ikke Taagefjæg ned!“ sagde Sylvia. „De er saa gamle, og de har sunget en Vise for os.“

„Hvad er nu det for Barnesnak?“ sagde Husmanden. „Ligesom om gamle Træer kunde synge! Men det er det samme; siden I beder for dem, kan jeg søge mig et Par andre Træer.“

Og saa gik han længere ind i Skogen. Men Børnene blev staaende, nysgjerrige efter at høre, hvad Skyhøi og Taagefjæg nu vilde sige dem.

Det varede ikke længe, saa kom Vinden tilbage fra Kvernen, hvor den havde malet, saa det gnistrede i Møllestenene, og begyndte igjen at juse i Furuerne. Da hørte Børnene ganske tydelig, at Træerne igjen begyndte at tale.

„I har reddet vort Liv,“ sagde de. „Og det var brav gjort af jer. „Nu kan I bede om en Gave, og hvadsomhelst I ønsker, skal I faa.“

Børnene blev paa engang meget glade og meget tvivlraadige. De syntes egentlig ikke, de havde noget at ønske her i Verden. Til sidst sagde Sylvester: „Jeg vilde gjerne have en Smule Solskin, saa at vi bedre kunde se Havernes Fodspor i Sneen.“

„Ja,“ sagde Sylvia, „og jeg vilde gjerne, at det snart skulde bli' Vaar, og at Sneen skulde begynde at smelte, saa vilde Fuglene igjen synge i Skogen.“

„Maragtige Børn,“ sagde Træerne; „I havde kunnet ønske jer alle de vakreste Ting i Verden, og istedet ønsker I det, som alligevel sker, uden at I behøver at ønske det. Men I har reddet vort Liv, og derfor skal I faa eders Ønske opfyldt paa en bedre og vakrere Maade. Du, Sylvester, skal

faa den Gave, at hvor du gaar og hvor du ser hen, bli'r der Solskin rundt omkring. Og du, Sylvia, skal faa den Gave, at hvor du gaar og hvor du aabner din lille Mund, blir der Vaar omkring dig og Sneen smelter. Er I fornøiet med det?" sagde Furuerne.

"Ja, ja," raabte Børnene og var straalende glade; „det er mere end vi har bedet om. Tak, kjære Trær, for de gode Gaver!"

"Farvel!" sagde Træerne. „Lykke til!"

"Farvel, Farvel!" sagde Børnene og gif hjemover. Mens de gif, saa Sylvester sig ofte omkring efter Kyper i Træerne, og det var forunderligt: Hvor han saa hen, fløi der ligesom en Solstraale foran ham og lyste over Grenene, klar og tindrende som Guld. Sylvia merkede med ikke mindre Forundring, at Sneen begyndte at smelte paa begge Sider af Gangstien, hvor de gif. „Ser du! ser du!" raabte hun til sin Bror, og neppe havde hun aabnet sin Mund, førend det grønne Græs begyndte at springe ud ved hendes Fødder, og Træerne begyndte at knoppes, og den første Lerte slog sin Trille høit op under Himlens Blaa.

"Nei, hvor det var morsomt!" raabte Børnene og kom jublende og dansende hjem til sin Mor. „Seg kan se Solskin!" raabte Sylvester. „Seg kan smelte Sne!" raabte Sylvia.

"Det kan jo alle det," sagde Moderen og lo. Men det varede ikke længe, saa gjorde hun store Dine. Da det begyndte at lakke mod Kvelden, blev der ikke mørkt i Stuen; det var klart Solskin, lige til Sylvester blev søvsnig og hans Dine ganske sagte lukkede sig. Og skjönt det var i Begyndelsen af Vinteren, blev der en saadan Vaarduft i Stuen, at selve

Soplinen borte i Krogen begyndte at grønnes paa Skafket, og Hanen blev saa glad, at den gav sig til at gale midt om Kvelden. Og det varede lige til Sylvia sovned ind.

„Nu skal du høre, Far,“ sagde Konen, da Husmanden kom hjem. „Det hænger aldrig rigtig sammen med Børnene; jeg er bange for, at de har mødt et eller andet Trolld i Stogen.“

„Bare Indbildning, Mor!“ sagde Husmanden. „Men nu skal jeg fortælle dig noget. Kan du gætte? Kongen og Dronningen reiser gjennem Landet og kommer imorgen forbi vor Kirke. Hvad mener du, om vi og Børnene reiste hen for at se de kongelige?“

„Det er jeg med paa,“ sagde Konen. „Det er ikke hver Dag, man faar se en Konge og en Dronning.“

Næste Morgen var Husmandsfolkene og Børnene i god Tid paa Vei til Kirken og var saa betagne af Glæden over, hvad de skulde faa se, at ingen af dem tænkte paa det, som hændte igaar. De merkede heller ikke, at Solskinnet fløi foran deres Slæde og at Birkene knoppedes rundt omkring dem langs Veien.

Da de kom til Kirken, fandt de mange Folk samlede, men alle var meget forfnytte og bange. Kongen var meget misfornøiet, hed det, fordi han havde fundet Landet saa øde og vildt, og da han var meget streng, saa gav han Folket Skylden og vilde rimeligvis paalægge dem haarde Straffe. Om Dronningen vidste man, at hun frøs i det kolde Land og havde været i slet Humør paa hele Reisen.

Dette vidste altsaa alle, og derfor stjalv de, da de kongelige Slæder kom i tusende Fart hen over Veien. Kongen saa bister ud, og Dronningen græd, men alligevel blev de

holdende ved Kirken, medens der skiftedes Heste, og saa sig omkring; thi de sølvbeslagne Slæder var aabne.

„Hør et vakkert Solskin vi fik med engang,“ sagde Kongen og lo hel naadig, aldeles som andre Menneſker pleier at le. „Jeg kan ikke begribe, hvorfor jeg med engang blev saa glad!“ sagde han.

„Det maa være, fordi Deres Majestæt har spist en god Frokost,“ svarede Dronningen. „Jeg er ogsaa bleven i godt Humør.“

„Det maa være, fordi Deres Majestæt har sovet saa godt i Nat,“ sagde Kongen. „Men se bare, hvor vakkert det kan være alligevel, dette triste Land! Se, hvor Solen lyser paa de to høie Furuer derborte i Skogen! Jeg tror sandelig, vi bygger os en Kongsgaard her.“

„Ja, lad os gjøre det, min Herre og Konge,“ sagde Dronningen; „det maa være et mildt Klima heromkring; se bare: Løvet staar jo i Knop midt om Vinteren!“

I det samme fik de Die paa Sylvester og Sylvia, som havde klatret op paa Gjerdet for at saa se de kongelige rigtig godt; Sylvia var saa glad, at hun snakkede uafsladelig, og stort, friskt Løv sprang ud paa de tørre Gjerbestaure. „Se, der staar to snille Born,“ sagde Dronningen. „Lad dem komme hen til Slæden.“

Børnene kom — med Fingrene i Munden, for det er høieste Mode ved saadanne Leiligheder.

„Hør,“ sagde Kongen, „jeg synes om jer; jeg blir ganske glad og varm, naar jeg ser jer. Kom ind i Slæden til mig, saa skal I saa reise med til vort kongelige Hof og klædes i Guldklæder og gjøre alle Menneſker glade.“

„Rei Tak, Herre Konge,“ svarede Sylvester og Sylvia.

„Vi synes bedre om at gjøre Far og Mor glade derhjemme. Og ved Hoffet vilde vi komme til at længes efter Skyhøi og Taagefjæg.“

„Gaar det ikke an at tage Skyhøi og Taagefjæg med jer?“ spurgte Dronningen, for hun var bleven saa ubegribelig varm om Hjertet nu.

„Nei Tak, Fru Dronning!“ sagde Børnene; „det gaar ikke an, for de vokser i Stogen.“

„Hvad de Børn dog kan faa i sit Hoved,“ sagde Kongen og Dronningen og lo saa, at den kongelige Slæde rystede. Derpaa gav de Befaling til at bygge en Kongsgaard her og var saa glade og naadige, at alle undrede sig. Alle de fattige fik hver sin Guldpenge, og Sylvester og Sylvia fik desuden den store kongelige Kringle, som Hofbageren havde bagt til Reisen, og som var saa stor, at den maatte trækkes af fire Heste. Og Børnene delte med alle de andre Børn, som var der, og havde alligevel saa meget tilovers, at Husmandens Hest knapt orkede at trække alle Kringlebeterne hjem.

Paa Hjemveien hvistede Husmandstønnen til sin Mand: „Ved du, hvorfor Kongen og Dronningen var saa glade?“ „Nei,“ sagde Manden. „Jo, det var fordi Sylvester og Sylvia saa paa dem. Kan du huske, hvad jeg sagde igaar?“ „Hys.“ sagde Manden, „lad ikke Børnene høre det! Det er bedre, at de ikke ved om de forunderlige Gaver, som intet Menneske kan forstaa.“

Men Sylvester og Sylvia glemte i Glæden over den store kongelige Kringle aldeles, at de kunde gjøre Solskin og smelte Sne. De vidste ikke selv, hvor inderlig glade og

varme alle Menneſter blev, naar de ſaa dem; og da de var ſnille og venlige Børn, ſaa troede alle, at det var deraf, det kom. Sikker er det, at deres Forældre havde ſtor Glæde af dem, og at hele den ſtore Wildmarken rundt omkring Huſmandspladsen eſterhaanden forvandledeſ til rige og vakre Agre og grønne Havnegange, hvor Vaarens Fugle ſang hele Vinteren igjennem, ſaa at man ikke havde ſeet Mage til Fugle. Eſter nogle Aars Forløb blev Sylveſter Skogvogter paa den nye Kongsgaard, og Sylvia fik Opſyn med den ſtore Have; thi det var aldeles merkværdigt: hvor diſſe Børn ſaa ſig omkring, der var der Trivſel og Glæde, ſaa det var en Lyſt at ſe.

En Dag kom Sylveſter og Sylvia for at hilſe paa ſine gamle Venner Skyhøi og Taageſkjeg. Det blæſte juſt en hvinende Vinterſtorm, og det ſuſte og bruſte i Furuernes høie, mørke Kroner, og de ſang igjen en gammel Viſe:

Na haa! Na haa!
 Vi er ſaa gamle, vi er ſaa graa,
 Men ſtore og ſterke i Stormen vi ſtaa;
 I Vinterens Wildhed
 Foruden Hegn,
 I Sommerens Mildhed,
 I Sne og Regn;
 I Aſtenfreden,
 I Morgenglæden;
 Na haa! Na haa!
 Vi er ſaa gamle, vi er ſaa graa,
 Men ſtore og ſterke . . .

Saa langt kom de i Visen; da hørtes der et stort Brag, og Skyhøi og Taagefjæg laa paa Jorden. Skyhøi var paa den Tid tre hundrede og tre og nitti og Taagefjæg tre hundrede og fem og femti Aar. De havde ikke selv merket, hvorledes deres Hødder tilslut havde visnet og mørknet, saa at Himlens Vinde fik Magt over de sterke.

Men Sylvester og Sylvia klappede venlig de døde Furuers mosklædte Stamme og talte saa kjærligt til dem, at Sneen smeltede rundt omkring, og de blegrode Lyngblomster voksede høit over de faldne Træer; Skyhøi og Taagefjæg fik sin Grav i Blomster.

Det er nu længe, siden jeg har hørt noget om Sylvester og Sylvia, og rimeligvis er de for længe siden selv blevne gamle og graa, da det jo er mange Aar siden en Konge og en Dronning reiste i Finland. Men hvergang jeg ser to glade og gode Børn, som alle Mennesker holder hjertelig af, tænker jeg, at det maa være Sylvester og Sylvia, og at de har faaet sine glade Dine af Skyhøi og Taagefjæg. Det er ikke længe, siden jeg saa to saadanne Børn, og det var mærkværdigt, at hvor de saa sig omkring, floi der en Solstraale foran dem og skinnede over den mørke Himmel og over Menneskenes bedrøvede eller ligegyldige Ansigter. Børnene vidste det ikke selv, men det var umuligt at se dem uden at blive saa inderlig glad, som en blir, naar en ser Ufskyld, Glæde og Godhed i Verden. Da smelter Ijen paa Ruden og Sneen paa Marken og Frosten i Menneskenes frosne Hjerter og det bliver Vaar og Grønsvær midt om Vinteren, saa at selve Soplimen i Krogen faar

grønt Løv og den tørre Gjerdestauren springer ud med Rosenknopper og Lerkerne synger under Himlens høie Tag. Alt dette har vi Styhøi og Taagestjeg at takke for; eller kanske vi heller skulde takke den gode Gud, som endnu lader Vaar og Glæde grønnes paa Jorden?

Om den Sommer, som aldrig kom.

ed J, Børn, hvad det var for en Sommer, som aldrig kom? Jeg skal sige jer det. Det er en sand Historie, og den er ikke længere, end at J kan taale at høre den.

Der var engang en liden Gut, som hed Rafael. Han var frisk og sterk og blomstrende, som det lille Rognbærtræ, der engang skal blive stort og bære hvide, duftende Blomster.

Men Gud saa, at den lille Gut, naar han blev stor, vilde faa megen Sorg i Verden og falde i mange Fristelser, — og kanske ikke komme hjem til vor Herre. Derfor udsendte Gud sin store, skinnende Engel Rafael, efter hvem den lille Gutten havde sit Navn, og sagde til Engelen: „Før Gutten til mig!“

Saa blev den sterke og friske Gut syg og begyndte at tørres hen; og det var om Vinteren. Men hans Forældre og de smaa Søstre sagde: „Vent bare, Rafael blir nok frisk, naar Sommeren kommer!“

Da kom den lange, lyse Vaar, og Fuglene begyndte at synge i Trær og Grene. Børnene havde en Frist i Bur; en Morgen tog de den med sig ud i Parken, slap den løs og lod den flyve op til de andre Smaafugle. Fristen fløi; den var saa glad, og idetsamme den fløi, kvadrede den en eneste Tone, som var saa fuld af Glæde og Taknemmelighed, at Børnene syntes, de aldrig havde hørt vakrere Kvadder.

Da de kom hjem, laa den lille Rafael endnu syg i Sengen og havde ikke kunnet være med i Parken. De smaa Søstre klappede hans blege Kinder og strøg hans vakre, brune Haar og sagde til ham: „Vær ikke bedrøvet, Rafael; naar det blir Sommer, faar du være med os og høre Fristen synge. Din Sommer skal ogsaa komme, og da blir du frisk.“

Men Guds store, skinnende Engel stod usynlig ved Guttens Seng og strakte sine skjønne, hvide Vinger udover ham, ligesom for at bevare ham mod alt ondt i Verden. Og jo længere Engelen Vinger strakte sig ud over ham, desto blegere blev den lille Guttens Kind, og desto svagere hans Mandedræt. Hans klare, brune Dine saa endnu engang op mod Engelen, som han alene kunde se; saa lukkede de sig, og den lille Rafael aandede ikke mere. Men over hans smaa, blege Læber laa endnu det stille, lykkelige Smil, som man ofte ser hos smaa Børn, naar de merker, der staar en Engel ved deres Seng.

„Se,“ sagde Guttens Forældre til de smaa Søstre; „nu er Rafael lykkelig, han er hos Gud. Ligesom Fristen slap løs af Buret og fløi ud i Guds frie Natur, saaledes fløi ogsaa Rafael's uskyldige Aand til evig Frihed; vi hørte ikke

hans Glæde saaledes, som vi hørte Fuglens Rvidder, men vi ser det paa Smilet, at han priser Gud, som saa tidligt har undt ham Salighedens Krone."

Da sagde en af Søstrene: „Men den Sommer kom aldrig, da Rafael skulde bli' frist."

„Ja," sagde den anden Søster; „Rafaels Sommer kom aldrig."

Men Forældrene viftede sine Taarer væk og sagde: „Den er kommet. Hvis vi kunde se langt bort i den blaa Himmel, saa vilde vi nu se Rafael lege med de smaa Engle i Guds evige Paradis. Der er den rette Sommer, og efter den Sommer kommer der aldrig Høst og aldrig Vinter mere."

Saa førte de den lille Rafael bort til Kirkegaarden, lagde ham i en liden Grav, og Presten læste vakre Bonner over ham og lovede ham et evigt Liv. Men Guttens Moder, som stod ved Graven, sagde: „Nu burde vi synge en Salme; her er ingen, som synger Salmen ved Rafaels Grav."

I det samme begyndte en liden Fugl at synge høit under Himmelens Blaa, i Vaaren og Solskinet, og alle forstod, at Fuglen priste Gud. Da sagde den døde Guts Far: „Hør, Fuglen ved nok, hvem den synger for! Fristen synger Salmen ved Rafaels Grav."

Men den store, skinnende Engel sloi med den lille Rafaels Sjæl langt bort over Gravens Muld til den evige Sommer i Guds Paradis.

Hjertet af gummi elasticum.

„Urta! I dag er det den 1ste Mai, og nu blir det Vaar,“ sagde Fredrik. „I dag har vi Ferier og min nye Bold er færdig for længe siden! Den har et Hjerte i Kroppen, og det er af gummi elasticum! Op med dig! Saa høit som Lerken i Skyen! Tag imod, Marie! Tag imod!“

Og Marie strakte sine smaa Hænder ud for at tage imod Bolden, men klatsch! der gik den imellem Hænderne, faldt i Marken, sprang høit i Veiret og trillede saa ned i en Vandpyt.

„Jo, nu ser den deilig ud,“ sagde Fredrik og pressede misfornøiet Bandet af den dryppende Bold; men Marie hoppede paa en Fod rundt i Gaarden og lo uafsladelig. „Hvad er det, du ler af?“ sagde Fredrik forarget.

„Jeg ler af, at den har et Hjerte af gummi elasticum,“ sagde Marie. „Den maatte jo falde i Pytten!“

Gamle Morfar i den lange Frakken og den hvide Nat-

huen sad paa Trappen i Solskinnet og hørte, hvad Børnene sagde.

„Kom hid, Fredrik!“ raabte han. Fredrik kom.

„Bed du, hvad gummi elasticum er?“ sagde Morfar. „Ja,“ sagde Fredrik, „det er Kvaen af et Træ og saa mygt og tøieligt, at man kan trække det ud, saa langt man vil, og gjøre det til hvad man vil, men naar man slipper det, gaar det tilbage igjen.“

„Det er rigtigt,“ sagde Morfar. „Forstaar du nu, hvorfor alle, som har et Hjerte af gummi elasticum, maa falde i Pytten og søle sig til?“

„Nei, det forstaar jeg ikke,“ svarede Fredrik.

„Det skal jeg sige dig,“ sagde Morfar. „Et Menneſte maa være noget bestemt og elske noget bestemt. Hvis han en Dag er saa og en anden Dag saa og lader sig tøie og trække, saa at man kan saa ham hvorhen man vil og til hvad man vil, saa er han en Stakkar, en Bjalt, en Kujon. Og saa gaar det med ham, som det gik med Bolden, det kan du være sikker paa!“

Fredrik spekulerede en Stund og vidste ikke, hvad han skulde svare.

„Vil du blive en staut Karl?“ sagde Morfar til ham.

„Ja!“ sagde Fredrik.

„Hust saa paa, hvad jeg siger dig,“ sagde Morfar igjen. „Stol ikke paa din egen Klogt, og vær ikke en Stridbuk, som trætter og stanges bestandig; men naar du er fuldkommen overbevist om, at noget er ret og godt, saa skal du ikke lade dig narre fra det. Vær ikke tøielig, Gutten min!“

„Nei, Morfar!“ sagde Fredrik. Men han forstod ikke, hvad Morfar mente.

„Farvel!“ sagde Morfar.

„Kom! lad os gaa ud paa Marken,“ sagde Marie.
 „Der er alle Gutterne og Smaapigerne ude og leger idag, det er første Mai.“

Fredrik kom, og saa bar det afsted. Det var saa vakkert, Majjolen skinnede og Fuglene kvitrede i Skogen paa den anden Side af Landeveien. Intet Træ havde Løv endnu, men den stolte Gran stod der i sin uforanderlige, grønne Uniform, og den tynde Bidje var begyndt at springe ud i smaa Dun, som Børnene samlede og kaldte „Gaaseunger.“ Marken var næsten tør, og de første, grønne Straa tittede op mellem det vintergamle, visne Græs; men i Grøfterne var der endnu hist og her lidt Sne, og af og til gjorde en Padde et Sprang fra Grøftkanten.

Ved Gjerdet sad en Kurvekone, som solgte Kringler og Peberkager, Smørrebrød og Mjød. Den, som havde en Femøre at kjøbe for, han kjøbte det, som smagte ham bedst, og den, som ikke havde nogen Femøre, fik af de andre, og saa var alle lige fornøiede. Men Latinskolegutterne slog sig løs og spanderede Mjød paa alle Damerne.

„Nu slaar vi Bold,“ sagde Gutterne, og saa delte de sig i to Partier.

Det var morsomt at se Boldene flyve som Svaler i Luften, og for hver Bold, som blev tagen, og for hver Gut, som fik den i Ryggen, naar han kastede Boldtræet fra sig og sprang tilmaals, blev der Hurra, saa at Bønderne undrede sig, der de fjørte sine Læs i sagte Mag henover Veien.

Men Smaapigerne blev kjede af at se paa og begyndte at lege „Entemand søger Mage“ henne ved Grinden. Her

mistede en sin Sko, og en snublede i Støvlelidjen, og nogle fik vaade Skjorter, og nogle mistede Flettebaandene, og nogle havde Snue og snød sig, før de raabte: „Sidste Par ud!“ Men lige fornøieligt var det, og tilslut blev et Par af Gutterne med, og da blev det endnu fornøieligere.

Det blev de andre Gutter fortrydelig over, og da de saa, at en tyndbenet Fyr, som gik i tredje Klasse, gav sig til at springe med Smaapigerne, sagde de til hverandre: „Han burde ha' Juling!“ Og en af de stærkeste paatog sig at udføre Dommen.

„Nei,“ sagde en anden, „det er bedre at vi dyppe ham i Grøsten. Der er en deilig Bælling, og der kan han faa vasse sin nye Trøie, som Smaapigerne liker saa godt.“

„Men det gaar ikke an, at vi gaar seks mod en,“ sagde Fredrik. „Det er en Skam, og det vil jeg ikke være med paa.“

„Na du, din Kxyster,“ sagde de andre, „nu er du ræd. Du tør ikke!“

„Tør jeg ikke?“ sagde Fredrik, „jo vist tør jeg, men . . .“

„Men!“ skreg de andre; „du tænker, at naar han faar fat paa dig paa to Mand's Haand inde paa Skolen, saa faar du Brygl.“

„Jeg skal vise, at jeg ikke er ræd,“ sagde Fredrik, „men . . .“

„Saa staa ikke der og præf, men kom med,“ skreg alle Kammeraterne, og saa drog de Fredrik med sig. Da Gutten, som skulde have Brygl, merkede, hvad Meningen var, tog han tilbens og stansede først ved Laden, med Ryggen mod

Bæggen. Her slog han tappert fra sig, og lod sig ikke fange. Men en listig, liden Krabat passede sit Snit, krøb ubemerket frem og hængte sig fast ved hans Ben, og saa fik de ham omkuld og trak ham nærmere og nærmere hen til Grøften, for at dyppe ham, som Meningen var.

Nu begyndte Smaapigerne at græde, og Marie skreg, alt hvad hun orkede: „Lad ham være, Fredrik! lad ham være!“ Men Fredrik raabte: „Jeg skal vise, at jeg ikke er ræd.“

I det samme kom to af den store Guts Kammerater gaaende forbi og saa, hvorledes de andre Gutter for med deres Ben. De sprang straks over Gjerdet og kom ham tilhjælp. „Seks imod en, det er jo Skam!“ raabte de. Men da de smaa Boldsmaend saa dem komme, saa blev det deres Tur at tage tilbens, og det gjorde de da ogsaa, det forteste, de havde lært; Fredrik med. De øvrige kom unda, men Fredrik snublede over en Tue og faldt. Straks fik de store Gutterne fat i ham. „Ja saa, Monsieur!“ sagde de; „I var seks om at dyppe en i Grøften; nu skal du selv saa prøve!“ Og saa kastede de ham uden Barmhertighed ned i Grøften. Hvor han saa ud, da han kom op igjen! Alle Gutterne og Smaapigerne sfoggerlo, Marken lo, Skogen lo, Beien og Gjerdet lo med, ja Mage til Munterhed skulde du vel aldrig have hørt.

Saa begyndte de andre at lege igjen, og Solen skinnede, og Fuglene sang og Kurvekonen solgte dobbelt saa mange Peberfager paa den prægtige, herlige første Mai. Men Fredrik luskede væk, meget skamfuld.

„Nei, hvor du ser ud!“ sagde gamle Morfar, som endnu sad paa Trappen og betragtede Myggenes Dans i Solfinnet. „Hvor har du været henne, Gut?“

„Nu forstaar jeg,“ sagde Fredrik, „hvad Morfar mente. „Mit Hjerte har været af gummi elasticum. Jeg har været for tøielig, jeg har gjort, hvad jeg vidste, var galt, og derfor, Morfar, — derfor har jeg sølet mig til!“

Fæstningen Helteborg.

„Nu blir det Krig!“ raabte Mathias, han kom støvlende ind, varm og rød, med Kulmustacher, Haneffjer i Huen og Træ-sabelen høit i Beiret.

„Gud bevare os!“ skreg gamle Anne, som feiede Gulvet, og blev saa forfrækket, at hun nær var falden omkuld. „Hvad er det, Mathias siger? Skal der bli Krig?“

„Ja vist skal der saa,“ sagde Mathias stolt og stat Sabelen i Beltet, som han bar om Livet. „Der skal bli Krig, saa det skal spørges over syv Kongeriger; men kjære Anne, giv mig en Skive først; det er saa vanskeligt at slaaes med en sulten Mave.“

„Hvad er det, jeg hører? blev Anne ved; hun var endnu lige forfrækket. „Krig er en stor Ulykke. Det er rigtig fælt, naar Mennesker dræber hverandre og brænder Byer og

Bygder og tramper ned Kornet paa Algeren? Er det virkelig muligt? Er Tyrken kommen?"

„Det forstaar sig,“ sagde Mathias og fik i det samme fat i Brødkurven inde i Skabet; han tog en drabelig Stive, smurte Smør paa den og begyndte at tygge af alle Kræfter. „Hele Gaarden vrimler af Tyrker,“ fortalte han, med Munden fuld af Mad. „Men vent, vi skal nok slaa dem paa Flugten. De lader nok være at tage Fæstningen Heltborg.“

„Hvis jeg forstaar et Ord af det altsammen!“ sagde gamle Anne, søpede Feieskarnet sammen paa Brettet og skyndte sig ud i Gaarden med det. Den gamle var nysgjerrig efter at se, hvad det kunde være for underlige Ting derude, og saa aabnede hun Døren med Hjertet i Halsen.

Og hvad saa hun? Intet andet end Skolegutter, som fyldte hele Gaarden, og i Hjørnet ved Plankeverket var der en stor Snefæstning, paa hvis Mure man netop nu stod en Fane op, bestaaende af en rød Halsbug, der vaiede paa Toppen af en anselig Gjerdestaur. Anne mumlede noget om „at male Fanden paa Bæggen“ og gik forarget ind igjen med det tomte Feiebret.

Hun saa ikke, at der bag Plankeverket stod en Sværm af syv Kvarter lange Krigere, som alle bar Halvmaaner af Papir fæstede med Knappenaale paa Ryggen; for andre Steder kunde man ikke godt sætte Maanen.

Disse var øiensynlig Tyrker og holdt paa at støbe Kugler, det vil sige lave Snebolde og stille dem i ordentlige Stabler op imod Plankeverket. De kristne derimod var inde i Gaarden og bar som Gjentjendelsestegn en Granbarqvist der var stiftet gennem et Knaphul i Trøien.

„Hvor er Generalen?“ spurgte en af de kristne, med et uroligt Blik mod den Kant, hvorfra man ventede Fienden. „Han er inde i Spisestuen og spiser Smørrebrød, Hr. Kaptein!“ svarede en anden, idet han gjorde Front og førte Haanden til Huen.

„Passer det sig for en General at spise Smørrebrød, naar Fienden rykker frem?“ spurgte Kapteinen but. „Ja, Hr. Kaptein! Det gjorde Sandels ogsaa,“ svarede den anden Kriger stolt.

„Sergeanten staar ikke og muffet, men kommanderer straks Chefen ud af Spisestuen,“ tog Kapteinen igjen til Orde i en myndig Tone.

„Skal ske,“ svarede Sergeanten. Men i det samme viste Generalen sig paa Trappen. Det første, han fik se, var det røde Flag paa Fæstningsmuren. „Hvem har understaaet sig at heise det blodrøde Flag paa Heltborg?“ raabte Generalen strengt. Intet Svar. „Hr. General,“ svarede endelig Kapteinen forlegen, „jeg laante Fanen af Brita i Kjøkkenet og betalte Laanet af Krigskassen. Jeg kunde ikke hjælpe for, at hendes Halsduge var rød.“

„Kaptein,“ sagde Chefen, „De forstaar Dem ikke mere paa Faner og Farver end Ratten. Er vi Korsfarer og Røvere, siden vi skal føre rødt Flag? Hvidt og blaat er vore Farver: det hvide fra vore Vintres Sne og det blaa fra vore blaa Søer.“ Og hermed fremtog Generalen af Brystlommen i sin Troie nogle Stykker slidt Flagduge, som hans Søster Sophie Dagen før havde traaklet sammen. Den røde Korsfarfane firedes ned og den blaa-hvide Fane vaiede et Dieblit efter paa Toppen af Gjerdestauren.

„Dyrkerne kommer! Alle Mand paa Post!“ raabte

Skildvagten ved Plankeverket. Nu blev der straks en sterkt Bevægelse i den kristne Armé. Hæren deltes i tre Afdelinger. To stillede sig ved Porten for fra begge Sider at modtage Fienden med en frygtelig Kugleregn, og den tredie Afdeling skyndte sig ind i Fæstningen, for at ordne dens Batterier og hist og her lappe paa Murene, hvor Sneen var for løs. Generalen havde sine Dine overalt, og den, som ikke var rask nok, fik uden Skaansel et Pus i Ryggen. Men Trommeslageren, lille Fritz, som ikke trostede sig til at bove sit syvaarige Liv for Wren, blev saa forstrækket over alt dette, at han lod Trommestikkerne falde, og retirerede ind i Hundehuset.

Tyrkerne var i Antal næsten dobbelt saa mange som de kristne, og derfor stormede de med freidigt Mod ind igjennem Porten. Hurra! Nu haglede den første Salve ned over dem! Tyrkerne standsede, og de mindste af dem begyndte at græde. Men deres Feltherre, Dschingis Khan, en lang Latinskolegut, forstod at indgyde dem Mod. De fyrede løs med en forfærdelig Kanonade af Snebolde. Forgjæves slog de kristne Trøietraverne op; Anfaldet var for heftigt, de begyndte at vige. I det afgjørende Dieblik berøede alt paa Trommen. Men Trommen, Trommen, som skulde oplive alles Heltmod, hørte man ikke noget til. Havde de kristne hørt Trommen, havde de troligvis seiret. Men forgjæves raabte Generalen paa sin Trommeslager; han sad stille og ubemærket inde i Hundehuset. „Den Forræder!“ raabte Generalen. Men det var der ingen Raad med. Fienden stormede ind, og skjønt de kristne med uforlignelig Tapperhed forsvarede hver Fodsbred af Gaarden, maatte de tilslut vige for Overmagten og trække sig tilbage bag Fæstningens

Bestrafungen Helsingborg.

1848

Mure. Generalen var ude af sig af Harmen. Men de seirende Tyrker skreg uafsladelig Hurra og marcherede rundt Gaarden med sine Trofæer fra Slagmarken: En Stovle, to Træsaaber, syv Huer og fjorten eller femten umage Udvanter.

Ku blev der en kort Baabenhvile, og den tyrkiske Pascha høitideligholdt Seiren, idet han med storartet Gavnildhed uddelte blandt Soldaterne en Mængde Hvedebrød, der var kjøbt for Krigskassens Regning. Derefter sendte han en Parlamentær, som i en myndig Tone opfordrede Fæstningen til at overgive sig paa Naade og Unaade. I modsat Fald skulde alle Mand springe over Klingen, hvilket betød, at alle skulde lægge sig ned og lade, som de var slagne ihjel.

Kommandersergeanten, som stod fremst paa Muren, syntes med rette, at dette var en uforstammet Begjæring, hvorfor han uden videre greb en Snebold fra Batteriet, sigtede og stød den overmodige Tyrk midt i Panden, saa at Huen fløi af og Tyrken tog tilbens det bedste, han havde lært.

„Det er imod Folkeretten!“ skreg Dschingis Khan for-tørnet. „Ja,“ raabte Kommandersergeanten, „men her gjælder Nævereiten;“ og i samme Dieblis peb en ny Snebold fra hans sikre Haand saa nær forbi Dschingis Khans Dør, at den stolte Seierherre med Rød og neppe bjergede Hovedet.

„Brav gjort, Sergeant!“ hørtes Generalens Røst. „Den, som understaar sig at tale om Kapitulation, blir skudt paa Flekken. Kommandersergeanten udnævnes herved til Løitnant, men“ — og her hævede Generalen sin Stemme, saa den hørtes over hele Gaarden — „Trommeslageren er en feig Stakkar og blir degraderet: han skal i Trænet!“

„Tapre Muselmænd!“ raabte Dschingis Khan. „Hører

J, hvad de siger, de Storstryderne? Jeg siger det ikke for at betale jer, men det siger jeg, at bag Blankeverket findes endnu en hel Kurv med Hvedebroð, og den første, som kommer over Fæstningsmuren, han skal — ja, jeg vil aldrig hedde Dschingis Khan, hvis han ikke skal faa hele Kurven til Foræring."

„Hurra! Leve Dschingis Khan!“ raabte alle Tyrkerne med en Mund og stormede mod Fæstningen. Men Heltborg var ikke saa let at tage som det ubefæstede Gaardsrum. Her haglede Kuglerne som Orter om Ørerne. Snart styrte en Tyrk, snart en anden ned fra Muren. Man kunde ikke længer bruge Kugler, man brødes, Mand mod Mand, faldt op paa hverandre, tumlede imod Muren, saa at store Stykker faldt ind, og hist og her hændte det, at en og anden blev lugget i al Stilhed, hvilket var baade imod Folkeretten, Næveretten og Krigsreglementet. Generalen og hans Folk gjorde alt, hvad der kunde forlanges af tapre Mænd uden Huer, uden Vanter, ja tildeels uden Støvler. Alle kjæmpede til sidste Mand, men ulykkeligvis var Tyrkerne overlegne. Det kunde ikke undgaaes, de fik endelig Overmagten. Allerede var Generalen fangen og Fanen revet ned, allerede stormede Fienden ind over Fæstningens Mure, da . . . ja da hørtes Trommen!

Bed dette uventede Signal tabte Tyrkerne Modet. De kunde ikke tænke andet, end at en ny kristen Armé var i Anmarsch bag deres Ryg — og over Hals og Hoved hoppede de ned fra Murene, tog tilbens og stansede ikke, før de var et godt Stykke udenfor Porten.

Generalen og hans Folk krøb, ilde tilredte, frem af Fæstningens Ruiner og kunde knap tro sine egne Dine, da

de saa lille Fritz komme trommende over Gaarden ganske alene. Men da han kom i Nærheden af Generalen, tog han Huen af, faldt paa Knæ og sagde: „Nu kan Generalen lade mig skyde, jeg har ikke fortjent bedre; jeg rømte fra Geledet, da Fienden rykkede frem. Det er bedre at blive skudt, end at degraderes og komme i Trænet. Ja, jeg hørte nok, hvad Generalen sagde, da jeg sad i Hundehuset, og da kvak det i mig, og det er sandt, at jeg er ræd for Tyrken, men jeg var endnu ræddere for at kaldes en feig Staffar. Derfor bed jeg Tænderne sammen og gik frem og fik fat i Trommestikkerne, og saa tænkte jeg: „De faar slaa mig, jeg trommer alligevel! Men saa traf det sig sliq, at de løb sin Vej selv.“

Generalen tog Trommeslageren i Ørerne, løftede ham høit op og kysede ham, saa det smeldte. „Kammerater!“ sagde han, „Trommeslager Fritz har reddet Heltborg og os alle. Jeg erklærer herved for hele Armeen, at Trommeslager Fritz er en ærlig Karl. Lad ham bli' et Hoved høiere, saa rummes han ikke mere i Hundehuset. Og det skal jeg sige jer, Gutter, at da vil han ikke heller krybe derind. Skal saa den Gut, som nogensinde kryber i Hundehuset, naar det gjælder at redde Heltborg! Men Væ være den, som heller vil lade sig slaa ihjel, end kaste bort Trommestikkerne, naar det gjælder at staa og falde for Fædrelandet!“

Aksel og Stine.

Første Eksamensdag.

Stine bliver eksamineret i matematisk Geografi.

Aksel (ved Bogen; strækker sig og gaber). Burred, Roffen furred, Regnen pletter fra Tagrenderne, Mørket fer ind igjennem Ruderne, og Mama og Papa kommer ikke hjem paa en Stund. Kvelden er faa lang; hvad skal jeg mere mig med? Nu ved jeg, hvad jeg vil gjøre. Jeg slaar mine Bøger sammen, purred op i Haaret forat fe lærd ud, og faa eksaminerer jeg Stine i matematisk Geografi. Noget maa man gjøre med fin Lærdom her i Verden. — Maa, Stine, kan du fige mig: Hvoraf kommer Dag og Nat?

Stine (ved Roffen). Deraf, at Solen gaar op og ned.

Aksel. Na langt fra, det fer bare faa ud. Solen gaar slet ikke; det er Jorden, som gaar.

Stine. Hvad er det, han figer? jeg maa da vel fe med mine egne Dine, at Solen gaar.

Aksel. Jo pyt! Hvor stor tror du, Solen er?

Stine. Jeg tænker, hun kan være omtrent som en ordentlig Melkeeringe.

Aksel. Na haa! Den er meget større end hele Jorden.

Stine. Hvem har sagt Alfjel det? Har han været i Solen?

Alfjel. Nei, men jeg har læst det i Bøgerne. Hvorledes tror du, Jorden ser ud?

Stine. Den er rund.

Alfjel. Det var ret. Er den rund som en Pandefage eller rund som en Kugle?

Stine. Som en Pandefage.

Alfjel. Nu skjød du Bom. Den er rund som en Kugle.

Stine. Og det vil han indbilde mig! Hvad er det for en Skøier, som har sat den Skronen i ham!

Alfjel. Hør nu, Stine! vær nu ikke enfoldig. Du har jo hørt, at man kan seile rundt Jorden. Og paa den anden Side, lige under vore Fødder, bor der Mennesker ligesom vi.

Stine. Na nei, aa nei da! Saa maatte de jo staa paa Hovedet og falde ned.

Alfjel. De falder alligevel ikke, ser du; Tyngdeloven drager dem mod Jordens Midtpunkt.

Stine. Saa! Forsøg bare at gaa med Fødderne mod Taget, saa skal vi se, hvor han drages hen.

Alfjel. Ja, det er en anden Sag, skjønner du. Og fordi Jorden er rund, ruller den omkring sin Akse. Deraf kommer Dag og Nat.

Stine. Hvad ruller Jorden omkring? om Alfjel? Saa er det intet Under, at Alfjel blir ør i Hovedet. Hvis jeg kjendte Jorden vore sig under min Fødder, blev jeg søsyg.

Alfjel. Du mærker det ikke, for Jorden er saa uhyre

meget større end du. Hvor langt tror du, det er til Maanen?

Stine. Na, det er forskjelligt, det. Naar den er helt nede ved Skogbrynet, kan man næsten faa Tag i den med en stikkelig Ildtang.

Aksel. Jeg havde aldrig troet, at du var saa dum, Stine; der er 37,000 Mile fra Jorden til Maanen.

Stine. Det var svært. Hvad er det for en Landmaaler, der har regnet det ud?

Aksel. Det har de lærde gjort; jeg kunde nok ogsaa gjøre det, hvis jeg havde en større Tavle.

Stine. Du er vist svært lærd. Jeg er aldeles forfærdet over din Lærdom.

Aksel. Ja, ser du, Stine, naar man læser meget, saa blir man klogere end andre Mennesker. Da siger man ikke saadanne Dumheder, som at Jorden er rund som en Pandekage.

Stine. Jeg tænker ikke, Aksel havde saa meget imod det, naar der var Sukker paa, og han havde en rigtig god Bordkniv.

Aksel. Du snaffer, som du har Forstand til. Jeg kan sætte dig fast, hvor jeg vil; det kan ikke du gjøre med mig.

Stine. Saa? jeg faar vel tro ham, siden han selv siger det. Kan han sige mig, hvor langt der er til nærmeste Sogneskirke?

Aksel. Ja, ser du, Stine, havde jeg bare været der, saa skulde jeg sige det paa en Prib. Jeg tænker, der er tre eller fire Mil.

Stine. Jo vist, der traf han det; der er bare en halv Mil, naar man gaar over Skogen.

Atsel. Det er ingen Kunst, naar man ved det forud. Det var bedre, du hentede mig et Stykke Smørrebrød, Stine.

Stine. Vent lidt; hvoraf bestaar Smørrebrød?

Atsel. Af Smør og Brød.

Stine. Hvoraf faar man Smørret?

Atsel. Man fjerner Fløden.

Stine. Hvoraf faar man Fløden?

Atsel. Af Melk i Melkeringen.

Stine. Paa hvad Maade?

Atsel. Paa hvad Maade? der blir Fløde af Melken.

Stine. Ja vist, men hvorledes gaar det til?

Atsel. Det gaar til paa den Vis, at Melken blir Fløde.

Stine. Ja, ja, men hvorledes gaar det til?

Atsel. Hvorledes det gaar til?

Stine. Ja, sig mig det.

Atsel. Der blir Fløde af Melken.

Stine. Se saa, nu satte jeg ham fast igjen; han har ikke Greie paa det, som han ser hver eneste Dag. Han ved, hvorledes Solen og Maanen ser ud, men han ved ikke, at det fede i Melken stiger op, fordi det er lettere og løber sammen; det er det, vi kalder Fløde.

Atsel. Ja, men fjære, det er Smaating det der.

Stine. Sig mig da, hvorledes man faar Brød? det er vel ingen Smaating, skulde jeg mene.

Atsel. Man bager det af Mel.

Stine. Hvoraf faar man Mel?

Atsel. Af Korn, som males i Kværnen.

Stine. Hvorledes faar man Korn?

Aksel. Det vokser paa Algeren.

Stine. Fortæl, hvad man gjør med Kornet.

Aksel. Man maler det til Mel.

Stine. Det har du jo alt sagt. Men hvad gjør man med Kornet paa Algeren?

Aksel. Det vokser — og saa tager man det.

Stine. Er det det hele?

Aksel. Og saa maler man det, og saa bager man det.

Stine. Se, hvor han søger at sno sig fra det! Det der har du jo sagt altsammen. Ved du ikke mere om Kornet?

Aksel. Mere? Man spiser det som Smørrebrød.

Stine. Se saa, nu sidder han fast for anden Gang. Du ved ikke, at man gjøder og pløier Algeren, saar Kornet, bjerger det, naar det er modent, tørrer det i Staffer og tærsker det paa Laaven. Jeg skal sige dig en Ting: hvis alt det var ugjort, saa vilde Aksel aldrig i denne Verden faa smage en Bid Smørrebrød.

Aksel. Det var ogsaa en stor Kunst at vide det! Det ved jo enhver Bondegut.

Stine. Ja, men Aksel, som har været i Maanen, ved ikke, hvorledes hans Smørrebrød er skabt. Hvad duer hele din Lærdom til, naar du ikke har noget at spise?

Aksel. Jeg kan faa Mad for Penge.

Stine. Ja, men du kan ikke spise Pengene. — Der maa ogsaa være nogen, som forstaar at lave Brød. Og siden ingen har saa stor Forstand, at han kan skjønne alting, saa faar en være glad til, at en skjønner noget, om der ogsaa findes andre Ting, som en ikke forstaar.

Aksel. Tror du maaske, at man slet ingenting lærer af Bøgerne?

Stine. Jo bevares! Nogle lærer af Bøger, og andre lærer af Livet. Den ene Kunsten er ligesaa lidet at foragte som den anden, og ingen af dem har Lov til at være hovmodig.

Aksel. Men, kjære Stine . . .

Stine. Se saa, nu hører jeg Papa og Mama komme.

Anden Eksamensdag.

Europafartet.

Aksel og Stine sidder igjen sammen en Aften; Aksel er færdig med sine Løkker og ved ikke, hvad han skal tage sig til. Stine harper Garn.

Aksel. Kan du sige mig, Stine, hvad jeg har her foran mig paa Bordet?

Stine. Jeg ser nok, det ikke er et Skilderi, og en Bog er det ikke heller, men det er fuldt af Streger, og der staar noget trykt. Skal det forestille et Hus?

Aksel. Hvad? ved du ikke, at det er et Kart?

Stine. Et Kart? Hvad er det?

Aksel. Det skal jeg sige dig: Paa et Kart tegner man Verdensdele og Lande og Have, og Elve og Søer og Bjerger. Ser du, her er et stort Hav, som kaldes det atlantiske Ocean.

Stine. Skal det være et Hav? Det er jo ikke blaat engang, og jeg ser hverken Skib eller Bølger. Det maa nok

ikke være stort det Hævet, siden det kan rummes paa et saa lidet Stykke Papir. Der er ikke saa meget som en Baad engang, langt mindre noget stort Skib.

Aksel. Jo men er der Skibe, det kan du lide paa. Her langt borte er Asien. Ved du, hvad Asien er?

Stine. Skal det være et Åsen, det der?

Aksel. Ti nu pent stille, Stine! og hør efter, saa skal jeg være din Lærer. Vær bare artig og flittig, min lille Ven, saa skal du nok blive flink.

Stine. Snak bare væk! Jeg skal være ligesaa umællende som det Åsen, han snakker om.

Aksel. Jeg tænker, det er bedst, vi holder os til Europa; for dette er et Europakart. Europa, ser du, er en Verdensdel, og her kommer man gennem Gibraltar-Strædet ind i Middelhavet; der faar man Salt. Og her kommer man gennem Dardanellerne og Bosporus ind i det sorte Hav . . .

Stine. Jeg synes, det er hvidt?

Aksel. Her er Krim, og her er Tyrkiet . . .

Stine. Nei se! Bor Tyrken der? Det var et ynkkelig lidet Land! Det er intet Under, at han er saa forslugen efter de smaa Børn, som Frimurerne salter og sender ned til ham.

Aksel. Hvad er det nu for Ammestuehistorier du kommer med, Stine! Forresten er Tyrkiet ikke saa lidet, som det ser ud til. Men her er Punktum. Vi kommer ikke længer Sjøveien. Derfor tror jeg, det er bedst, vi reiser Landeveien tilbage. Her kommer vi ind i Ungarn, og dette er Østerrige. Her er Grækenland, der vokser Korinter, og

her er Italien, der plukker man Apelsiner, ligesom man plukker Rognebær hos os. Her er Schweiz og her er Tyskland . . .

Stine. Ja saa, Tyskland? der faar man tyff Sæbe og tyffe Øbler.

Aksel. Ja, og meget andet, kjære Stine. Her er Frankrige . . .

Stine. Hvad siger du, er det Frankrige? Der faar man franske Vine og Franskbrød og franske Kavringer. Liker du franske Kavringer?

Aksel. Ja, til Kaffeen. Her er Spanien; der faar man Rosiner og Krafmandler . . .

Stine. Og spansk Humle og spansk Beber og Spansk-rør og spanske Fluere og spanske Faar. Man faar mange rare Ting i Spanien.

Aksel. Nu tænker jeg vi gaar tilsjøs igjen. Net som det er, saa kommer vi til England. Er du ræd for Engelse-mændene, Stine?

Stine. Ræd er jeg just ikke, men det er forunderligt, at de skal gaa i røde Bukser. Fra deres Land faar man ogsaa meget godt, Kaffe og Sukker . . .

Aksel. Nei, Mor! Kaffe og Sukker faar man fra Amerika, som ligger paa den anden Side af det store Hav der; men undertiden henter man det fra England, som igjen faar det fra Amerika. I England faar man . . .

Stine. Vent, lad mig sige det. I England faar man engelsk Garn, engelske Strømper, engelske Synaale, engelsk Salt, engelsk Plaster og den engelske Syge. Den gi'r man nok ikke meget for.

Aksel. Jeg ved ikke rigtig, hvorledes det er med den engelske Syge. Den tales der ikke om i min Geografi. Nu

feiler vi gennem Kanalen. Her tilhøre har vi Belgien, og der er Holland.

Stine. Der faar man hollandsk Lærred.

Åksel. Ja, og hollandske Dufater og hollandsk Ost. Derborte ser vi Skotland og Irland og endnu længere borte Island.

Stine. Jeg drak³ islandsk Mos en hel Sommer, da jeg havde ondt for Brystet.

Åksel. Nu kommer vi ind i Nordsjøen. Der fanger man Ludefisk.

Stine. Hvad siger du? Naa, den Gangen kom du nydelig fra det, saa lærd du er. Ludefisk hedder al tørret Fisk, som man lægger i Lud, og det kan være baade Torst og Lange og andre Sorter, ja til og med Gjedde Du kan selv være en Ludefisk.

Åksel. Jeg vil bare sige dig, Stine, at det er høist upassende at tiltale sin Lærer som du gjør, naar man gaar i Skole. Stil dig hen i Skammekrogen derborte ved Kafelovnen.

Stine. Na, vær nu ikke vond, Skolemester! Jeg skal aldrig mere kalde ham for en Ludefisk.

Åksel. Det faar gaa for denne Gang; du skal slippe med en Advarsel. Hvor stansede vi? Jo, i Nordsjøen. Her feiler vi ind gennem flere store Stræder. Først gennem Rattegat . . .

Stine. Ratte . . ., hvad for noget?

Åksel. Rattegat.

Stine. Det skal jeg huske paa, naar jeg næste Gang har Brug for et Navn til en Kat.

Åksel. Hys! Har du alt glemt Skammekrogen? Først

gjennem Kattegat, saa gjennem Skagerak, saa gjennem Dre-
fund, hvis vi ikke hellere vil seile gjennem Store- eller Lille-
Belt. Her tilvenstre har vi Norge . . .

Stine. Derfra faar man norst Sild. Naar jeg rig-
tig skal traktere vor bedste Ko, saa gi'r jeg hende norst Sild.

Aksel. Og tilhøire har vi Danmark.

Stine. Vi har fire danske Høner i Hønschuset, og de
verper bedst af hele Rodilsjen.

Aksel. Danmark er et lidet, prægtigt Land, Stine.
Der bor „den tapre Landsoldat.“ Se her, det store Landet
her i Nord, det er Sverige. Ved du noget om Sverige?

Stine. Der bor Kongen.

Aksel. Der findes mange Konger, kjære! Nu kommer
vi ind i Østerfjøen. Der horte er Preussen og endnu læn-
gere horte er Polen. Saa kommer vi til Rusland. Hvad
ved du om Rusland?

Stine. Der bor Keiseren.

Aksel. Du er sprænglærd! Kan du sige mig, hvad
dette er for et Land her længere i Nord?

Stine. Ikke, om jeg stod paa Hovedet.

Aksel. Jo, ser du, det er Finland.

Stine. Na, reis til Blotshjerg. Den vesle Papiers-
lappen skalde være Finland? Hvor kan du snakke saa dumt!

Aksel. Stine, hvis du ler af Finland, faar du Stryg!
Jungen faar Lov at le af Finland.

Stine. Det er af Aksel, jeg ler. Tænk dig nu bare
en Smule om! Haven her udenfor ligger i Helsingfors,
Helsingfors er i Finland, saa maa da vel Finland være
større end baade Haven og Helsingfors. Men nu er Aksels

Kart mindre end Haven og meget, meget mindre end Helsingfors. Saa kan jo Njels Kart ikke være Finland.

Njels. Jeg havde aldrig troet, Stine, at du var saa dum! Kan du da ikke forstaa, at Kartet er i formindsket Maalestof?

Stine. Na, maal mig her og maal mig der! Jeg forstaaer saa meget, at om jeg tager den mindste Kalv fra Fjøsset, rummes den ikke paa Njels Kart; og alligevel skal Njels Kart være et stort Land. Det maa en Kalv forstaa, at det er umuligt.

Njels. Du kan selv være en Kalv.

Stine. Det har vi alle været, da vi var saa store som Njels. — Men du faar se at forklare mig det.

Njels. Jeg har jo forklaret dig det, men du skjønner ingenting. Du er det værste Fæhoved, jeg nogensinde har havt at gjøre med.

Stine. Jeg skal sige dig en Ting, som du kan lægge dig paa Minde. Naar du vil lære fra dig, saa maa du have Taalmodighed og snakke efter deres Forstand, som du skal lære. En stopper ikke Lærdom i Mennesker, som en stopper Kjødmad i en Pølse.

Njels. Mener du? Kanste du har Ret. Nu skal jeg skrive i Karakterbogen. Særdeles vel fornøiet kan du ikke vente?

Stine. Jeg skal være særdeles vel fornøiet med hvad jeg faar.

Njels (skrifer):

Stine er ikke langt fremme for sin Alder, men ved utvættelig Flid kan det maaske lykkes hende at indhente det forsømte. Med hendes Opførsel har jeg i det hele

taget været nogenlunde vel fornøiet. Hendes Forstand er ubegribelig.

Åksel · Strøm.

Tredie Eksamensdag.

Stor Eksamen i alle mulige Fag.

Nogle Uger efter den foregaaende Samtale sidder Åksel, som netop er bleven færdig med en Melkeringe, igjen og passiarer med Stine; han er endnu lærdere end før, men ved heller ikke nu, hvad han skal bestille; Stine karder Uld, som hun efter hvert lægger ned i en stor Kurv.

Åksel. Kan du huske, Stine, da jeg eksaminerede dig i matematisk Geografi?

Stine. Nei, det kan jeg ikke huske.

Åksel. Du har en daarlig Hukommelse. Kan du huske, da jeg eksaminerede dig i Europa-Kartet?

Stine. Ja, det var dengang, du viste mig det sorte Hav, som var hvidt. Det er forfærdeligt, hvor lærd Åksel er, og lærdere blir han, naar han bare spiser dygtig.

Åksel. En blir ikke lærd, fordi en spiser, men fordi en læser.

Stine. Hvad skal nu al den Læsningen nytte til! Jeg undres paa, om Menneskene bli'r saa meget klogere, fordi de læser saa forstræffelig meget.

Åksel. Det forstaar sig, Stine. Den som er lærd, han er ogsaa klog.

Stine. Ja, det tror jeg nu slet ikke, skal jeg sige dig.

Jeg husker Johannes Munk, som siden blev Rektor. Han gik engang ud, da det styrtregnede, med Paraplyen under Armen. Saa blev han vaad, det forstaar sig, og saa stjendte han paa sin Søster, fordi hun havde glemt Paraplyen; det var fordi han gik og spekulerede paa, hvad Regn hed paa Latin.

Alfel. Det hedder pluvia, Genitiv pluviae, er Feminin og gaar efter første Deklination. Men er det rigtig voldsomt Regn, saa hedder det imber, Genitiv imbris, er Maskulin, og gaar efter tredje Deklination. Og Jupiter kaldtes Pluvius, fordi han regnede.

Stine. Men naar Bitter regner, blir Affel vaad, det er sikkert, hvis han ikke har Paraply eller en god Regnkappe. Hvad Nytte har du saa af plura og plura og hele Latinen?

Alfel. Jeg kan læse Cornel og Cicero og Vergil, og saa blir jeg Student, og naar jeg er Student, kan jeg bli alt, hvad jeg vil. Forresten hedder det ikke plura, men pluvia. Det kunde du have faaet et stort Kryds for i Stilebogen. Jeg skulde have lyst at lære dig at deklinere.

Stine. Nei, mange Tak, jeg vil hellere karde Ud. Sig mig, kan Affel bli Prest?

Alfel. Ja vist kan jeg det.

Stine. Naa ja, kan du bli Prest, saa maa du gjerne kludere Nat og Dag for mig. Du har vel lært en hel Mængde Ting? Hvad er det for noget, du har lært?

Alfel. Jeg er begyndt at komme ind i Videnskaberne.

Stine. Naa, det var jo prægtigt. Hvad er Videnskaberne for noget forresten? Er det ogsaa Latin?

Aksel. At du kan spørge saa dumt, Stine! Videnskaberne, det er alt, hvad man ved.

Stine. Naar Videnskaberne er alt, hvad en ved, saa er jeg ogsaa inde i Videnskaberne.

Aksel. Jo vist! For det første ved du saa stræffelig lidet, og saa har du desuden ikke lært det af Bøger. Det er en stor Forskjel, ser du.

Stine. Jeg ved, hvorledes man skal dyrke Jorden og stille Kreaturerne og kjerne Smør og bage, brygge, vaske, spinde, hægle, farde og sy Klæder og væve Lærred og strikke Strømper, og saa kan jeg Katekismen til og med femte Part udenad. Saa forfærdelig meget er det just ikke, men det er altid saa meget, som jeg behøver af Videnskaberne.

Aksel. At du kan være saa uhyre enfoldig, Stine! Det er jo slet ikke Videnskaber. Husker du, hvor galt det gik dig i matematisk Geografi?

Stine. Ja, nu husker jeg, at Aksel vidste, hvor langt det var til Maanen, men han vidste ikke, hvad hans eget Smørrebrød var gjort af.

Aksel. Vent, nu skal jeg rigtig vise dig, Stine, hvor enfoldig du er, naar du tror, at du er inde i Videnskaberne. Hvad ved du om Filosofien?

Stine. Ikke meget.

Aksel. Filosofien, ser du, er den Videnskab, som lærer os at tænke. For Eksempel: Naar det regner, blir alting vaadt; Cajus gaar ud i Regnet, altsaa blir Cajus vaad.

Stine. Men hvis Cajus har Paraply?

Aksel. Ja, saa er det Paraplyen, som blir vaad.

Stine. Na nei, aa nei, Aksel! For alt det Hovedbrød du har til ingen Nytte. Nu skal det være Filosofi, at

Cajus blir vaad, og saa blir ikke Cajus vaad heller. Tænke kan jo ethvert Menneſte, ſom har ſin ſunde Forſtand.

Ukſel. Det kommer an paa, hvorledes man tænker. Jeg ſkal tage et Ekſempel. Hvad ved du om Filologien?

Stine. Det var et forfærdeligt Ord. Det er svært ſaa ſillet de er, alle dine Videnskaber.

Ukſel. Hys! Filologi er det, at man kjender et eller flere Sprog rigtig tilbunds.

Stine. Jeg kan ſvenſk og finſk, baade prentet og trykt; det har jeg lagt mig efter i fem og fyrgetyve Aar, ſaa der tænker jeg nok, jeg er ſtivere end du; og jeg har hjulpet mig uden noget Slags Filogi. Se ſaa! Nu fik jeg endelig Ordet frem.

Ukſel. Det er nok en deilig Maade du kan ſvenſk paa! Prøv at deklinere Menneſte. Hvad hedder det i Vokativ?

Stine. Sludder! der er ikke noget Menneſte, ſom hedder Vokativ.

Ukſel. Det hedder: Menneſke!

Stine. At Menneſke hedder Menneſte, det kunde jeg ogsaa have ſagt. Menneſket er altid ſig ſelv ligt.

Ukſel. Ikke i Pluralis! Der hedder det Menneſker. Er Menneſke Subſtantiv eller Adjektiv?

Stine. Det ved jeg ikke; jeg ved bare, at Menneſket er en ſkrøbelig Ting her i Verden.

Ukſel. Naar du ſelv ſiger, at Menneſket er en Ting, ſaa burde du vide, at det er Subſtantiv. Konjurer ſpiſe!

Stine. Hvad for noget? ſpiſe?

Ukſel. Ja, Verbet ſpiſe. Hvad hedder det i Perſektum? Naa? Det hedder: Jeg har ſpiſt.

Stine. Ja ſaa! Saa ſkal jeg tage af Bordet.

Aksel. Kan du ikke forstaa, at det er Perfektum?
Hvis det var Imperfektum, saa vilde det hedde: Jeg spiste.

Stine. Det sees paa Melferingen.

Aksel. Jeg spiste, du spiste, han spiste, vi spiste, I spiste, de spiste. I Pluskvamperfektum hedder det: Jeg havde spist, og i Futurum: Jeg skal eller vil spise.

Stine. Endnu mere? Jeg syntes, han kunde være mæt nu. Det var en forfærdelig Appetit.

Aksel. Jeg vædder paa, du ikke ved, hvad spise hedder i Imperativ.

Stine. Naa, lad mig høre!

Aksel. Der hedder det: spis!

Stine. Mange Tak.

Aksel. Sig mig, hvad spise hedder i Fortids Particium.

Stine. Jeg orker ikke mere. Det er saa mange Retter; det er jo et helt Kalas.

Aksel. Det hedder spist og er forresten et svagt Verbum.

Stine. Na nei da, Stakkar! Er det svagt?

Aksel. Hvad Taledele er aa?

Stine. Er aa ogsaa Latin?

Aksel. Nei, men jeg vil vide, hvad Slags Ord det er; til hvilken Ordklasse hører det?

Stine. En kan vel kjende Ordene, om en ikke ved, hvad Klasse de gaar i.

Aksel. Na er en Interjektion. Ved du, hvad en Interjektion vil sige?

Stine. Reis til Blosbjerg! Man kan bli' ør i Hovedet.

Aksel. Nu ser du, hvor lidet du ved, Stine. Du er saa forfærdelig uvidende, at den mindste Gut i første Klasse ved mere end du, og saa tror du, at du kjender Videnskaberne!

Stine. Ingen kan vide alting. Aksel er selv saa uvidende i mine Ting, at han ikke kan seie et Gulv ordentlig. Vor Herre har stillet det saa godt, at vi ved lidt hver. Og er der nogen, som ved meget, saa faar han ikke bli altfor fry for det. Der er alligevel mangt, han ikke ved her i Verden.

Aksel. Tro ikke, at du slipper for saa godt Kjøb. Jeg skal bevise, at du ikke kjender dit eget Arbeide engang.

Stine. Na haa! Prøv!

Aksel. Det skal jeg bevise med Matematik. Du ved kanske ikke, hvad Matematik er, din Stakkar?

Stine. Nei, det ved jeg aldeles ikke, og jeg er lige god Kristen for det; i hele Katekismen findes der ikke et eneste Ord om Matemat . . ., hvad var det nu det hed?

Aksel. Matematik. Det er den Videnskab, som lærer os at regne ud alting.

Stine. Naa, regn saa ud, hvad Veir det blir imorgen.

Aksel. Det hører ikke hid. Den Videnskab hedder Meteorologi eller Læren om Veir og Vind.

Stine. Det gaar nok med den, som med hans Filosofi. Cajus skulde bli vaad, men han blev det ikke. Kan du skaffe vakkert Veir, saa burde du rejse om i Landet i Høaannen paa offentlig Befostning.

Aksel. Med Matematik kan jeg regne ud, naar det blir Solførmørkelse. Hvad siger du om det?

Stine. Det er ingen Kunst, for det staar trykt i Almanacken et helt Aar iforveien.

Aksel. Du er morsom! Det har han regnet ud, som skriver Almanacken, ellers kunde det jo ikke staa der.

Stine. Jo, det skal du faa mig til at tro! Regn nu ud, hvad vi faar til Middag imorgen. Blir det Kjød eller Fisk?

Aksel. Det bryder jeg mig ikke om at regne ud, men jeg skal sige dig, hvor hoit Kirketaarnet er.

Stine. Ja, hvis du klatrede op til Hanen, og har en Snor, som rækker ned til Marken.

Aksel. Na, langt fra! Jeg sætter en Stof i Marken, og lægger en anden Stof skraat op imod den, saa jeg faar et Triangel. Ved du, hvad Triangel vil sige?

Stine. Nei, ikke om han slog mig ihjel.

Aksel. Du ved da heller ikke en Snus, Stine. Et Triangel er en Trekant, med tre Sider og tre Vinkler.

Stine. Ja saa.

Aksel. Det er ikke værdt, du gir dig ikast med Geometri, naar du ikke ved, hvad et Triangel vil sige. Jeg skal alligevel forklare dig, hvad en Linie og en Cirkel er. En Linie er en Længde uden Bredde, og en Cirkel har hverken Begyndelse eller Ende.

Stine. Akkurat sliig vil det komme til at gaa med Aksel; gi'r du paa med denne umenneskelige Lærdommen, saa blir du tilsidst en Længde uden Bredde, og du kommer til at spekulere saa, at der hverken blir Begyndelse eller Ende.

Aksel. Du render dig fast i Geometrien, Stine, du render dig fast i Geometrien! Nu skal jeg perse dig i Aritmetikken.

Stine. Naa, hvad er nu det igjen?

Aksel. Det er Regnekunsten. Kan du den store og den lille Tabel? Otte Gange otte, hvad blir det?

Stine (rapt). Fire og seksti.

Aksel. Rigtig. Subtraher syv derifra.

Stine. Syv derifra er syv og femti.

Aksel. Naa, adder femten til syv og femti.

Stine. To og sytti.

Aksel. Nei, se bare! Du har Anlæg for Aritmetikken. Hvor har du lært dig at addere og subtrahere?

Stine. Trahere kan jeg ikke, men sagtens har jeg solgt nogle Kander Mælk i mine Dage, og saa maa jeg vel kunne regne til Husbehov.

Aksel. Nu skal jeg prøve dig i Division. Dividenden er seksti, og Divisor er fem; hvad blir saa Kvotienten?

Stine. Kvotienten?

Aksel. Ja, fem i seksti, hvad blir Kvotienten?

Stine. Kommer du nu med din Latin igjen! Hvad er Kvotienten for noget? Faar en Betaling for den?

Aksel. Det hender nok undertiden. Kvotienten blir 12. Lad os forsøge med Reguladetri. Naar et B \ddot{u} Smør koster 9 Kroner, hvad koster saa 8 Skaalpund.

Stine (rafft). 6 Kroner.

Aksel (regner paa Tavlen). 12 Skaalpund forholder sig til 8, som 900 Dre til x . . .

Stine. Læg bare Griffelen bort; jeg er sikker i min Sag.

Aksel. (har regnet). Det er rigtigt.

Stine. Nu skal jeg sætte et Regnestykke op for Aksel. Træk en Fjerdedel fra det halve af en halv Kalv; hvormeget er der saa igjen?

Aksel (spekulerer). En Fjerdedel.

Stine. Nei, der er ingenting igjen, ikke saameget, som jeg kunde made en Kat med. Hvor var du nu henne med din Nitamerika?

Aksel (forlegen). Det var bare et Aneb af dig, Stine. Men hvad ved du om Botanikken?

Stine. Ikke et Gran, saavidt jeg mindes. Er det ogsaa noget, som hverken har Begyndelse eller Ende?

Aksel. Botanikken er Læren om alleflags Bækster. Kan du sige, hvad Birken hedder?

Stine. Hvad skulde den hedde andet end Birk?

Aksel. Den hedder *Betula alba*, Rognetræet hedder *Sorbus aucuparia*, Kræklingen hedder *Empetrum nigrum*, Stedmorsblomsten hedder *Viola tricolor* . . .

Stine. Hvad hedder da tørret Græs?

Aksel. Det er ikke nogen særskilt Bækst.

Stine. Saa, mener du det? Jeg skal sige dig, at tørret Græs falder man Hø.

Aksel. Græsset bestaar af mange Slags Bækster; du kunde ligesaa gjerne spørge, hvad Skogen er for en Bækst.

Stine. Jeg blir ikke klogere, om jeg ved, hvad en hel Mængde Ting hedder paa Latin. Sig mig heller, hvad de duer til. Hvad duer Birken til?

Aksel. Den duer til Bed og Koste . . .

Stine. Og til Vidjer og Ris til Skolegutter. Hvad duer Mosen til?

Akfel. Der findes mangeslags Mos.

Stine. Naa, hvad duer de til?

Akfel (forlegen). De klæder Bjergene.

Stine. Na, Bjergene fryser ikke, de klarer sig nok uden Overfrakke. Naa, hvad duer Moserne til?

Akfel (forarget). Til ingenting — ligesom dine Spørgsmaal.

Stine. Na jo; hvis der ikke var Bægmos i Bæggene, vilde Akfel fryse om Vinteren. Hvor Stogen er slut, brænder man Torv fra Torvmosen. Islandsmosen er god for Brystshyge, og af den kan man bage Brød. Uden Kendsdyrmosen vilde Kendsdyr og Lapper sulte ihjel.

Akfel. Sig mig: Er Moserne Fanerogamer eller Kryptogamer?

Stine. Sig mig heller, hvad man gjør med Linet, før det kan blive til Skjorte til Akfel?

Akfel. Til hvilken Klasse hører Linet? hvormange Støvtraade har det?

Stine. Na nei, aa nei, han vil forstaa sig paa Lin og har kanske aldrig i sit Liv seet en Hægler.

Akfel. Hvoraf faar man Bomuld?

Stine. Af Sauerne ved jeg, ligesom anden Uld.

Akfel (triumferende). Af Sauerne! Nei, Stine! Hvad hjælper det, at du hægler og karder, naar du ikke engang ved, at Bomulden vokser paa Trær i Amerika!

Stine. Det skal du faa mig til at tro! Kanske Sauerne ogsaa vokser paa Trær, ligesom Furukongler?

Akfel. Ved du hvad Zoologi er?

Stine. Na, jeg bryder mig ikke om al din forfærdelige Lærdom.

Aksel. Det er Læren om Dyrene, og under den Videnskab hører dine Sauer og Griser og Kalder.

Stine. Jeg skal nok passe dem uden din Sologris.

Aksel. Du kjenner hverken Ordener eller Slegter. Du ved ikke engang, hvilke Dyr der drøvtygger.

Stine. Kan du se Hesten i Munden og vide, hvor gammel den er?

Aksel. Nei, men kan du sige mig, hvilke Dyr der har Rygrad?

Stine. Ryg har de vel alle, ved jeg.

Aksel. Na langt fra! Fluen f. Eks. har ingen Rygrad. Kan du sige mig, hvad Menneftet er? Er det Pattedyr, Fugl, Fisk, Krybdyr, Leddyr eller Bløddyr?

Stine. Gud bevare mig, vil Aksel gjøre Menneftet til Fæ nu? Det er vel saa, at vi er skrøbelige Ting, men jeg tænker alligevel, at vi har noget igjen af Guds Billede.

Aksel. Saaledes snakker man, naar man er saa forførdelig uvidende som du, Stine! Menneftet er et Pattedyr, det kan du aldrig bestride.

Stine. Jy, skam dig, Aksel! at du kan tale sliq. Du ved snart ikke, enten du er Fisk eller Fugl. Kanskje du er en Brems, siden du surrer saa forstrækkelig.

Aksel. Og du er en Blinding, som en kan fange, hvad Dieblif en vil! Nu skal jeg prøve dig i Historie. Jeg undres paa, hvorledes du klarer dig der.

Stine. Jeg kan fortælle mange Historier, hvis det kommer an paa det. Klokkeren kunde fortælle Historier en hel Vinterkveld, han, og undertiden löt han, saa det forsløg.

Aksel. Det er en anden Sag med Verdenshistorien; der maa hvert Ord være den rene Sandhed.

Stine. Ja, ja, fortæl nu Verdenshistorien da. Jeg orker vel altid at høre.

Ukfel. Egesom det var gjort paa en Kveldstund! Naar døde Kyrus?

Stine. Det Navn kan jeg ikke mindes, at jeg har hørt før. Var han ogsaa et Pattedyr?

Ukfel. Kyrus døde 525 før Kristi Fødsel og efterfulgtes af sin Søn Kambyjes. Forresten blev Kyrus hals-hugget, og Dronning Tomyris lagde hans Hoved i et Kar med Blod.

Stine. Har ikke Verdenshistorien noget bedre at fortælle, saa gi'r jeg ikke to Dre for den. Fy, det er jo værre, end naar man slagter en Okse.

Ukfel. Na, der findes meget andet i Verdenshistorien. Kan du f. Eks. regne op Verdens syv Underverker?

Stine. Alt, hvad Gud har skabt, er et Underverk; thi det er skabt af intet.

Ukfel. Kolossen paa Rhodos, Semiramis's hængende Haver, Dianas Tempel i Ephesus, Memnon's Støtte, Ægyptens Pyramider, Fyrtaarnet ved Alexandria — og — og —

Stine. Det syvende Underverk er Ukfel, som er et Pattedyr og endnu vil vide mere end vor Herre.

Ukfel. Nei, nu mindes jeg det: Kong Mausolus's Grav.

Stine. Det var ogsaa noget! En Konge i sin Grav er ikke en Smule bedre end Ukfel og jeg. Men siden du er saa sprænglærd i Verdenshistorien, saa kan du vel sige mig, hvad Abrahams Far hed?

Ukfel (forlegen). Abrahams Far? Han var af Noahs Slegt.

J. S. HENNINGSEN 4-18

Stifet og Stine.

Stine. Ja, hvorfor ikke af Adams ogsaa? Men hvad hed Abrahams Far?

Aksel. Du ved det ikke selv.

Stine. Jo, han hed Thara. Det staar i Bibelen, og der staar min Verdenshistorie.

Aksel. Naar grundlagdes Rom?

Stine. Hvad hed Kong Davids Far og Farfar og Farfars Mor?

Aksel. Naar begyndte det første Korstog?

Stine. Hvad hed den D, hvor Paulus blev bidt af en Hugorm?

Aksel. Du svarer ikke paa mine Spørgsmaal.

Stine. Du svarer ikke paa mine heller.

Aksel. Rom grundlagdes Aar 753 før Kristus.

Stine. Davids Far hed Isai, hans Farfar hed Obed, hans Farfars Far hed Boas, og Boas var gift med Ruth, som var Davids Fars Farmor.

Aksel. Du ved ikke, din Staffar, at det første Korstog begyndte 1096.

Stine. Og du, Staffar, ved ikke, at Den, hvor Paulus blev bidt af Ormen, hed Melite.

Aksel. Bryder jeg mig om dine Der!

Stine. Bryder jeg mig om dine Korstog!

Aksel. Jo, du stod dig deilig i Verdenshistorien!

Stine. Na, du var ikke stivere du, i Bibelhistorien!

Aksel. Ved du, at jeg er din Lærer? og at du sidder i nederste Klasse? Er du opfætsig mod din Lærer, saa faar du Stryg.

Stine. Prøv om du kan tage mig da, Skolemester!

Aksel. Vent bare!

Du sled Aksel nogle Kvister af Soplimen, bandt dem sammen til et Ris, og sprang efter Stine for at give hende Stryg. Men skjønt Stine var gammel, vidste hun at forsikse sig saa godt bag Uldkurven, at Axel forgjæves søgte at faa fat paa hende. Da dette ikke lykkedes ham, blev han flyvende findt og vilde springe tvært over Kurven, men det traf sig saa uheldigt, at han snublede og faldt ned i Kurven, midt op i Ulden. Der laa han med alle sine Vidensfaber!

Stine lo saa, at hun holdt paa at miste Pusten, og i det samme kom Forældrene ind. Aksel reiste sig op, lidt slau, og Ulden hang omkring ham som Løvemanten paa en Pudel.

„Du skal vi se!“ sagde hans Far. „Du ser jo ud som en uklippet Sau!“

„Han siger selv, at han er et Pattedyr,“ raabte Stine leende.

Trykfeil.

Side 5, tiende	Linje fra oven	staar:	høiede, læs: borede
— 15, syvende	— „ —	—	ham, læs: sig
— 15, niende	— „ neden	—	Beien læs: Beien
— 17, sjette	— „ —	—	forlalte læs: fortabte
— 22, sjette	— „ —	—	Klokker-Fuglens Avidren, læs: Klokkerne: Fuglens Avidren
— 88, tredie	— „ —	—	Uhyret læs: Udyret
— 98, niende	— „ oven	—	Susen læs: Suset
— 119, tolvte	— „ neden	—	Laanet læs: Leien.

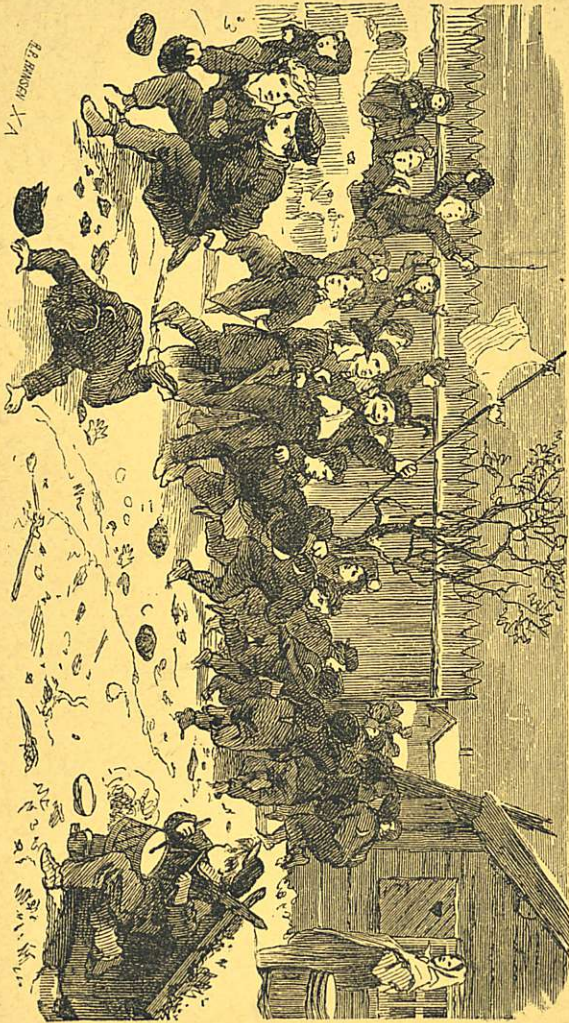
Dr. barnlitt. 3.

Topelius

KANSALLISKIRJASTO-KANSALLISKOKOELMA

120 102 1662

Geftungen Seltborg.

P. T. Mallings Boghandel.

Læsning for Børn.

Efter
Dacharias Copelius
ved Nordahl Rolfsen.
1ste Samling. Med 2 Træsnit. Pris: indb. 2 Kr.

Aftenerne paa Egelund

af Hanna Winsnes.
Under Oplag.
Med 7 Initialer og 1 Titelbillede af G. Munthe.
Pris: indb. Kr. 1,60.

Gutten med 15 Mils Støblerne.

Eventyr-Geografi
af Espen Askelad,
Profesør paa Malebverne.
Med 6 Træsnit. Pris indb. Kr. 0,80.

Lille Harald Franke.

Efter det Engelske. Med 14 Træsnit. Pris: Kr. 0,80.

Eventyr og Sagn

efter Ludvig Bechstein og Edvard Bechstein
ved Nordahl Rolfsen. Med Titelbillede og tre Illustrationer
efter Originaltegning af P. St. Verche. Pris: indb. 2 Kr.

Smaa Historier af Dyrelivet

i Billeder og Vers.
Efter det Tydske ved G. R. — Pris: indb. Kr. 1,50.

Fra Hjemmet og Legepladsen.

Norsom og belærende Billedbog for artige Børn.
6 farvetrykte Billeder med Text. Pris: indb. 2 Kr.

Nyeste illustrerede Skoleatlas

af Johannes Holst.
Med 24 Kartter og 24 Illustrationer. Norst Udgave. Pris 1 Kr.